

Vipavski glas

letnik XXIII marec 2008/št. 84

...

Nekoč sem si zaželel črne kave. Ne vem, kako mi je prišlo na misel, zaželel sem si je. Morda le zategadelj, ker sem vedel, da niti kruha ni doma, kaj šele kave. Človek je v sami razmišljenosti hudoben in neusmiljen. Mati me je pogledala z velikim, plahim pogledom in ni odgovorila. Pust in zlovoljen, brez besede in pozdrava sem se vrnil pod streho, da bi pisal, kako sta se ljubila Milan in Breda in kako sta bila obadva plemenita, srečna in vesela.

"Roko v roki, obadva mlada, od jutranjega sonca ožarjena, v rosi umita..."

Začutil sem tihe korake na stopnicah. Prišla je mati; stopala je počasi in varno, v roki je nesla skodelico kave. Zdaj se spominjam, da nikoli ni bila tako lepa kakor v tistem trenutku. Skozi vrata je sijal poševen pramen opoldanskega sonca, naravnost materi v oči; večje so bile in čistejšje, vsa nebeška luč je odsevala iz njih, vsa nebeška blagost in ljubezen. Ustnice so se smehljale kakor otroku, ki prinaša vesel dar. Jaz pa sem se ozrl in sem rekel z zlobnim glasom: "Pustite me pri miru! ... Ne maram zdaj!"

Ni še bila vrhu stopnic; videl sem jo samo do pasu. Ko je slišala moje besede, se ni ganila; le roka, ki je držala skodelico, se je tresla. Gledala me je prestrašeno, luč v očeh je umirala.

Od sramu mi je stopila kri v lica, stopil sem ji naproti s hitrim korakom.

"Dajte, mati!"

Prepozno je bilo; luči ni bilo več v njene oči, smehljaja ne več na njene ustnice.

Popil sem kavom pa sem se tolažil: "Zvečer ji porečem tisto besedo, tisto ljubeznivo, za katero sem ogoljufal njeno ljubezen ..."

Nisem je rekel ne zvečer ne drugi da in tudi ne ob slovesu ...

Tri ali štiri leta kasneje mi je v tujini tuja ženska prinesla kavo v izbo. Takrat me je izpreletelo, zasekalo me v srcu tako močno, da bi bil vzkriknil od bolečine. Zakaj srce je pravičen sodnik in ne pozna malenkosti...

Ivan Cankar, Skodelica kave

Matere in žene, ki s svojo delavnostjo, ljubeznijo in požrtvovalnostjo plemenitite naše življenje, iskrene čestitke za vaš praznik.

Dragi bralci, želimo vam vesele in upanja polne velikonočne praznike.

Uredniški odbor

Naslovnica

Nov otroški vrtec v Vipavi

Fotografija: Oton Naglost

*Dokler materina beseda slovi,
se narod časti in oživlja.
Kakor hitro materina beseda umira,
peša tudi narodova slava in moč.*

A.M. Slomšek

8. februar – slovenski kulturni praznik

Tudi letos smo se ob slovenskem kulturnem prazniku zbrali na proslavi v Vipavi. Proslavo je pripravila Zveza kulturnih društev v sodelovanju z OŠ Draga Bajca Vipava. Slavnostna govornica dr. Erna Žgur, ravnateljica CUIO Vipava je v svojem govoru takole razmišljala:

Spoštovani!

Zbrali smo se na večer slovenskega kulturnega praznika, da ga skupno, tudi z dobro voljo in iskreno neposrednostjo, obeležimo na že tradicionalni način – s proslavo. Letošnji osrednji slogan, ne samo nocojšnje prireditve, je leto medkulturnega dialoga, ki se tako simbolično povezuje tudi z vključitvijo naše države v vsesplošne tokove Evropske unije in s tem tudi neposrednega sodelovanja nas vseh v integracijske svetovne tokove.

Morebiti danes ne bi bili to, kar smo, če izmed naše sredine ne bi izšli ključni, pomembni ljudje, vizionarji, kot. npr. Prešeren, Trubar..., ki so se tudi za ceno lastnega uspeha ali življenja, posvetili narodu. Tako se v letu medkulturnega dialoga nikakor ne moremo izogniti velikemu Slovencu, Primožu Trubarju, ki nas je prvi tako poimenoval, spisal prve knjige in s svojim bogatim, ter plemenitim znanjem in humanističnimi težnjami pripomogel k priznanju in zavedanju slovenstva. Naša zahvala Trubarju je torej v letu, katerega smo mu posvetili, le droben obliž, skromna zahvala k njegovi zgodovinski pomembnosti priznanja slovenskega naroda.

Saj ne, da bi se Slovenci kot narod morali čutiti kaj bolj zapostavljene kot drugi, le svojo narodno identiteto smo morali, zaradi spleta zgodovinsko-politične dediščine tega prepričnega, odprtega, z milo klimo, a tudi hudo burjo, nam ljubelega domačega prostora, stalno dokazovati, utrjevati, braniti in vedno znova na novo ohranjati. Takšen je pač po vsej verjetnosti davek majhnih narodov, majhnih držav. Vendar nikakor ni potrebno, da nas naša majhnost, kakor koli ovira v civilizacijskih in gospodarsko-ekonomskih težnjah, postati enakopraven partner z drugimi – večjimi, mogočnejšimi, ekonomsko uspešnejšimi pripadniki držav, ne samo evropske, ampak tudi širše svetovne skupnosti.

Ravno obratno, naša pregovorna majhnost je v vseh teh daljnih stoletjih našega obstoja kot narodne raznolikosti – torej slovenske identitete, vsakokrat in vedno znova dokazala, da je enovita (kljub našim pregovornim regionalnim razlikam) ter da je sposobna ohraniti se kot narod, ki dela, živi, ustvarja, ki ljubi, ki se veseli, tudi žalosti, včasih trmoglavji, vendar vedno ostaja na svojem.

Slovenija je ena redkih držav, če že ne edina, ki je državno uzakonila oz. določila dan, ki naj bi celostno prikazal naš odnos do kulture, to je vseobče sprejetega pojma kulturnosti – torej omikanosti našega bivanja. Kultura je tudi način človekovega življenja, v skladu s prepričanji, zgodovino in jezikom...

Kljub pogosto izraženim javnim pomislekom, da Slovenija ne potrebuje takega praznika, ki ga predvsem označuje osrednja slovenska proslava ter številne, bolj ali manj uspešne ponovitve v številnih slovenskih krajih (mimogrede, tudi naša nocojšnja prireditev), se sama s temi pomisleki ne strinjam. Mislim in upam, da menite tudi vi, da slovenski kulturni praznik lahko sprejmemo za svojega, kot nekaj, kar lahko, na ne samo simbolni ravni, narediš za druge ljudi, ne samo za svoje najbližje, ampak tudi za skupnost, katere del je prav vsakdo od nas. Nihče od nas ni le posameznik, ni le individuum sam zase, ampak je vedno tudi del okolja, del skupnosti ljudi, ki skupaj živijo, delajo in ustvarjajo, uresničujejo svoje zamisli, ideje, v danem trenutku, na danem prostoru.

Za Slovence, še zlasti za Primorce, je zato obeležitev slovenskega kulturnega praznika lahko ne samo dela prost dan, ampak je lahko tudi priložnost prisluhniti človeku – otroku v nas, se družiti z drugimi, enakimi ali drugačnimi, sprejetimi ali nesprejetimi, ljubljenimi ali manj ljubljenimi, osamljenimi ali kako drugače ranjenimi, veselimi in življenjske moči izražajočimi.

Vsakdo od nas ima zato priložnost, da slovenski kulturni praznik preživi po svoje, v družbi drugih, v duhovni povezavi z drugimi ljudmi iz skupnosti ter tako, na svoj način, s kančkom osebne note, pripomore, da postane praznik več kot le to, postane lahko dan, ko izrazimo svojo pripadnost kulturi, slovenstvu, narodu, hkrati pa tudi prav vsakemu človeku te skupnosti. Življenje pa nas naj ne ovira, da vse te ideale in vrednote uresničujemo vse dni v letu!

Leto medkulturnega dialoga je zato lahko priložnost za prav vsakega od nas in s tem tudi priložnost za vse nas, da ne samo danes, na praznik, ter letos, ampak se zavedno usmerimo v povezovalno iščočo ter enakopravno skupnost narodov, društev, držav..., torej civilizacijskih skupnosti, ne glede na številne razlike, ki nas mogoče razdvajajo, ločujejo med seboj ali označujejo kot drugačne, tuje. Vsaka drugačnost je lahko tudi priložnost, da postane, ne samo zanimiv ekzot opazovanja, ampak potrebna primes novega, dinamičnega jedra, okrog katerega se lahko vzpostavi še aktivnejše snovanje narodove biti.

Prav okolje, katerega del smo, torej Vipava in njena neposredna okolica, se je v preteklih desetletjih stalno srečevala tudi s kulturno drugačnostjo, morebiti kdo reče, tujostjo. Pa vendar, če pogledamo na ta leta nazaj, z nekoliko racionalno distanco, si lahko priznamo, da je vsa ta kulturna raznolikost, na relativno majhnem prostoru, prinesla nekaj novega, včasih tudi širšega, v spoznavanju kulture drugih ljudi, drugih narodov, njihovih običajev.

In tudi vsaka različnost, ki je del narodove kulturne naravnosti, njegove prvobitnosti/ snovnosti, njegove eksistencialnosti, je tista osnovna kvasina, ki narod prebudi, oblikuje, ohrani, pregnete in tvori jedro njegove pozitivne identitete.

Če ob tem pogledamo še določena dejstva, ki se nanašajo na Vipavo in njeno okolico v letu 2007, potem ugotovimo, da smo na pravi poti, saj tu deluje kar 15 registriranih izvajalcev različnih kulturnih programov, 12 pa neregistriranih izvajalcev, torej raznih društev, združenj, skupin, zborov, kulturnih društev..., da ne naštejemo vseh, ki z vsakim svojim srečanjem, nastopom ali samo medsebojnim druženjem dokazujejo, da je kultura v njih samih, v njihovem mišljenju, v njihovi veri ter osebni načinu funkcioniranja, torej v njihovi najgloblji človeški biti. In v tem je rešitev za vse nas in s tem tudi naše družbe, kot del globalne civilizacije, torej ne kultura zaradi zapovedanih državnih praznikov ali nekdanjih vzorcev naše polpreteklosti, ampak zaradi nas ljudi in naše potrebe po humanosti.

V času, ko instant internetna priključenost vdira v vse pore naših domov, med naše otroke, je proces globalizacijske družbe nemogoče zaustaviti ali se mu odreči, vendar je pri tem potrebno opogumiti in ozavestiti naše najmlajše, torej naše otroke, da v vsesplošnem globalizacijskem povezovanju med različnimi, ne samo državami, ampak tudi celinami in s tem s svetovi, priznajo svojo narodno bit, jo ozavestijo in jo kljub povezovanju z drugimi, ohranjajo.

Zato smo nosilci kulture mi vsi, vsakdo zase in vsi skupaj, saj se vsako vzgajanje, navajanje na kulturo, bogastvo odnosov in življenje, začne najprej doma, v družini. Tam dobimo prve vzorce, ideale, prve zametke našega nadaljnega kulturnega razvoja, razsežnosti spoštovanja medsebojnih odnosov in bogastvo znanja, ki se ne meri z oceno, ampak z vrednostjo naše osebnosti, pri čemer je vedno prisotna vzgoja srca in s tem tudi vzgoja duše.

Naj zaključim: naj bo dan slovenskega kulturnega praznika dan priložnosti se srečati z drugačnostjo, mogoče tudi s tujostjo, pa vendar hkrati tudi priložnost spoznati se, spoznati svojega soseda in s tem spoznati se tudi sam s seboj, se sprejeti, si odpustiti in iti naprej. Zato vsem vam ob slovenskem kulturnem prazniku želim vse dobro v prihodnosti, del te prihodnosti smo mi vsi in prav vsakdo od nas lahko prispeva k dobremu, plemenitemu kulturnemu sodelovanju na različnih ravneh.

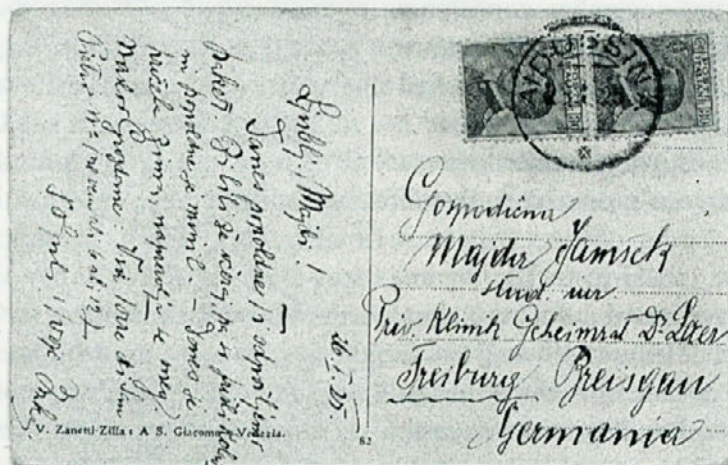
Rurale di Prestiti oz. C.R.di P.) z odplačili po 500 lir mesečno z 8 % obrestno mero. Pogodba, sestavljena pri notarju Jožefu Mozetiču (Giseppe Mosettig) v Vipavi, je določala dvakrat letno odplačevanje za preteklih šest mesecev in prvo odplačilo je zapadlo januarja 1926. Toda posojilnica je pogodbo pogojevala še s hipoteko nad kupljeno hišo in da se hiša zavaruje za najmanj 20.000 lir. Šele tedaj je bila pogodba registrirana na sodišču v Ajdovščini 10. oktobra 1925.

Verjetno pa Massopustu lekarna ni prinašala dovolj dohodka, sicer ne bi še naprej najemal posojila. Tako je advokat Karel Birska avgusta 1929 pismeno potrdil, da je Massopust dolg 6.000 lir nakazal neki firmi že januarja istega leta. Toda zadolževal se je še naprej tako, da naj bi leta 1929 postal novi lastnik lekarne Anton Vilar iz Sv. Jakoba ob Savi, a že bivajoč v Vipavi na hišni številki 235. Pogodba je bila napravljena v začetku novembra v Mariboru (!) in vknjižena v zemljiško knjigo v Ajdovščini sredi decembra 1929. Kako se je ta pogodba glasila, ni znano, saj se ni našla. Glede na nadaljnji razvoj dogodkov sklepam, da je verjetno šlo le za hipoteko in ne za pravnomočno prodajo. Kajti, ne polni dve leti kasneje, marca 1931 je domačinka (najprej študentka prava), farmacevtka dr. Marija Jamšek iz Ajdovščine sklenila z Massopustom najemno pogodbo za lekarno. Pogodba o najemu lekarne Vipava (brez stanovanjskega dela) dokazuje, da je Massopust zares zabredel v hude dolge, saj je v pogodbi tudi člen, da mora Marija Jamšek najemnino 1.000 lir mesečno plačati kar za 20 mesecev vnaprej, poleg tega pa še odplačevati Massopustovo mesečno obveznost do Kmečke hranilnice in posojilnice v Vipavi (C. .R. di V.). V gornjo ceno so bili vključeni vsi lekarniški prostori z vsem inventarjem in še soba nad lekarno, za zdravila pa še 5511 lir. Vendar se je tudi mlada farmacevtka Jamškova zavarovala s posebnim členom, kjer stoji, da v slučaju, da bi Massopust našel drugega najemnika ali kupca, moral plačevati Jamškovi najemnino za lekarno na drugi lokaciji.

Po sklepu Civilnega in kazenskega sodišča v Gorici je bil za stečajnega upravitelja za propadlo lekarno imenovan advokat dr. Arrigo Marizza, farmacevt Massopust pa je za svojega zastopnika pooblastil advokata Angela Culota iz Gorice. Sodišče je v svojem uradnem glasilu objavilo, da je datum propadle lekarne 4. september, da morajo upniki priglasiti svoje terjatve do 4. oktobra, prva obravnava pa da bo 20. oktobra 1929. Vseh dolgov je bilo kar za 131.614,45 lir, aktive pa za 111.500 lir, pri čemer je bila vključena tudi hiša, tako da je bila negativna bilanca v višini 20.114,45 lir. Kasneje je sodišče datum propada lekarne pomaknilo na 1. september 1929, zaradi česar se je spremenilo tudi stanje upravičenosti terjatev posameznih upnikov.

Pri popisu nepremičnin je bil poleg dr. Arriga Marizza prisoten tudi Martin Krhne kot izvedenec za pohištvo, ocena premičnin v prvem nadstropju je bila za 30.837. Tu je farmacevt Massopust imel posebno sobo z ornitološko zbirko, za katero je Marizza predvideval, da tudi predstavlja neko vrednost. Teden dni kasneje je Marizza prišel še z izvedencem ornitologom dr. Giuseppejem

Müllerjem iz Naravoslovnega muzeja v Trstu, ki je za zbirko ptičev in plazilcev postavil cenitev v višini 7.853 lir in za ustrezno literaturo še 2.790 lir. Naslednji teden je bil popis lekarniškega materiala, za katerega je izvedenec za steklovino in porcelan iz Gorice ugotovil, da je vrednost lekarniških stojnic v višini 3.214,70 lir. Lekarna z officino, laboratorijem, hodnikom in skladiščem je bila 7. decembra 1931 ocenjena na 32.250 lir.

Razglednica, pisana Majdi Jamšek januarja 1925, takrat študentki prava v Freiburgu v Nemčiji

Takoj po novem letu 1932 je zastopnik farmacevta Massopusta, advokat Angelo Culot iz Gorice predlagal sodišču in upnikom, da sprejmejo poplačilo terjatev v višini 25%, kar bi njegov varovanec lahko izplačal v roku 20 dni. Stečajni upravitelj, sodni pooblaščenec dr. Arrigo Marizza je sodišču predložil končni obračun propadle lekarne, ki je znašal 76.945 lir in predlagal, da se na gornje terjatve prizna 30% popusta, tako da je bila realna vsota poplačil v višini 53.861 lir, kar je bilo na končni obravnavi 15. februarja tudi sprejeto. Pri tem so bile izvzete privilegirane terjatve davkarije, ki so morale biti poplačane v celoti.

Po oceni stečajnega upravitelja dr. Arriga Marizze sta bila za propad farmacevta Massopusta kriva predvsem najem kredita z visokimi obrestmi pri Korneliju Gorupu za nakup hiše Štefana Hriba in svetovna gospodarska kriza, ki je povzročila propad tudi drugih podjetij v Vipavi z odpuščanjem delavcev in s tem tudi manjšo kupno moč prebivalstva, ki je gravitiralo k lekarni Vipava.

Lekarno z dvoriščem vred in opremo z zdravili je dokončno dobila v last s kupoprodajno pogodbo z organistom Antonom Vilerjem 20. oktobra 1933, za ceno 22.500 lir, kar je precej manj, kot je zanj plačal Massopust, pa še svetovna gospodarska kriza, ki je bila najhujša ravno v teh letih, je zmanjšala vrednost lire. Očitno je bila farmacevtka Jamškova kar iznajdljiva, poleg lekarne je v Vipavi odprla tudi drogerijo in iz sklepov sej občine Vipava zvemo, da se je z njo dogovorila za vzdrževanje prostora na občini z opremo za umivanje in milom (*»per il lavabo dell' Ufficio«*) kar ji je občina tudi plačevala. Občina Vipava je konec februarja 1939 sprejela sklep, da se ji plačajo zdravila, ki jih je izdala revežem. Podobni sklepi so bili sprejeti vsake tri mesece.

To je bil prvi propad neke lekarne na severnem Primorskem in to prav vipavske, druge najstarejše lekarne na tem območju, kjer je, po do sedaj znanih podatkih, deloval prvi slovenski farmacevt na tem območju, Jožef Nič.

Za lekarniške pomočnike imamo podatke, da je farmacevtka Jamškova leta 1931 zaposlila Ivana Vidriha, a ga leta 1937 prerazporedila verjetno v prav tedaj odprto drogerijo. (Odprtje drogerije ni bilo pogodu lekarnarju Simonettiju iz Ajdovščine, ker so poslej kmetje in drugi hodili po kemikalije v njeno drogerijo. Poslej odnosi med njima niso bili najboljši). V lekarno je nato sprejela za pomočnika Franca Rodmana, ki je na tem mestu ostal do odhoda v italijansko vojsko. Nadomestil ga je bratranec Ivan Rodman (od maja 1946 vodja lekarne Čepovan), ki je bil v lekarni do oktobra 1942, tedaj ga je nasledil lekarniški pomočnik Viktor Čebren. Z majem 1945 je kot lekarniškega pomočnika zaposlila domačina Jožeta Marca, ki je bil po priključitvi septembra 1947 prvi vodja lekarne na Dobrovem v Brdih. Za čistilko v lekarni se je leta 1938 zaposlila Marija Lisjak, ki je na tem mestu ostala vse do leta 1968, ko se je upokojila.

Za popolnejšo zgodovino Lekarne Vipava bi bilo potrebno še podrobneje raziskati obdobje od prvega znanega farmacevta v Vipavi, magistra farmacije Jožefa Niča, do začetka prve svetovne vojne. Čas po drugi svetovni vojni bo priobčen v naslednji številki Vipavskega glasa.

Fotokopija razglednice z lekarno Massopust na levi strani (razglednica je last Jožeta Kebeta)

Branko Morenčič

Viri in literatura:

ASGO, Archivio dello Stato di Gorizia (Italija).

Morenčič, Branko: *Zgodovinski oris Primorske v času odpiranja lekarn*, Lekarništvo na Primorskem ob 50-letnici Primorske podružnice SFD, str. 59-60, Ljubljana 2004.

Morenčič, Branko: *Lekarništvo na Vipavskem in Goriškem do priključitve k Jugoslaviji*,
Lekarništvo na Primorskem ob 50 letnici Primorske podružnice SFD, str. 63-72, Ljubljana
2004.

Morenčič, Branko: *Propad lekarn na severnem Primorskem v gospodarski krizi 1929-1933*,
Kronika 55, str. 315-330, Zveza zgodovinskih društev Slovenije, Ljubljana 2007.

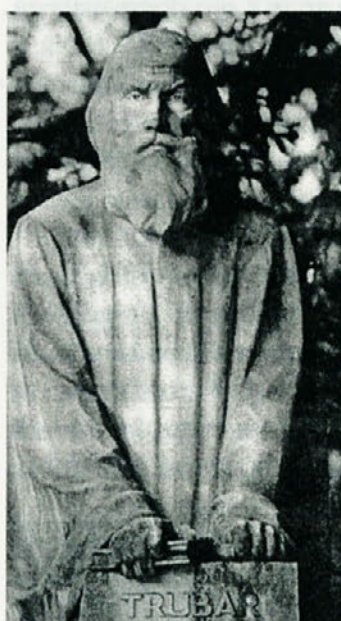
PANG, Pokrajinski arhiv Nova Gorica.

PANG: *Občine Goriškem od srede 19. stol. do druge svetovne vojne*, Nova Gorica 1986.

Predin, Štefan: *O lekarnah na Celjskem od Mozirja do Podčetrтка*, Celjske lekarne 2002.

Stopili smo v Trubarjevo leto

Zaključilo se je leto 2007, ki smo ga posvetili velikemu Slovcu in Evropejcu, mojstru nebeške lepote arh. Jožetu Plečniku. Letošnje leto pa bomo posvetili 500. obletnici rojstva osrednje osebnosti slovenskega protestantizma in očetu slovenskega jezika in književnosti Primožu Trubarju. Zato je vlada razglasila leto 2008 za Trubarjevo leto.

*Spomenik Primožu Trubarju
(1508-1586) v Ljubljani*

Za črkopis svojih spisov je Trubar izbral najprej gotico, nato pa latinico po nemškem zgledu s posebnimi znamenji za šumevce in sičnike. Po starejši znanstveni tezi naj bi si izbral dolensko narečje za osnovo knjižnega jezika, po novejši teoriji pa naj bi to bil ljubljanski mestni govor.

Glavna slovesnost ob 500. obletnici rojstva začetnika slovenskega knjižnega jezika bo oktobra ob dnevu reformacije v Cankarjevem domu v Ljubljani. Vrstile se bodo še druge slovesnosti, kot je razstava o Trubarjevem življenju in delu in mednarodni simpozij o jeziki in identitetah. V občini Lašče bo osrednja prireditev 8. junija, dan pred njegovim rojstnim datumom na njegovi domačiji v Rašici. Slovensko protestantsko društvo bo izdalo dvojno številko svoje revije za vprašanja protestantizma »Stati inu obstatu«, ki bo posvečena liku in delovanju velikega reformatorja in njegove zapuščine. Prav tako bo Trubarjevemu letu posvečena 13. številka društva »Lubi Slovenci«, ki bo izšla v jeseni. V Mariboru bodo 30. maja pripravili simpozij Trubar in internet – Slovenci na začetku in na koncu Gutenbergove galaksije. Slovesnosti v njegov spomin bodo še v

Murski Soboti, Gornji Radgoni, Mariboru, Velenju, Krškem in Radovljici. Poseben prireditveni odbor je oblikovala tudi občina Ljubljana. V počastitev 500. obletnice njegovega rojstva bo banka Slovenije maja dala v obtoč tudi milijon Trubarjevih spominskih kovancev z nominalno vrednostjo evra.

Trubar je v 16. stoletju začel pisati slovenske knjige po protestantskih idejah, da naj bodo verske knjige pisane v ljudskem jeziku. Prvi slovenski knjigi sta izšli leta 1550 z naslovi Catechismus in Abecedarium, ki sta tudi temelj slovenskega jezika. Sam je prevedel celotno novo zavezo – Ta celi novi testament (1582), iz stare zaveze pa je priredil in izdal psalme v knjigi Ta celi psalter Davidov (1566). Sestavil je pravila protestantske cerkve Cerkovno ordningo (1564). Pisal je tudi katehetske in teološke razlage.

Torej imamo dovolj osnove, da se mu v letu 2008 dostojno in ponosno poklonimo in priznamo velika dela, ki jih je opravil za slovenski narod in nas že v 16. stoletju dvignil med narode s svojim knjižnim jezikom in lastno književnostjo.

Tudi v Vipavi je bilo močno protestantsko gibanje. Protestanti so ustanavljali osnovne šole v materinščini, ki so jih večinoma vodili protestantski duhovniki, in tako je bilo tudi v Vipavi, kjer

so pričeli graditi tudi lastno pokopališče. Ne smemo pozabiti na našega rojaka in učenega moža, protestantskega pisca Sebastjana Krelja, ki je pisal v najlepšem jeziku od vseh protestantskih piscev takratne dobe. Ob Krelju je iz Vipave manj znani protestantski pisec še Matija Trošt. Tudi Trubar je obiskal Vipavo in tu pridigal leta 1563. Zadnje protestantske družine so bile iz Vipave izgnane leta 1598. Tako je bilo konec njihovega delovanja na naših tleh.

Magda Rodman

Franc Premrl, podraški župnik in fotograf

Publikacija in razstava Pokrajinskega arhiva v Novi Gorici

Franc Premrl (1899 – 1988)

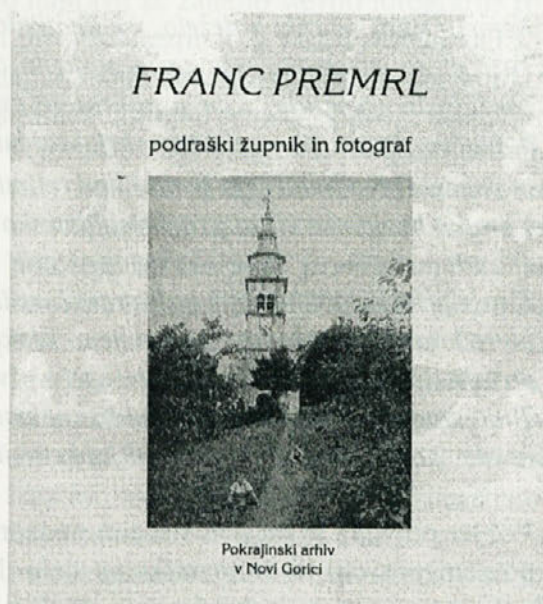
V letošnjem letu se spominjamo dolgoletnega podraškega župnika Franca Premrla. 11. januarja 2008 je minilo dvajset let od njegove smrti, jeseni pa bo preteklo 80 let, odkar ga je duhovniška pot pripeljala v Podrago. Leta 1928 je namreč prevzel upravljanje podraške župnije, kjer je ostal skoraj 39 let. Ob tej priložnosti je Pokrajinski arhiv v Novi Gorici izdal publikacijo, ki jo je pripravila Lilijana Vidrih Lavrenčič.

Gospod Franc Premrl je bil najstarejši otrok Franca in Rozalije, roj. Nusdorfer, Ogradarjevih v Vrhpolju. Otroštvo in prva leta šolanja je še zaznamovala avstrijska država. Rodil se je 5. marca 1899. Štiri razrede ljudske šole je obiskoval v domači vasi, tri leta se je šolal v Gorici, nato pa na Škofijski klasični gimnaziji v Šentvidu pri Ljubljani, kjer je leta 1921 maturiral. Med tem je njegova rojstna vas že spadala v drugo državo, Italijo. Odločil se je za študij teologije in vstopil v bogoslovno semenišče v Gorici in 4. julija 1926 je v veliko veselje svojih staršev pel v rodno Vrhpolju novo mašo.

Duhovnik, učitelj, kulturni delavec, prevajalec, pisec...

Duhovniško pot je začel kot kaplan v Tolminu. Čeprav je tu ostal le dve leti, ga je močno prevzela dežela v objemu gora. Oktobra 1928 je bil premeščen na izpraznjeno župnijo Podraga, ki je bila že več kot dve leti brez svojega duhovnika. To so bila leta hude raznarodovalne politike fašističnih oblasti. Tudi Cerkev in duhovniki niso bili izvzeti. Gospod Premrl je to kmalu občutil. Grozila mu je celo konfinacija. Čeprav je bil stalno pod nadzorom, je vedno pomagal vaščanom, ki so se nanj obračali, ko so potrebovali zagovornika pred policijo.

Ljudem se je najgloblje vtisnil v spomin kot zavzet delavec za ohranjanje slovenske besede, ko jih je kot otroke učil maternega jezika, bral slovenske knjige in učil pesmic. Svoje izobraževalno delo je

Naslovnica knjige

*Skupina duhovnikov v sadovnjaku pred župniščem v Podrugi l. 1950
Z leve proti desni stojijo: Bogomir Berce, Štefan Gnjezda, Albert Metlikovec, Jože Petrič, Štefan Podberšček, Janko Pišot, zadnji nepoznan. Od leve proti desni sedijo: Janez Kovač, Ivan Debevec, Franc Premrl, Dušan Bratina, Fran Anton Črnigoj*

je pokopal vse, pa čeprav je s tem tveglastno življenje.

Premrlovo razglabljanje o vlogi primorskega duhovnika je zapisano v oznanilu podraške župnije, ki ga je vaščanom prebral na 15. nedeljo po binkošti, 2. septembra 1945:

Dandanes se veliko govori čez duhovnike ... zato se mi zdi primerno in potrebno, da spregovorim nekaj besed o tej zadevi. S sv. Pavlom bi sicer lahko rekel: Meni pa je prav malo mar, da me sodite vi ali kdo drugi. Gospod je, ki me sodi ... Dovolj časa sem med vami, tako da vsi dobro misleči moje mišljenje in delovanje lahko dobro poznate. Sploh se pa tudi ne vtikam rad v današnje razmere ...

Ne mislim obravnavati tega, kako je naš duhovnik učil in vodil naš mali narod skozi 25 let hude sužnosti pod Italijo ... poiščimo bližnje dogodke zadnjih vojskinih let.

Spomnimo se, kako je v septembru 1943. leta in pozneje še mnogokrat, a zlasti tedaj, ko so Nemci pridrl s tanki v deželo, vse »hajkalo«. Vasi so se izpraznile, vse se je poskrilo ali zbežalo in trepetalo. Kdo je takrat reševal domačije, da niso pogorele, zagovarjal vaščane

in pobegle pred Nemci, da se niso nad celimi vasmi maščevali z ognjem in mečem? Župnik je bil, ki je s krotko besedo krotil razjarjeno soldatesko ... in stal kot talec pred šolo, ko so mu grozili, da ga čez eno uro ustrelijo, če se ne povrnejo vaščani.

Kdo je pritiskal toliko kljuk po najrazličnejših uradih, italijanskih in nemških, kdo pisal vloge, prošnje, posredovanja za naše zaprte osumljene rojake, kdo zbiral in vodil podporno akcijo za naše internirance po taboriščih in zaporih? Ali ni bil spet v prvi vrsti slovenski duhovnik? ...

Tako preglejte pod drobnogledom trezne pameti brez strasti in predsodkov, ki jih je prinesla vojna in revolucija, vse nauke, svarila in dejanja svojih duhovnikov, pa si boste ustvarili pravo sodbo ...

Podraški cerkveni pevci z organistom, domačinom Jožetom Troštom (sedi v sredini), leta 1940

Več let po vojni je bil pod strogim nadzorom nove oblasti. Vidno razočaran se je umaknil in se povsem posvetil le duhovniškemu delu. Njegovo tveganje in požrtvovalno delo za ohranjanje narodne zavesti in izobraževanje otrok je bilo za daljši čas potisnjeno le v spomin domačinov. Šele leta 1973 je prejel javno priznanje primorskih partizanskih učiteljev.

Priložnost učiteljskega poklica se mu je spet ponudila ob ustanovitvi Srednje verske šole v Vipavi. Zaradi pomanjkanja izobraženih učiteljev je v šolskem letu 1957/1958 prevzel poučevanje slovenskega jezika, krajši čas pa je poučeval tudi nemščino.

Morda je malo manj znan kot pisec in prevajalec. Njegova prozna dela so v glavnem kratke preproste povesti, nabožne vsebine, s poudarkom na moralnih vrednotah. Prevajal jih je iz nemških izvirnikov, vendar jih je priredil in spretno postavil v domače okolje. Edino obsežnejše delo je povest Janez in Majda. Izdal pa je tudi štiri igre, krajše enodejanke, ki so prav tako prevodi in priredbe. Bile so priljubljene med ljudskimi odri, tudi v Podragi, in tu zadnjič uprizorjene pred dobrimi 30 leti.

Lik župnika Premrla se je nepozabno ohranil v ustnem izročilu tudi preko slikovitih prigod, povezanih z njegovim motorjem, prvim televizorjem v vasi, njegovimi izgovori za skrajšanje nedeljskih pridig v ledeno mrzli cerkvi. O vsem tem je tudi sam rad hudomušno pripovedoval. Kdor pa je poznal njegovo bogato knjižnico ali celo prejel v dar kakšno knjigo, ne bo nikdar pozabil njegove posebne naklonjenosti do slovenske knjižne besede.

V publikaciji je širše obdelano njegovo delovanje v podraški župniji. V tem času je soupravljal osem let slapensko župnijo,

trinajst let ložiško, krajša obdobja pa je pomagal tudi na Vrabčah in v Vrhpolju. Seveda je tudi po premestitvi v Osek leta 1967, kjer je v glavnem živel kot upokojeni duhovnik in pomočnik, zapustil določen pečat in tu preživel še skoraj dvajset let. Vendar podraško obdobje se pokriva z njegovo svojevrstno dejavnostjo, ki ji je namenjen glavni del publikacije, saj je bila dejansko tudi povod za njeno izdajo. To je – njegovo ljubiteljsko fotografiranje.

Trdo kmečko življenje je strnjeno v idiličnem posnetku košnje okrog leta 1943

Fotograf – pričevalec svojega časa

Ljubiteljsko ukvarjanje s fotografijo v 30-ih letih 20. stoletja v naših krajih je bilo prej izjema kot pogostost. In nekako v tem času je župnik Premrl začel svojo fotografsko pot. Morda je fotografiral tudi že prej. Kmalu po prihodu v Podrago je zagotovo napravil že zajetno število fotografij. To dokazujejo ohranjeni posnetki v njegovem albumu in pri posameznikih v vasi. Prevladovali so skupinski posnetki, kot so Marijine družbe, prva obhajila, naključne skupine otrok, sorodniki, včasih tudi nekateri posamezniki. Posebno vrednost so imele fotografije iz časa druge svetovne

Marijina družba iz Vrhpolja z duhovnikom Jankom Pišotom

vojne. Ob odkrivanju teh fotografij nisem niti zaslutila, da bi bilo Premrlovo ustvarjanje lahko tako obsežno, kot se je pozneje izkazalo. V preteklem letu je namreč Župnija Podraga izročila Pokrajinskemu arhivu v Novi Gorici Premrlovo bogato zapuščino 880 negativov na steklenih ploščah in 11 negativov na fotografskem filmu. Arhiv je poskrbel za izdelavo vseh fotografij v velikosti negativov in en izvod izročil župniji. Šele po pregledu in dokumentiranju vseh posnetkov se je odkrila vsa razsežnost in kulturno bogastvo ohranjenih negativov.

Motivika je zelo raznolika. Segla na cerkveno življenje vseh vasi, kjer je Premrl služboval, pa tudi drugih bližnjih župnij. Dokumentiral je nekatere dogodke na vasi. Posebno vrednost imajo posnetki, ki prikazujejo kmečko delo. Nadvse priljubljen in pogost motiv so najrazličnejše otroške skupine, povezane s cerkvenimi obredi, zakramenti ali veroukom. Otroško druženje in njihova igra je bila neizčrpna zakladnica izredno pripovednih motivov skozi vse generacije otrok. Pri družinskih posnetkih prevladujejo matere z otroki. Veliko časa je posvetil tudi fotografijam posameznih otrok v družini. Zelo slikoviti pa so tudi posnetki članov ožjega in širšega sorodstva. Pri tem ne moremo spregledati vseh mogočih drobnarij, ki popestrijo podobo: igrače, kipci, knjige, košarice, šopki cvetja, sadje, hišni ljubljenci. Malenkosti, ki jih ob prvem pogledu niti ne opazimo, nas popeljejo v svet tedanje otroške igre. Več kot tretjino vseh ohranjenih steklenih plošč predstavljajo portreti. V glavnem so namenjeni odraslim. Njihova oblika nas spominja na fotografije za osebne dokumente. Vendar je velikokrat zajel v objektiv osebo do pasu, pa tudi postavitev je včasih bolj svobodna. Pisana paleta obrazov, moških in ženskih, od rosne mladosti do pozne starosti, nam preko oblačil in priček ponuja pogled v svet mode, kolikor jo je pač omogočal čas poznih tridesetih in začetek štiridesetih let 20. stoletja, iz katerega izhajajo glavna portretov.

Izlet veroučnih skupin z župnikom Francem Premrlom marca 1953

Deklice so rade nabirale cvetje in radovoedno listale po knjigah, še posebno, če so bile bogato ilustrirane.

napolnjena dvorana in mnogi obiskovalci, ki so morali ostati zunaj, so s številno udeležbo izkazali priznanje gospodu Premrlu. Predstavitev knjige je obogatil izbran kulturni program, ki so ga pripravili krajanji Podrage in oktet Castrum iz Ajdovščine. Za to priložnost pa je avtorica knjige pripravila tudi razstavo, ki pregledno prikazuje življenjsko pot in delovanje gospoda Franca Premrla ter njegovo fotografsko zapuščino.

Gospod Franc Premrl je v fotografije zлил svoj pretanjeni občutek za lepoto. Ničesar ni prepustil naključju. Postavitev oseb, zasuk glave, drža rok, nasmeh, resen izraz na obrazu – vsaka malenkost je imela svojo težo. Včasih je na objektivu nešteto krat popravljal čas osvetlitve in oddaljenost, da je dosegel pravo ostrino slike. Kvaliteto in umetniško vrednost njegovih izdelkov občudujem še danes. Največji njihov pomen pa je slikovito podajanje življenja na vasi od tridesetih do začetka šestdesetih let preteklega stoletja.

Knjiga je bila predstavljena v Podragi 10. februarja 2008. Do zadnjega kotička

*Lilijana Vidrih Lavrenčič,
avtorica knjige*

Ob slovenskem kulturnem prazniku odkrili spominsko ploščo Jožefu Premruju v Vrhpolju

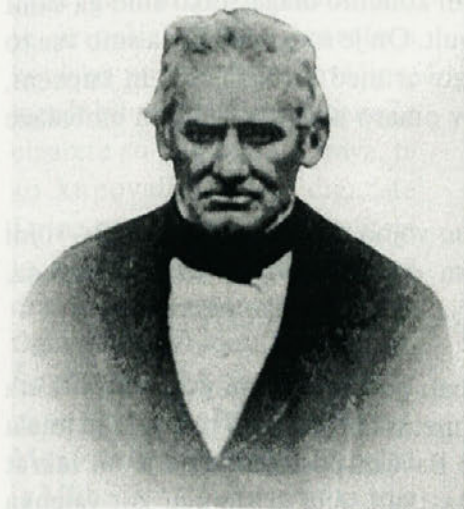
Letos je bilo ob slovenskem kulturnem prazniku v Vrhpolju še posebej slovesno, saj je pod okriljem krajevne skupnosti v sodelovanju drugih društev in podružnične osnovne šole potekala slovesnost ob blagoslovu in odkritju spominske plošče na šolski stavbi rojaku Jožefu Premruju.

Ker se je zelo zavzemal za slovenski jezik v času, ki temu ni bil naklonjen, je bil kulturni praznik primeren dan za predstavitev njegovega življenja in dela v kraju, kjer je živel, saj je tu dobil osnovo za vse svoje nadaljnje delo.

Raziskovalka Premrujevega dela in življenja gospa Majda Clemenž, ki nam bolj znana kot Majda Premrlova, iz Ljubljane, je ob tej priložnosti Vrhpoljcem in drugim obiskovalcem v nekaj besedah

predstavila svoje dosedanje ugotovitve. Raziskava jo je namreč peljala od župnišč do arhivov knjižnic in gimnazij, na katerih je poučeval in ravnateljaval.

Prihodnje leto bo minilo 200 let, ko se je Jožef rodil na Premrlovem knalu v Vrhpolju. Po končani osnovni šoli v Vipavi je zaključil šolanje na goriški gimnaziji in na pravni fakulteti Univerze v Gradcu. Poučeval je najprej na gimnaziji v Celju, nato pa je bil premeščen na goriško gimnazijo kot gramatikalni profesor. Učni jezik je bila tedaj nemščina in Slovenci so si v tistem času pospešeno prizadevali za začetek pouka slovenskega jezika. Prav v času Prešernove smrti je bil Jožef Premru na tej gimnaziji imenovan za učitelja slovenščine. Spomladi 1850 je izšlo njegovo delo Nabera laških, nemških ino slovenskih pogovorov. Po vsebini je to trijezični slovar – prvi te vrste

Jožef Premru (1809-1877)

za takratni čas. Kako je bilo njegovo delo potrebno, nam pove podatek, da je do 1910 bilo še šest njegovih ponatisov.

Žal pa je naš rojak verjetno zaradi zvestobe našemu jeziku kmalu moral v Zagreb na novo službeno mesto in čez nekaj let v Celje, kjer je bil imenovan za ravnatelja tamkajšnje gimnazije. Iz letnih poročil je razbrati, da je imela slovenščina v času njegovega ravnateljavanja največ svobode, saj so dijaki izdajali list Mravljica, pa tudi razprave so potekale v slovenščini. Lani je minilo 160 let od njegove smrti. Pokopan je v Gradcu.

Na dan spomina na Jožefa Premruja je v Vrhpolju 3. februarja dopoldne potekala slovesna maša v njegov spomin, ki jo je vodil pom. škof msgr. Jurij Bizjak, popoldne pa je bila slovesnost ob odkritju spominske plošče z blagoslovom. Slavnostni govornik ob tej priliki je bil prof. dr. Jože Toporišič, ki je kot znan jezikoslovec podal pogled na delo jezikoslovca takrat in danes, nazorno pa nam je o rojaku Jožefu Premruju pripovedovala gospa Majda Clemenž.

Na prireditvi so sodelovali vrhpoljski mešani zbor, Pihalna godba Vrhpolje - Vipava, učenci osnovne šole Draga Bajca, podružnice Vrhpolje, ki so predstavili otroške igre in plese izpred sto in več let in navdušili občinstvo v polni dvorani novozgrajene telovadnice. Poleg članov KS Vrhpolje so pri pripravi in izvedbi slovesnosti sodelovali še župnik g. Berce, člani društva Teodozij, vinarji, gasilci in tudi drugi posamezniki.

Ob tej priliki je bila izdana zgibanka o Jožefu Premruju, za katero je besedilo prispevala ga. Majda, likovno podobo pa ji je dal Lucijan Lavrenčič. Na zgibanki in spominski plošči je upodobljeno drevo s sedmimi listi, ki ponazarjajo sedem življenjskih obdobij Jožefa Premruja. Ge. Majdi Clemenž se je posrečilo najti tudi njegovo fotografijo, saj smo tako lahko prvič videli njegovo podobo.

Obuditev spomina na gorečnost za slovenski jezik Jožefa Premruja v takratnem času nam je spodbudila pomislek, ali danes naredimo dovolj za ohranjanje maternega jezika doma. Ob

vseevropskem letu multikulturalnosti moramo biti sicer odprti za druge jezike in kulture, kar je vrhpoljski rojak zagotovo pokazal s trijezičnim slovarjem, vendar mora biti naš materni jezik pred vsako multikulturalnostjo. Brez vzgoje in ohranjanja našega jezika ni mogoče pričakovati, da bi se ohranil kar sam po sebi.

Nadja Rodman Koradin

Trgovine v Vipavi некоč

Bolj, ko se nam nabirajo leta, bolj so z nami spomini na mladost. Ko sedaj obiščem kak veletrgovski center, kjer si kupci lahko sami izbiramo artikle različnih proizvajalcev v različnih embalažah in z napisi v tujih jezikih, se spomnim, kako smo trgovci v Vipavi po drugi svetovni vojni prodajali. Takrat je kupec stal pred trgovskim pultom in naročil vrsto in količino blaga. Tako smo ga sami oskrbeli z vsem in mu natehtano in zavito blago prinesli na pult. On je samo čakal, da smo vse to storili sami. Vmes pa je med delom stekel tudi prijazen pogovor med prodajalcem in kupcem, tako da je bilo obema lepo. Doma je kupec vse lepo zložil v omaro ali v shrambo in embalaže skoraj ni bilo. Danes je to vse drugače.

Skoraj vse trgovine, ki so jih imeli v Vipavi pred II. svetovno vojno domačini, so bile po vojni nacionalizirane. In v istih prostorih in z isto opremo so potem odprli trgovine v državni lasti oz. v lasti Kmetijske zadruga Vipava, pozneje Trgovskega podjetja Vipava in tako naprej.

Sama sem bila vso delovno dobo trgovka v različnih trgovinah pod različnimi gospodarji. Leta 1951 sem prišla na jesen za vajenka v Vipavo v prodajalno Kmetijske zadruga Vipava, ki je imela pri Skukovih svojo poslovalnico, gospodar hiše je bil Franc Bavčar, poslovodja pa je bil takrat Anton Vrčon. V trgovini je pomagal tudi Karlo Premrl. Leta 1948 se je prišla učiti kot vajenka

Prijazni trgovki Anka in Anica v trgovini pri Skukovih leta 1958

Foto: A. Pavzin

pred menoj Joška Krašna iz Budanj, s katero sva potem skupaj delali. Takrat so bile trgovine skromno založene. V glavnem so bili v prodaji osnovni življenjski artikli. Vajeniška doba je trajala tri leta. Prvo leto smo vajenci dobili nagrado - plačo 1000 din. Drugo leto je ta znašala 1500 din, tretje leto pa že 2000 din na mesec. Obvezno je bilo praktično delo v trgovini, teorija je bila v trgovski šoli, najprej v Novem mestu, pozneje pa v Brežicah.

Vajeniška doba je veljala tudi za

druge poklice v tistem času. Po opravljeni praksi in trgovski šoli smo se izučili za trgovskega pomočnika. Da smo napolnili police, smo zložili kavni nadomestek - divko na celo polico. Enako tudi franek, projo, kneip. Ker ni bilo pralnih strojev, smo prali na roke in zato prodali veliko mila. Dobili smo ga v lesenih zabojih različne velikosti 1/4 kg, 1/2 kg. Ker je bilo sveže in še mokro, smo z njim napolnili police, da se je osušilo. Potem smo dobili pralni prašek plavi radion, vim za čiščenje, pralno sodo za pomivanje in prašek taš. Odkupovali smo tudi svinjske kože. Skladišče je bilo v prostorih Skukove hiše zadaj čez dvorišče.

Tudi testenine so bile v zabojih, ki smo jih morali vračati dobavitelju. Moka je bila v vrečah po 65 kg. Dobaviteljem smo vračali tudi vso ostalo embalažo, tako sode od olja in masti. Olje smo s črpalko natočili v posebno posodo in jo prinesli v trgovino. Potem smo točili v steklenice z zajemalko. Steklenice so kupci prinesli od doma. Danes si potrošniki sami postrežejo. Takrat pa smo vse pakirali in nakladali ročno v papirnate vrečke. Za bonbone smo delali vrečke iz papirja. Spominjam se bonbonov mentol, limonce, lunce, draže, jajčka so bila že v škatlah. Marmelada je bila v lesenih zabojih. Tehtali smo jo na žlice ali rezali in zavijali v papir. Inventure smo imeli vsake tri mesece, pozneje polletne in letne ob koncu leta. Pri popisu blaga so bili prisotni tudi člani upravnega odbora Kmetijske zadruge Vipava Ljubo Hrovatin, Dore Rehar, Mirko Princes, Ivan Bajc-Žane, Ivan Žorž in drugi. Računalnikov ni bilo, zato smo računali kar s svinčnikom v rokah. Na popisnih listih smo najprej izračunali mi, potem pa primerjali na upravi, če je bilo kaj narobe.

Stric Janez iz Dolge Poljane nam je pripeljal tobak-cigarete s konjsko vprego iz Ajdovščine, kjer je bilo skladišče. Najcenejše cigarete so bile takrat Drava, te so kupovali kmetje, cigarete Drina pa so bile boljše kvalitete in so si jih privoščili ljudje z debelejšimi denarnicami. Te je v trgovini pri Vrčonu kupoval dr. Špacapan, ki je bil takrat zaposlen v bolnici v Vipavi. Moko nam je v vrečah pripeljal iz Mlina iz Ajdovščine traktorist Lino Rondič. Ta je prevažal iz Ajdovščine tudi gradbeni material, potem pa je poslovodja Anton Vrčon dobil nekaj priložnostnih delavcev, da so ga razložili.

Nasmejani kupci ter prodajalke Anica, Olga in Anka leta 1960

Foto: A. Pavzin

Težave so bile predvsem z dolžniki, ki jih pri inventuri ni smelo biti. To je bil vedno problem. Ljudje niso imeli vedno denarja, nekateri pa tudi nikoli. Nekateri gospe so se, ko se je nabralo več dolga, obrnile k bližnjemu trgovcu pri Poniževih in tam nadaljevale z dolgom. To je bila poslovalnica z jestvinami Trgovskega podjetja Vipava. Poslovodja je bil Stanko Poniž, dober in sposoben trgovec, naša konkurenca, bi rekli po domače.

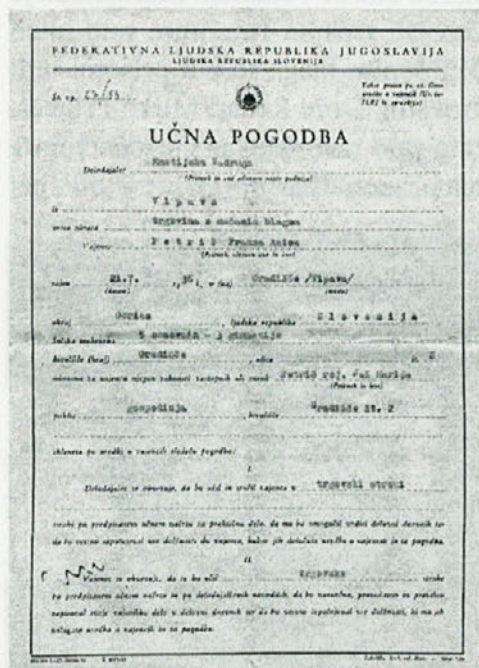
Po vojni je bilo v Vipavi veliko oficirskih družin, ki so imele stalne in urejene prejemke. Oficirske žene so po prejemu plače prišle v trgovino in nakupile potrebščin za ves mesec. Temu so rekli »sledovanje«. Pustile so nam seznam vseh potrebnih stvari in ko smo trgovino zaprli, smo pripravili vse naročeno in jim peljali z vozičkom na domove v bloke. Včasih smo trgovke šle pozimi na topel obrok v menzo k Rezki, ker smo imeli deljen urnik. Rezka je imela menzo v isti ulici. Privoščile smo si kakšno mineštro ali juho. Tja so na hrano hodile tudi učiteljice.

V poletnem času je bilo v trgovini dosti muh. Ko smo opoldan zaprli trgovino, smo dali na oglje pantakan. Čez nekaj časa smo pometle muhe in prezračile prostor, da ni smrdelo, ko smo ob 14. uri spet odprli našo trgovino pri Skukovih. Tudi hladilnika nismo imeli, zato smo kvas, sir, domači puter ali maslo nesle v Bavčarjevo klet. Za državne praznike, kot so prvi maj, 29. november, smo dale v izložbo sliko tovariša Tita in zastavo. Za 1. maj smo kupile pri teti Ščukotovi, ki je imela lepo urejen vrt, šopek tulipanov, da smo izložbo okrasile.

Ker pa je bilo v Vipavi veliko vojaštva in tudi bolnica, je Kmetijska zadruga odprla še trgovino pri Vrčonu, tik ob bolnici. Za Gradiščane je bila ta trgovina najbližja. Poslovodja je bil Anton Vrčon, lastnik hiše. To je bila trgovina z mešanim blagom; prehrano, gradbenim materialom, tobakom in

drugim. Na zalogi so bile tudi vse čevljarke potrebščine. Takrat je bilo v Vipavi več čevljarjev: Cek, Bavčar in drugi. Gospod Vrčon je kar sam rezal okenska stekla. Stranke so pustile samo mero. Vsako jutro smo vozili kruh na ročnem vozičku iz Poniževe pekarnice strankam na domove, ki so ta nakup naročale. V združenem domu je bila trgovina Semenarna. Poslovodja je bil Franc Rodman. Uprava je bila v združenem domu. Upravnik pa je bil Ivan Veseli, ki je zaslužen za

gradnjo bencinske črpalke, ki je sedaj ni več. Predsednik upravnega odbora zadruga je bil Justin Andlovec, blagajnik pa Erna Ferjančič Poljšak, knjigovodja Cvetka Premrl, pred njo pa Marija Furlan.

Na trgovino Pri Skukovih imam lepe spomine, čeprav smo takrat vedele več za naše obveznosti, kot pa za pravice pri delu. Kot vajenci smo le s težavo prišli do dopusta. Naše nadrejene smo ubogali brez ugovora. Moja vzornica v trgovskem poklicu je bila Joška Krašna Kranjc, zelo prijazna in pridna trgovka, bila je moja šefinja, bi rekli danes. Leta 1958 je odšla v trgovino tekstila v Ajdovščino k Štekarju. Zelo smo jo pogrešali. Njeno mesto sem prevzela jaz in ga opravljal do leta 1962, ko sem prišla na Slap v trgovino, kjer sem delala do upokojitve. Prijetna sodelavka je bila tudi Anka Krašna – Ferjančič iz Budanj. Trgovine so bile tudi po vaseh, zato smo v slučaju bolezni ali dopusta nadomeščali odsotnega. Spominjam se še ostalih mojih sodelavcev

Marjance Ferjančič, Ludvika Curka, Olge, Matija Kobala, Jerice Lavrenčič, na Slapu Marije Vidrih, v Podragi Danice Vermiglio, v Ložah pa Viktorja Pegana. Leta 1958 so vse trgovine Kmetijske zadruga Vipava šle pod Trgovsko podjetje Vipava. Direktor tega podjetja je bil Karlo Ambrožič. V sedanji ulici Vojana Reharja je bilo takrat zelo živahno. Pri Skukovih je bila trgovina z živili – špecerija, čisto zraven je bila pisarna Komunale, trafika in foto Anton Pavzin, ki nas je rad fotografiral. Pri Poniževih je bila poslovalnica jestvin, poslovodja Stanko Poniž, nekaj korakov naprej desno je bila drogerija, poslovodja Ivan Vidrih in spet živila s poslovodjem Cirilom Skapinom. Na koncu ulice že spet trgovina s tekstilom in poslovodja Milan Krašna, levo v isti ulici še Železnina s poslovodjem Silvom Bajcem, trgovina s čevlji, kjer je prodajala Albina Zavnik in seveda pekarna Milana Poniža. Kako lepo je dišalo po svežem kruhu.

Ko sedaj pomislim, koliko embalaže prinesemo iz trgovin domov in kako malo je bilo v starih vipavskih trgovinah, ni primerjave. Za sladkor, moko, otrobe ali drugo blago so takrat prinesle ženske kar doma sešite vreče iz blaga. Vrečke iz papirja so ljudje lahko koristno uporabili za različne namene, sicer pa so z njimi lahko tudi zakurili ogenj. Embalaže in odpadnega materiala skoraj ni bilo.

Od tedaj se je veliko spremenilo, veliko stvari je boljših, so pa tudi razmere drugačne kot takrat. Vsak čas prinese spremembe, nekaj dobrih, pa tudi slabih. Najbolj pa pogrešam prijaznost v trgovinah, ki je bila takrat na prvem mestu.

Anica Rondič

Moji spomini na trgovsko službo v Vipavi leta 1947

Z družino smo stanovali od leta 1946 na Nanosu na Ravniku. Oče je opravljal službo gozdnega čuvaja, mama je bila doma gospodinja. Redili smo dve kravi, dva prašiča, za hišo pa smo imeli lep vrt, blizu hiše še nekaj košenic in majhnih njiv.

Imel sem še štiri brate, zato si je bilo treba hitro poiskati lasten zaslužek. Izvedel sem, da iščejo pri državnem podjetju Naproza Vipava novo delovno silo. Prijavil sem se in bil sprejet. Podjetje je odkupovalo in prodajalo kmetijske pridelke. Skladišče je bilo v prostorih Skukove hiše.

Nabavljali smo umetna gnojila, modro galico, semenski krompir, sadje, zelenjavo in drugo. To podjetje je delovalo do marca 1948, nakar se je preimenovalo v Kmetijske zadrage in je spadalo pod Poslovno zvezo kmetijskih zadrug Šempeter pri Gorici. Iz Poslovne zveze so nam pripeljali blago s kamioni. Blago smo morali na roke razložiti. Umetna gnojila so bila pakirana po 50 kg, modra galica je bila po 125 kg v vrečah iz jute. Iz Poslovne zveze smo dobili takrat v skladišče tudi razno tekstilno blago, največ je bilo metražnega blaga za moške in ženske obleke in tudi platnene rjuhe. Vse blago, ki smo ga imeli v skladišču, pa ni bilo vsem dostopno za nakup. Lahko so ga kupovali le kmetje, ki so dobili kmečke bone v zameno za prodane pridelke. Te bone smo skrbno hranili in jih oddajali na Okraj Gorica. Takrat zaposleni delavci in uslužbenci pa so dobili živilske karte in točke za nabavo tekstila. Živilske karte so bile le dokument, koliko blaga kdo lahko kupi, točke pa so služile za nabavo tekstila.

Iz tega časa se spominjam zanimive zgodbe, kako sem kupoval v zimi 1947/48 blago za moško obleko. Tekstil je takrat prodajala na točke gospa Milka Ule v trgovini pri Fajdigovih. Že dolgo sem si želel nove obleke in jo bil tudi zelo potreben. V izložbi sem zagledal lepo blago za moške obleke. Vprašal sem poslovođkinjo Milko, kako bi prišel do tega blaga. Poučila me je, naj naslednji dan pridem zgodaj zjutraj pred trgovino v vrsto čakati, ker bo zagotovo veliko ljudi. Da ja ne bi zamudil, sem si nastavil izposojeno budilko, jo namestil na velik krožnik, da me zagotovo zbudi, kajti prilike za nakup blaga niso bile vsakdanje. In res me je budilka zbudila ob enih ponoči. Ugotovil sem, da je noč mrzla in sem spanje podaljšal za dve uri. Tako sem se ob treh zjutraj postavil v vrsto pred Fajdigovo trgovino. K sreči je tam stala že teta Čejkova s Hriba. Tako sva ob tisti uri bila samo dva. Zaupala mi je, da namerava kupiti isto blago, kot sem ga nameraval tudi sam. Problem je bil v tem, da je blaga v izložbi bilo samo za eno moško obleko. Tako sva se domenila, da bo ona vzela iz druge peče za en moški jopič za starega očeta, meni pa bo ostalo blago v celoti za eno obleko. Tako sva vztrajno čakala pred trgovino do osme ure zjutraj, ko so trgovino odprli. V tem času se je vrsta čakajočih kar povečala, vendar midva s teto Čejkovo sva bila prva in si tako prislužila nakup blaga z delavskimi točkami. Blago sem odnesel h krojaču Francu Božiču, ki je bil moj stric. Tudi moja sotrpinka je zaslužila blago za moški jopič, saj je z menoj zmrzovala stoje kar pet ur. Tako sva bila tisti dan najbolj srečna kupca pred Fajdigovo trgovino.

Kmetje niso v tistem času dobili živilskih kart. Te so dobili samo redno zaposleni delavci in uslužbenci. Živila so tako lahko kupovali samo v trgovini pri Stanku Ponižu. Na občini v Vipavi so delili tudi posebne živilske karte za dojenčke, lahke, srednje in težke delavce. Največ so jih dobili težki delavci. Pa ne po telesni teži, ampak po težkem delu, ki so ga opravljali. Tudi drva smo lahko kupili samo s potrebnim potrdilom.

Blaga je bilo seveda vedno premalo za vse ljudi, ki bi to radi kupili. To so bili časi velikega pomanjkanja po II. svetovni vojni. Spominjam se, ko smo v skladišče dobili nekaj kuhinjske posode. Kdo jo bo lahko dobil, je odločal upravni odbor Kmetijske zadrage Vipava. Iz tega časa se spominjam tudi, kako sem kupil veliko skledo, ki sem jo potem dal kot poročno darilo sestrični Ivanki Božič. Ta nakup so mi tudi odobrili na upravnem odboru Kmetijske zadrage v Vipavi. Ta skleda je za nevesto takrat veljala ravno toliko, kot da bi ji danes podaril pomivalni stroj za posodo. Nevesta se je zelo začudila, kako se mi je posrečilo in kje sem jo nabavil. Darila je bila zelo vesela.

Spominjam se, da sem se takrat prehranjeval v ljudski menzi pri Rezki. Plačal sem ji tri obroke na dan z gotovino in ji izročil celo živilsko karto za ves mesec. Tako je ona s temi kartami lahko nabavljala prehrano za menzo. Tam se je takrat prehranjevalo veliko delavstva in drugih zaposlenih. Ob današnjih ogromnih ponudbah v trgovinah in blagovnih centrih si ne morejo mladi predstavljati, kako smo živeli po II. svetovni vojni. Blaga je primanjkovalo, zato je bilo kontrolirano in prodaja strogo nadzorovana. Kljub temu je večkrat prišlo med ljudmi tudi pri nakupih do prepirov in zamer.

Ivan Rodman

PREDSTAVLJAMO VAM

Janez Krhne

Letos mineva 50 let od smrti Janeza Krhneta, ljudskega pesnika iz Vipave. Gospa Lejla Sancin iz Trsta, po rodu iz Vipave, nam je za objavo v Vipavskem glasu poslala obširen članek, za kar se ji lepo zahvaljujemo.

Janez Krhne (1884 - 1958)

Janez Krhne sodi med ljudske pesnike polpretekle dobe. Rodila ga je zgornja Vipavska dolina, kot njegovega sodobnika in prijatelja Franceta Žgurja, kot ameriško izseljenko in povratnico Ano Krašna in Ladislava Premrla, ki še živi v Ameriki. A medtem, ko je bila Krašna (danes Krasna) zelo popularna med ameriškimi Slovenci, kjer je v Glasu naroda dolga leta objavljala svoje pesmi in zasledimo Žgurjevo ime v marsikateri primorski reviji v prvih desetletjih prejšnjega stoletja, bi zaman iskali Krhnetove pesmi na straneh takratnih časnikov in revij. Krhne je ostal zasidran v svoji ožji okolici, svojih pesmi ni zapisoval in jih ni objavljajal. In ker beremo v Goriškem zborniku, ki je izšel leta 1968 v Novi Gorici, da je Krhne objavil svoje pesmi v ameriškem Glasu naroda in nekaj v raznih koledarjih, moramo v pojasnilo dodati še to, da si je tiste pesmi zapisala Ana Krašna, ko ga je pred davnimi desetletji obiskala, in tudi v koledarje so prišle le po zaslugi prijateljev. Rodil se je Francu Krhnetu 29. junija 1884. leta v Vipavi in tam je tudi začel obiskovati osnovno šolo, ki jo je uspešno dokončal. Že takrat se mu je v prsih oglašala pesem in prvi stihi, ki jih je pogumno povedal svojim prijateljem, so iz dobe, ko mu je bilo komaj 13 let. Pesem nas prestavi v revno domače okolje, v skromen otrokov svet, njen naslov je Petelin.

Ko bi jaz solde imel,
da bi jih denil, kamer bi smel,
bi si kupil petelina,
to bi zame bla zverina.

Mati bla bi vsa vesela,
pridnega bi sina imela.
Vstajal bi na prvi klic,
poln kotel bi bil oblic.

V šoli jaz v prvi klopi
sedel bi, to se zastopi,
učitelju bi nada bil,
ker bi se zgodaj jaz učil.

Iz pesmi veje želja po šoli, po znanju, a zanj so bile šole predač. Eden izmed bratov je študiral za duhovnika (ta je bil poznejši postojnski dekan) in to je bilo za številno družino dovolj. Treba je bilo misliti na poklic in mladi Janez se je izučil za kletarja v vipavski Vinarski zadrugi, ki so jo ustanovili, ko mu je bilo deset let. Kot kletar je imel srečo. Vipavsko vino je bilo znano in cenjeno

po vsem avstro-ogrskem cesarstvu in podjetniki so ustanovili svojo podružnico tudi v Pragi. Tja so poslali za kletarja mladega Krhneta. Morda so tam nastali stih:

Poznal te nisem kot otroka
Igrala nisi se z menoj,
Al vendar tujec v tujem svetu
Našel v tebi sem sestro.

Ostal je na Češkem nekaj let, dokler niso Vipavci zaprli svoje praške kleti, ker so imeli z njo izgubo namesto dobička. In Janez se je vrnil v svojo rodno Vipavo. Vendar je kratko bivanje v Pragi razširilo njegovo obzorje. Želel je naprej, ne nazaj. In srečamo ga kot davčnega izterjevalca na Gočah, Erzeltu, Colu, skratka, po vseh vaseh, ki so spadale pod vipavsko davkarijo. Neutruden, vedno na poti, poleti in pozimi, v dežju, burji in soncu, in z njim njegova pesniška muza, ki mu je narekovala prigodnice zdaj tukaj, zdaj tam. Misel na dom in družino je takrat še odganjal, zato je zapel:

Bi rad se oženil,
ni dobro biti sam,
pa kaj se bom oženil,
poln imam vinca hram.

Če bil bi oženjen,
policaja bi imel,
na ženo priklenjen,
vsak kozarec bi štel.

Vipava v jeseni
je zame zlató
in mošt prekipeni
imam raj kot ženó.

Marija Malneršič, mati Janeza Krhneta

Krhnetova gostilna pod Italijo

sta kupila veliko dvonadstropno hišo na trgu, kjer stoji znani Lantherijev grad in od takrat pa do njegove smrti sta uspešno vodila svojo gostilno, ki je bila dolga desetletja ena prvih in najbolj znanih gostinskih podjetij v Vipavski dolini. Tam je živel do svoje smrti 4. januarja 1958. leta.

In v tej gostilni so nastajali njegovi verzi. Brez papirja in brez svinčnika v roki. Vipavski izseljenec Josip Durn je avgusta 1957. leta,

A kmalu se je premislil in poročil s pridno in podjetno Ivanko iz Šentvida pri Vipavi. L. 1913 je napravil celo kratek, komaj 14-dnevni knjigovodski tečaj in že ga najdemo za pisalno mizo vipavske ljudske posojilnice. A ne za dolgo. Po 1. svetovni vojni je zapustil tudi davkarijo in se popolnoma posvetil gostilni, ki sta jo vzela z ženo Ivanko v najem. In že l. 1920

Pisateljica Ana Praček Krašna v Ameriki v tiskarni, po letu 1920, kjer so tiskali list Glas naroda, glasilo ameriških Slovencev, ter objavljali tudi pesmi Janeza Krhneta.

komaj pet mesecev pred Janezovo smrtjo, napisal v ameriškem Glasu naroda: »Čudil sem se, kako jih je znal stari Krhne nešteto luščiti na pamet, kot bi stresal iz rokava. Kar zagledal se je nekam v daljavo in citiral precizno in s poudarkom, da sem rekel, da bi ga potrebovali mi v Clevelandu na naših prireditvah.«

Ljudsko izročilo pravi, da je bilo Janezovih pesmi preko tisoč in da je vse to bogastvo nosil v svojem spominu, a tega ne bo nikoli nihče več preveril. Nekaj malega jih je pred njegovo smrtjo zapisala njegova takrat mlada snaha Jožka, ker se ji je zdelo škoda, da bi šlo vse v pozabo. A bera je skromna. Še marsikatera nezapisana pesem, zlasti prigodnice in vinske pesmi, so dolgo živele v

Krhnetova družina - sedita žena Ivanka in Janez Krhne, zadaj stojijo trije sinovi: Dušan, Ivko in Slavan, okoli leta 1935

spominu starih Vipavcev. Še leta je marsikdo vedel, da so Janezove, potem so postale splošno ljudsko blago, v kolikor se sploh že niso popolnoma izgubile in pozabile. Znana usoda ljudske pesmi se ponavlja še danes.

Janez Krhne je pisal pesmi za vse priložnosti, za rojstvo, za poroko, za razne obletnice in za smrt. Sicer na splošno tih in redkobeseden, bolj vase zaprt kot družaben, je ves oživel, ko je začel recitirati svoje pesmi. Ena izmed takih njegovih prigodnic je tudi pesem, ki jo je napisal ob 25-letnici mašništva zdaj že dolgo let pokojnemu vipavskemu dekanu Ignaciju Breitenbergerju, ki je skozi dolga desetletja uspešno vodil dekanijo. Zapisana je v skromnem Jožkinem zvezku, kjer na koncu beremo:

Za čast ti ni, naslov ne stan,
ne z zlatom kupljen spomenik,
poznamo dobro te dekan,
da dober naš ti učenik.

Izredno ga je 1974 leta prizadela smrt prvorojenca, ki naj bi za njim prevzel domačo gostilno:

Ti prvi cvet iz mojega drevesa,
si moja srčna hrana bil,
le padaj solza iz očesa,
s teboj sem upe vse zgubil.

Krhnetova družina leta 1937 - ob materini smrti, četrti zadaj stoji pesnik Janez Krhne, spredaj v sredini sedi brat Franc, dekan v Postojni

Krhnetovi sorodniki, zbrani ob materinem pogrebu, leta 1937

Janez je bil duhovit in iskriv. Kadar je bil razpoložen je tudi epigrame kar stresal iz rokava. Tako jo je zagodel tudi nekemu stavbeniku:

Diogenes je skromni hodil gologlav in bos,
ali njegov sod je vašim stavbam kos.

Njegovo pesem je navdihoval Prešeren,
navdihovali so jo ljudski in umetni pesniki
pred njim.

Daj deklici ljubezen
iz prazne čaše pit,
boš videl kak' te ona
zna hitro zapustit.

*Žalostna mati Ivanka in oče Janez po pogrebu sina Ivka
na vipavskem pokopališču leta 1947*

*Na Krhnetovem dvorišču - sin Slavan, oče Janez, nepoznana
in mama Ivanka okoli leta 1946*

*Vipavci v letu 1947 - znani obrazi: Slavan Krhne, Peter Bago,
Milena Kobal, Franc Bavčer, Zoro Švagelj s harmoniko,
Danilo Žgavc, Jelko Črnic, Gino Kolarjev, Milan Poniz, Miro
Česen, Marjan Kete,...*

Bil je pesnik naših travnikov in polj:

Padla trava bo zelena,
padlo cvetje in osat,
njiva več ne bo vesela,
bo vesel le kosec mlad.

*Na vrtu za Krhnetovo hišo med sorodniki, drugi z leve
stoji Janez Krhne, okoli leta 1956*

Isti viri kot mladega Janeza so navdihovali tudi velikega pesnika slovenske moderne Josipa Murna, ko je v Podragi, na domu Janezovega prijatelja, ljudskega pesnika Franceta Žgurja, iskal zdravja in modroval z vaškimi očanci ter si marsikaj zapisal iz ljudske zakladnice. Kako je Murn cenil to ljudsko blago, nam najbolje pove njegov psevdonim Aleksandrov, ki ga je sprejel pri Žgurjevih, po domače Sandrovih. In to ljudsko izročilo je Janez Krhnetov nadaljeval do svoje smrti. Najbolj pa se mu je duh razvnel v vinskem hramu ali ob kozarcu pristnega vipavca:

Kdor na srcu je bolan
in si leka išče v sili,
naj z menoj gre v vinski hram
tam izginejo bacili.

Kaj doktor, veda, kaj dekleta,
ta vinski sod, to je zdravilo,
ljubezen če še tko je vneta,
kozarcev pet jo bo ugnalo.

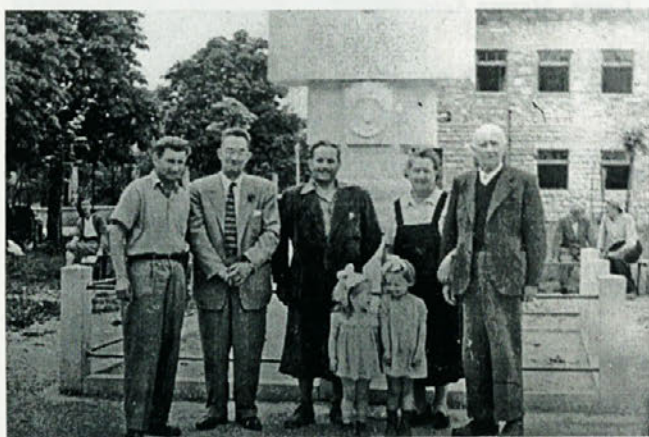
Na stara leta starec sivi
z vinom si mladi srce
in kliče vinčku: «Bog te živi,
brez tebe zdravja ni zamé!»

In rad je povedal še eno, ki ima kdo ve koliko kitic.

Iz hrasta te stesal je sodar,
v tebi počiva burgunder,
iz tega ga pije gospodar,
zato je po hiši šunder.

Iz akacije je ta sod stesán,
v njem vino je samó za maše,
če tega pije grešnik prav skesan,
nikdar hudič ga ne pobaše.

Ta sodček je pa iz jalovíne,
v njem je pijača bolj šibka,
iz tega ga pije hlapec Tine,
usoda je hlapca res bridka.

Pred spomenikom padlim v Vipavi stojijo sin Dušan Krhne, novinar Mirko Ličen, imenovan Pavliha, žena Ivanka in pesnik Janez Krhne ter vnukinji Marjetka in Ivanka, leta 1956

S tem skromnim prispevkom sem skušala rešiti pozabe tega pristnega ljudskega pesnika, katerega delo je živelo in morda še živi v spominu katerega izmed njegovih Vipavcev. O njem je zapisal Ludvik Zorzut: *«Janez, ljudski pesnik po milosti pojoče Vipave, ki znaš vse svoje verze iz glave in nam jih na pamet stresaš, sladke in kisle, revne in krivuljaste, ti poet domačih njiv...»* Morda ne za dolgo; ali sploh ne več, moramo pristaviti danes, ko je Janez že pred petdesetimi leti odnesel večino teh svojih pesmi v grob in so še zelo redki tisti, ki jih znajo, če je sploh še kdo. Današnji čas je tudi izgubil smisel za staro vaško patriarhalno skupnost. In če se je ali se bo kdo lotil zbiranja Krhnetovih pesmi, bo imel zelo težko delo, ki bo rodilo malo sadov v primeri s številom stihov, ki so privreli v urah navdiha iz njegovih ust.

A pesmi še ni konec. Sod je bil tudi iz kostanja, in vino v njem drugačno. Eno je bilo za ženske, drugo za bolnike in kdo ve za koga še. Nihče bi danes ne mogel več ponoviti vseh kitic, z Janezom so legle v grob za vedno. Tudi spreminjale so se, vedno je kaj izpustil, spremenil ali kaj novega dodal. In če je kdo hudomušno pripomnil, da rima šepa, ga je Krhne ostro zavrnil: *»Ako se rima al ne rima, to je Janezova štima.«*

Na sredini s kapo stoji Janez Krhne - zvest gasilski službi, leta 1956

Lejla Sancin

Opomba: Vse objavljene fotografije so iz družinskega albuma Krhnetovih

Poslovno poročilo KS za leto 2007

Prihodki:

Obresti	78,04 €
Najemnine poslovnih prostorov	1.902,84 €
Prihodki za prireditev VT 2007	14.350,00 €
Ostali prihodki	3.853,36 €
Donacije in druga sredstva za VG	3.468,87 €
Donacije za zbornik	3.115,00 €
Proračun Občine Vipava	20.247,09 €
Iz obč. prorač. za kulturo	2.300,00 €

Skupaj 49.315,20 €

Odhodki:

Vipavski glas	6.508,80 €
Pisarniški material in storitve	234,05 €
Električna energija	1.200,80 €
Komunalne storitve	42,72 €
Telefon	167,35 €
Poštna in bančne storitve, APP	261,72 €
Vipavska trgatev	12.257,41 €
Transfer gasilcem	2.835,00 €
Transfer raznim organizacijam	400,00 €
Obnova fasad	1.142,83 €
Drugi stroški	16.737,02 €
Avtorski honorar za zbornik	3.515,00 €
Vzdrževanje stavbe Stare šole, nakup opreme in napeljava	5.811,63 €

Skupaj 51.114,33 €

Marija Črnigoj,
tajnica KS

Obvestili

Obveščamo stanovalce Novega naselja v Vipavi, ki ste upravičeni do povrnitve sredstev za vlaganja v javno telefonijo. Znesek za vračilo je pribl. 29 evrov. Vsak torek do konca maja med 16. in 18. uro se lahko zglasite na KS v Vipavi. S seboj morate prinesiti davčno številko in številko transakcijskega računa. Vemo, da je znesek majhen, vendar na to nismo imeli nikakršnega vpliva. Tako je odločilo državno pravobranilstvo. Nekateri so se sredstvom odpovedali in jih bo KS vložila v ureditev pokopališča, ki ga bo vsak krajan prej ali slej potreboval.

Kot ste opazili, v Vipavi obnavljamo kanalizacijo, vodovod, izvajamo elektrifikacijo in širimo plinske napeljave. Dela se bodo selila od marketa proti Glavnemu trgu in proti Trgu Pavla Rušta. V tem času bo v Vipavi spremenjen prometni režim. Okoli 20. marca bo zaprt dovoz od marketa na Glavni trg od marketa. Enosmerni promet bo potekal od Trga Pavla Rušta do Zavoda Janka Premrla oz. do mostu čez Vipavo na Vojkovi ulici. Avtobusno postajališče bo v tem času (pribl. od 20.3. do 10.4.) pri Škofijski gimnaziji.

Prosimo za potrpljenje in upoštevajte prometno signalizacijo.

Boris Ličen

In memoriam

dr. Janez Drnovšek (1950-2008)

Vesolje govori. Zvezde šepetajo.

Vetrič sporoča ljudem, ki si želijo sporočil, hrani prijateljstva in preprečuje nevarnosti. Od nas je odvisno, da izostrimo svoje čute, odpremo svoj razum, razširimo svoje zaznave, celo stvarstvo je pripravljeno poslati svoja sporočila, če bo človek prisluhnil naravi in sočloveku z notranjim čutom, ki združuje vse v skupni usodi. Če se bomo naučili zaupati svojemu notranjemu glasu, se bomo približali naravi, nebu in zemlji ter vsem ljudem, s katerimi nam je skupno zemeljsko bivanje in nebeški cilj. (*Božo Rustja, iz knjige Zgodbe s srcem*)

V soboto, 23. februarja 2008 je v 58. letu starosti na svojem domu umrl nekdanji predsednik Republike Slovenije in nekdanji predsednik Vlade RS, dr. Janez Drnovšek.

Dr. Janeza Drnovška se bomo radi spominjali,
ker smo ga imeli radi.

* * *

Jožef Butinar (1932-2008)

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druži nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.

Vekovečna dragih je bližina.
Smrt je le združitve navečer.
Zemlja skupno je pribežališče
in poslednji cilj vseh nas je mir.

Mila Kacič

V slovo gospodu Jožefu Butinarju, dolgoletnemu predsedniku Zveze kulturnih društev Vipava, predsedniku Društva sladkornih bolnikov občin Ajdovščine in Vipave ter vsestransko aktivnemu občanu, ki nas je znal obogatiti s svojo širino duha in srca.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

*V imenu Občine Vipava
župan mag. Ivan Princes, dr. vet. med.*

Veleposlanica Češke republike obiskala Slovenijo

Sredi januarja je Občino Vipava obiskala veleposlanica Češke republike, gospa Ivana Hlavsova. Župana g. Ivana Princeša je seznanila s problematiko Centra Križišče iz Solkana – centra za svetovanje in pomoč zasvojenim, ki v tem obdobju mrzlično išče rešitev za ohranitev reintegracijske hiše ter možnost za razširitev nastanitvenih kapacitet, ki bi bile na voljo tako fantom kot tudi – ločeno – dekletom, skratka, bivšim odvisnikom in odvisnicam.

Program svetovanja in pomoči zasvojenim in njihovim svojcem v okviru Centra Križišče izvaja Evangelijski center Nova Gorica, podružnica Mednarodne krščanske skupnosti, verske skupnosti, registrirane pri Uradu za verske skupnosti Vlade RS. Dejavnost poteka v prostorih Evangelijskega centra v Solkanu, pa tudi terensko; nastanitveni reintegracijski program pa v Dolnjem Cerovem v Goriških Brdih.

Glavni poudarek Centra Križišče, ki ga vodi češki pastor Petr Böhm, je nudenje pomoči odvisniku, da prekine z zasvojenostjo, da korenito spremeni svoje življenje ter se zatem uspešno reintegrira v normalno socialno okolje. Ti cilji se dosegajo predvsem na podlagi sodelovanja z rehabilitacijskimi centri RETO (v Španiji, Italiji, na Hrvaškem...) ter centri TEEN CHALLENGE, večinoma na Češkem, kjer se mnogo mladih zdravi, bojuje z odvisnostjo in tudi zmaga.

Pomembna skrb dejavnosti Centra Križišče je osredotočena zlasti na obdobje, ko se ozdravljeni, bivši odvisnik vrne domov. Tu je zaznati veliko praznino v »ponudbi«, zato center razvija reintegracijski program, katerega cilj je pomoč (tudi pri nastanitvi) bivšim odvisnikom v mesecih po vrnitvi, dokler se sam ne vključi v normalno življenjsko okolje. Seveda tam ne čakajo, da jim bo kaj »padlo z neba«, temveč so zaposleni in navezujejo stike z ljudmi v okolici, a še vedno bivajo v skupnosti, podobni komuni; v bistvu je to njihov dom na poti domov.

Foto: Alenka Tratnik, Primorske novice

Župan je v razgovoru poudaril pomen ozaveščanja lokalnega prebivalstva o poslanstvu tovrstnih dejavnosti. Ob zaključku uradnega dela obiska je veleposlanici podaril fotografijo Vipave. Zatem si je gospa veleposlanica – kolikor ji je čas dopuščal – ogledala nekaj znamenitosti Vipave ter bila navdušena nad našo kulturno in naravno dediščino, ki jo je slikovito predstavil lokalni turistični vodnik g. Jože Kebe.

Gospa Ivana Hlavsova, prijetna sogovornica z zavirljivim znanjem slovenskega jezika, nam je obogatila dan in v razmislek pritegnila zavedanje o tem, da je odvisnost od drog na splošno zastrašujoča, da je tu, med nami, zato se od širše skupnosti zahteva, da išče poti k rešitvam.

Ne bomo daleč od resnice, če rečemo, da je zasvojenost »rak rana« sodobne družbe, bolj maligna kot se zavedamo. Včeraj je lahko šlo za mojega brata, danes za tvojo sestro, jutri za naše otroke – nevarnost preži.

Če potrebujete pomoč ali nasvet, pokličite na tel. št. 05 304 40 44 ali 031 609 432. Na drugi strani Vas pričakuje razumevajoč glas pastora Petra Böhma, ki Vam je pripravljen pomagati.

Bremena odvisnosti, tako za posameznika, ki je njen ujetnik, kot tudi za družbo, ni konec, zato je namesto zaključka:

*Videl si muko in žalost,
gledaš, da jih vzameš v svoje roke.
Slabotni se prepušča tebi,
siroti si postal pomočnik.*

(Psalmi)

Helena Kobal

Člani vlade prejeli vino zelen

Po delovnem posvetu Vlade RS, ki je bil 23. januarja na dvorcu Zemono pri Vipavi, sta navzoče ministre in druge člane vlade obdarila župan Vipave mag. Ivan Princes in vodja kleti Vipava 1894 Joško Ambrožič. Prvi je gostom izročil fotografijo svojega kraja, vodja kleti pa vino zelen. To je avtohtono vino iz Vipavske doline, ki so ga pridelovali že naši prapradedje. Ima nežno aromo in polno, plemenito telo. Zelen je posebnost, ker uspeva le v Vipavski dolini. Glede na to, da smo vpeti v "evropsko družino", je prav, da ohranjamo

Zbrani člani slovenske vlade na Zemonu

in negujemo svoje izvirne, domače posebnosti ter jih predstavljamo tudi drugim.

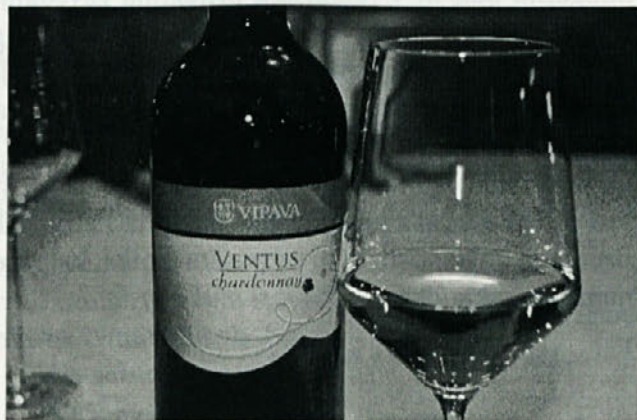
Po omenjenem srečanju so člani Vlade nadaljevali z obiski in pogovori na severnem Primorskem.

Predsednik vlade Janez Janša sprejema buteljko avtohtonega vina zelen iz rok Joška Ambrožiča, vodja Kleti Vipava 1894, na sredini župan občine Vipava Ivan Princes.

V Parizu nagradili vino chardonnay Ventus

Da iz Slovenije prihajajo vrhunska vina, ki jih strokovnjaki na svetovni ravni uvrščajo med najboljša, potrjuje tudi chardonnay Ventus, letnik 2006, iz kleti Vipava 1894. To vino je namreč marca letos na mednarodnem ocenjevanju vin Vinalies Internationales v Parizu prejelo srebrno medaljo. Za odličja se je letos potegovalo kar 3029 vzorcev iz 36 držav. Med vinskimi strokovnjaki je znano, da je pariško ocenjevanje eno najpomembnejših v svetu. Od drugih se razlikuje v tem, da morajo degustatorji poleg klasičnega točkovnega ocenjevanja vin in izbora ustreznih danih opisov še dodatno s svojimi besedami opisati slog posameznega nagrajenega vina, kar je pravzaprav nadgradnja ocene kakovosti.

In s čim je edino nagrajeno belo slovensko vino prepričalo degustatorje? Chardonnay Ventus 2006 ima izraženo bogato sortno aromo. Narava je tisto leto prispevala optimalen pridelek, v kleti pa smo ga s posebno tehnologijo še nadgradili. Uporabili smo mlečnokislinski razkis, ki

Na mednarodnem ocenjevanju vin v Parizu so degustatorji uvrstili chardonnay Ventus 2006 v svetovni vrh.

zaokroži kisline, da postanejo nežnejše, podaljšali smo čas ležanja na finih drožeh, 15 odstotkov vina smo donegovali v barik sodčkih. "Chardonnay Ventus ima bogate ekstrakte in polno telo," je pojasnil vodja kleti Vipava 1894 Joško Ambrožič. Hišni enologi so poudarili, da ima nagrajeno vino še velik potencial, kar pomeni, da se bo v naslednjih letih njegov razvoj v steklenicah še stopnjeval.

*Dominika Prijatelj,
odnosi z javnostmi, Vipava 1894*

IZ USTANOV IN DRUŠTEV

IZ ŠGV

Pa je konec prve konference! Veselo smo zakorakali koncu šolskega leta nasproti. Kljub vsemu pa nas vse skupaj čaka še nekaj napornih, a tudi prijetnih uric druženja. Dijaki se tako še vedno pridno udeležujejo različnih tekmovanj ...

Šolskega tekmovanja iz materinščine (za Cankarjevo priznanje) se je med prvimi in drugimi letniki udeležilo 13 dijakinj in dijakov, med tretjimi in četrtimi letniki pa 10 dijakinj. Bronasta priznanja in s tem udeležbo na regijskem tekmovanju, ki je bilo v četrtek, 14. 2. 2008 v Solkanu, so si prislužili:

- 1) na drugi stopnji (med 1. in 2. letniki): Ivana Kobal, Nina Meziniec, Ana Gregorič, Martin Ušaj;
- 2) na tretji stopnji (med 3. in 4. letniki): Urška Primožič, Tanja Bolko, Anja Bolko, Sara Štefančič.

Izmed omenjenih dijakinj in dijakov so se nadalje uvrstile tudi na državno tekmovanje, ki bo 29. 3. 2008 v Ljubljani, naslednje dijakinje: Nina Meziniec, Ivana Kobal; Anja Bolko, Urška Primožič, Sara Štefančič.

Na področnem ekipnem tekmovanju iz lokostrelstva, ki je potekalo v Postojni, sta Aljaž Šemrov in Tjaša Ženko dosegla 2. mesto.

... sodelujejo na natečajih ...

Na natečaju za najboljši pisni sestavek o italijanskem jeziku in kulturi so med 6 dobitniki nagrade - 14-dnevni tečaj italijanskega jezika v Riminiju - kar 3 naši dijaki, in sicer: Jernej Valič, Natalija Budin, Klemen Maučec.

Na literarnem natečaju, z naslovom Z DOMIŠLJIJO NA POTEPU, ki ga je razpisala založba SMART-TEAM, je prvo mesto dosegla Ivana Kobal s prispevkom *Rt dobre nade*; četrto mesto pa si deli Dominik Šurc s prispevkom *Darilo*. Nagrada je samostojna izdaja njunega literarnega besedila.

... se izobražujejo na fotografskem področju, da lahko pridno vizualno beležijo vse, kar se na šoli in v zvezi s šolo dogaja ...

OGLEDI FOTOGRAFSKIH RAZSTAV

Člani fotografskega krožka ne hitijo samo s fotoaparatom v roki po šoli ali izven nje, temveč skrbijo za svojo razgledanost in fotografsko formacijo. V minulih mesecih smo si ogledali kar tri odjemne fotografske razstave: dve v Pilonovi galeriji v Ajdovščini in eno v restavraciji Vipavskega hrama.

ustvarjalcev. Pilonove fotografske stvaritve so služile fotografom kot poučne izkušnje, ki so omogočile preslikovanje umetnikovega opusa, doživljanje njegove hudomušne narave in pričevanja, prenesena v sodobnost.

Po razstavi fotografij s 5. natečaja Kruh in vino 2007 pa nas je popeljal gostoljubni domačin Oton Naglost, ki si je tudi letos prislužil nagrado, tokrat tretjo, za fotografijo Zavetnik. Dijaki so sproščeno komentirali posamezne fotografije, izmenjevali poglede z izkušenim fotografom in poiskali sebi najljubšo.

Nadja Pregelj

...se udeležujejo duhovnih vikendov, s katerih se vračajo polni energije ...

DUHOVNI VIKEND 1. A

V sredo, 31. 1., smo se z razredom (1. a) odpravili na duhovni vikend. Od višjih letnikov smo izvedeli veliko o tako imenovanem "duhovcu", vseeno pa je bilo to za nas nekaj novega. Tako smo se z g. Rebcem vsi zadovoljni podali v Klanec, kjer naj bi preživeli lepe skupne dni.

Prvi dan smo si ogledali dom duhovnosti in se "razpakirali". Po večerji pa so nas animatorji z žrebanjem razdelili v tri skupine, ki so ostale do zadnjega dne.

S pomočjo zgodbic, ki nam jih je pripravil profesor, so se razvili prav zanimivi pogovori. O določeni zgodbi smo lahko najprej sami v tišini razmišljali in razvijali svoje mnenje. To smo predstavili naši skupini in tako so se začele debate. Z nekim

'skupnim mnenjem' smo prišli pred cel razred in se o tem pogovarjali. Takrat so se nam porajala različna vprašanja, na katera nam je rektor brez zadržkov odgovoril.

Poleg tega, da smo izvedeli še kaj več o sicer nam znanih temah, kot so zaljubljenost, izražanje ljubezni in držanje za roke, smo se učili življenja v skupnosti. Učili smo se deliti stvari, pomagati si in se med seboj poslušati. Ugotovili smo, da imamo ljudje različna stališča in da je potrebno poslušati in razumeti tudi druge, ki o tem in onem ne razmišljajo tako kot ti.

Za duhovni vikend smo se Bogu zahvalili pri zaključni sveti maši. Tu so se nam pridružili še starši, ki nam neprenehoma stojijo ob strani in nas podpirajo in usmerjajo. To je omenil tudi rektor pri pozdravu miru, ki ga je pripravil na prav poseben način. Dijaki smo stopili k svojim in tako

prinesli lučko miru (bila je svečnica) v svoje družine. Dijaki, po katere starši niso mogli priti, so stopili v krog z rektorjem, animatorji in razrednikom, ki nas je zadnji dan obiskal. Po sv. maši je sledila pogostitev, potem smo se poslovili od sošolcev in veseli odšli domov. Duhovni vikend nas je med seboj zelo povezal. Spoznali smo sošolce, s katerimi se prej pri pouku nismo družili. Teh nekaj dni smo se res dobro razumeli in bi jih z veseljem podaljšali. Ker pač to ne gre, komaj čakamo na naslednje leto.

Luka Novak & Marija Busija

... takih in drugačnih predstav, s katerih se vračajo bolj (ali včasih) manj navdušeni ...

GOSLAČ NA STREHI

V četrtek, 10. 1. 2008, je najbrž marsikateri od dijakov ŠGV vzkliknil, da boljše predstave ni videl za časa svojega življenja. Ogledali smo si namreč izvrstno delo Goslač na strehi v izvedbi Mestnega gledališča Ljubljana.

Zgodba govori o Judu, očetu petih hčera, od katerih so tri godne za ženitev. Zgodba je postavljena v čas na prelomu minulega stoletja, ko judovski narod pretresa vrsta odredb in omejitev. Ženitev hčera naj bi bila domena med očetom in ženinom, tu pa se zgodba zalomi. Vsaka od deklet si izbere svojega izbranca. Najstarejša očeta še vpraša za dovoljenje, srednja le še za blagoslov, najmlajša pa se poroči na lastno pest in povrh vsega še z ruskim vojakom, kar je za Jude velika žalitev. Na koncu zgodbe so vsi judovski prebivalci vasi izgnani in morajo oditi vsak na svoj konec. Ostanejo le še tesne vezi med ljudmi, zlasti družino, ki nas povezujejo vsaj v mislih.

Prav te vezi so tudi glavno sporočilo zgodbe. Oče je razpet med moralnimi načeli, ki mu jih narekujeta njegova tradicija in vera, ter med ljubeznijo do lastnih hčera, ki si vsaka v svojem izbrancu najde edino pot do sreče, pa čeprav si s tem izbere težko pot preživetja.

Zgodba, ki ti da misliti, pa vendarle smo se ob predstavi nasmejali in dodobra razvedrili. Muzikal je trajal preko dve uri in je postregel z dobrimi pevskimi in plesnimi nastopi ter izjemno igralsko zasedbo. Ta dva aduta sta dala že tako tekoči in zanimivi zgodbi še lepšo podobo. Drznem si trditi, da smo vsi dijaki brez kančka dolgočasje in klepetanja spremljali dogajanje na odru in kasneje, še lep del poti nazaj proti Vipavi, komentirali zgodbo in odlično igro, ki smo ji bili priča!

Ana Križnič, 1. b

ŽIVLJENJE V ROŽNATEM

V ponedeljek, 14. januarja, smo si člani filmskega abonmaja v koprskem Koloseju ogledali biografsko dramo pariškega slavčka Edith Piaf z naslovom: Življenje v rožnatem (La Môme oz. La Vie en Rose). Film nas s svojim čustvenim nabojem, ki sodobnega človeka premakne v čuten svet glasbe in osebne intimne, ni pustil ravnodušnih. Ta zadnja filmska priredba življenja Edith Piaf poskuša z nelinearno zgodbo zelo osebno in nevsiljivo približati njeno tragično življenjsko zgodbo, polno maničnih nihanj med življenjskim navdušenjem in popolnim zlomom. Pokaže se nam z vseh zornih kotov. Od ranega otroštva, ko so jo vzgajale prostitutke v bordelu, preko prvega nastopa, ki ga je uredil lokalni gangster Gerard Depardieu, petja na ulici, kjer ji je družbo delala nenehno pijana prijateljica Momone, mimo prve prave zaljubljenosti v boksarja Marcela Cerdana, ki je umrl v letalski nesreči, mogočne slave, ki se ji je poklonila celo Marlene Dietrich, do zasvojenosti in drugih resnih zdravstvenih težav, ki so jo pahnile v posteljo in jo spremenile v nepokretno starko. To posebno in neponovljivo žensko z neusahljivim virom optimizma, ki je celo v življenjskih

nesrečah videla srečne trenutke, je vrhunsko upodobila francoska igralka Marion Cotillard, ki je tudi letošnja nominiranka za oskarja. Poleg dobre igre se lahko film pohvali tudi z odlično fotografijo, kamero in masko, ki poskrbijo, da je film kljub preskokom v času enako gledljiv in atraktiven. Z mogočnim zaključkom, ob Edithinem prepevanju ene izmed njenih največjih uspešnic *Non Je Ne Regrette Rien* (Ne, nič ne obžalujem), film tudi zajame celotno bistvo in globino same vsebine, kar je še ena značilnost dobrega evropskega filma. Vsekakor priporočam ogled.

Marjeta Hrvatin, 4. A

VLADIMIR

Maturantje so si 7. 3. 2008 v Ljubljanski drami ogledali tudi t. i. kriminalno dramo *Vladimir*, Matjaža Župančiča, ki jo obravnavamo tudi kot maturitetno besedilo. Zaradi tega so seveda dramski tekst že pred ogledom prebrali in je bil ogled predstave še toliko bolj vznemirljiv, tokrat z nekoliko drugačnega vidika. Predvsem so se, kot je bilo čutiti iz njihovih komentarjev, takoj po predstavi, ukvarjali s tem, ali je bila uprizoritev skladna z dramskim besedilom. Zanimivo se jim je zdelo, in malce so bili – upravičeno – tudi ponosni nase, ker so zasledili kar nekaj “nedoslednosti” oz. namernih neskladij s prebranim. Ker so opazovali, kako je bilo uprizorjeno nasilje, ki je osrednja tema letošnjega maturitetnega sklopa, so zaznali zelo dobro prikazano (odigrano) psihično nasilje, nekoliko manj pa so bili navdušeni nad koncem, kjer se je po njihovem mnenju prehod v fizično nasilje in sam prikaz udarca s kladivom nekoliko izgubil.

Omeniti moram še nekaj: da je potrebno naše dijake res pohvaliti, saj so se obnašali lepo in so tudi resno vzeli ogled predstave – torej so besedilo že dobro poznali in jim je bila uprizoritev le še dodatno pomagalo pri razmišljanju o problematiki nasilja. Tudi z njihove strani, za razliko od dijakov drugih šol, ki so bili še prisotni, ni bilo neprimernih komentarjev, ampak so se obnašali kot zreli mladi ljudje, ki so dorasli tudi nekoliko provokativnim vsebinam.

Ikv

... se športno udeležujejo ...

ZIMSKI ŠPORTNI DAN

V sredo, 23. 1. 2008, smo se dijaki Škofijske gimnazije Vipava odpravili na zimski športni dan. Lahko smo izbirali med tremi različnimi aktivnostmi, smučanjem, plavanjem in drsanjem. Smučarji so se že ob 7h odpravili proti snežnim strminam v italijanskem Zoncolanu. Te so bile na veliko srečo cel dan obsijane s soncem in obiskovalci so lahko uživali ob prijetni smuki. Plavalci so obiskali kopališče Žusterna pri Kopru, kjer so do popoldneva uživali ob vodnih radostih. Drsalci so se sprostili na ogromnem drsališču Piancavalla in preverili svoje drsalne sposobnosti. Dan je kljub nekaterim padcem in podplutbam, po mnenju večine, prehitro minil.

M. K.

... in se kulturno udeležujejo ...

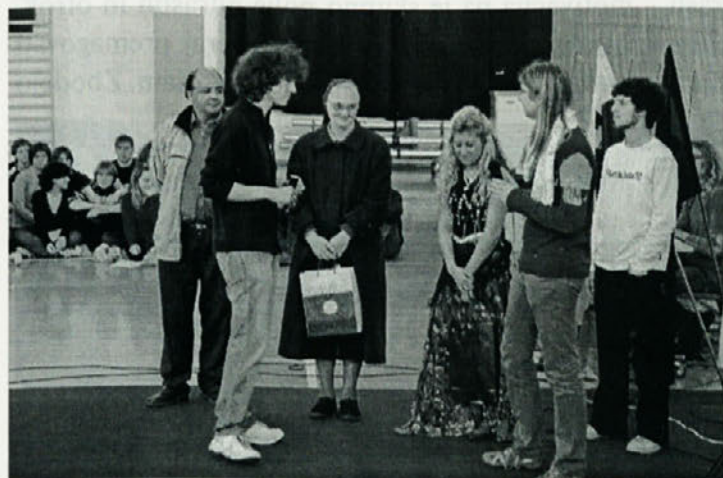
TUDI ŠGV-JEVCI SMO PRAZNOVALI KULURNI DAN ali

Kako praznovati Prešernov dan, 500-letnico Trubarjevega rojstva in evropsko leto medkulturnega dialoga na isti dan

V sredo, sedmega februarja, dan pred našim kulturnim praznikom, smo imeli na Škofijski gimnaziji prav poseben dan. Ker je letos evropsko leto medkulturnega dialoga, praznujemo pa tudi 500-letnico Trubarjevega rojstva, smo imeli na šoli projektni dan, s katerim smo počastili tega

druga pa je z g. Rebcem šla na obisk evangeličanske cerkve v Ljubljani, kjer so se tudi srečali s protestantskim duhovnikom. V tretji skupini so dijaki pod vodstvom naših knjižničark, ge. Matejke in Tine, v šolskem 'akvariju' pripravili razstavo knjig protestantskih piscev, četrta skupina pa je s prof. Pišotovo raziskovala evropska mesta, ki so zaznamovala Trubarjevo življenje (Rothenburg, Nürnberg, Urach ...). Profesorica Božič je vodila delavnico, v kateri so se dijaki s pomočjo filma seznanili z začetkom reformacije in Lutrovo dobo, s prof. Hodakom pa so dijaki lahko spoznali protestantsko glasbo in za končno prireditev pripravili sedmo kitico Zdravljice (ki je, mimogrede, slovenska himna) ter 'hardrock' verzijo protestantskega očenaša. Naslednja skupina je pod vodstvom prof. Grahorja raziskovala in se поблиže spoznala z znanstvenimi tokovi dobe, v kateri je deloval Trubar, skupina desetih tretje- in četrtošolcev pa se je s pomočjo prof. Trošta poglobljala v skrivnosti prevajanja Matevževega evangelija (danes je delo bolj znano pod imenom Matejev evangelij), ki je prva svetopisemska knjiga, prevedena v slovenščino. Prevod je nastal po originalu iz grščine ter po latinskem in Lutrovem prevodu, zapisan pa ni v gotici, kot nas učijo v šolah, temveč v staronemški pisavi.

primerjanjem le-teh, prof. Suzana pa je vodila delavnico, v katero sta bila povabljeni člana dueta Vodori, ki sta nam predstavila romsko kulturo in ples. Na povabilo profesorjev pa sta se odzvala tudi dva misijonarja. Prva je sestra uršulinka Fani Žnidaršič, ki je predstavila dijakom delo in življenje misijonarke v Bocvani, drugi, Milan Kadunc, duhovnik misijonar v Togu in Beninu, pa

pomembnega človeka, ki je ena izmed ključnih osebnosti pri razvijanju slovenskega knjižnega jezika, v okviru medkulturnega dialoga pa smo spoznavali nove kulture. V štirinajstih delavnicah, ki so jih pripravili in večinoma tudi vodili profesorji, smo spoznavali življenje in delo Primoža Trubarja, gostje različnih narodnosti pa so nam predstavili njihove kulture.

Dve skupini dijakov sta spoznavali poti protestantizma prav od blizu. Prva je s prof. Vovkom obiskala Vipavski križ in Vipavo,

Naslednjih šest skupin pa se je osredotočilo bolj na evropsko leto medkulturnega dialoga. Sošolki Marjeta in Helena sta v goste na pogovor povabili Kanadčana Andreja Horvata, ki se lahko ponaša s slovenskimi in angleškimi koreninami, že nekaj časa pa živi v Sloveniji. Profesorica Polona Strnad je pripravila delavnico, v kateri so dijaki iskali stalne besedne zveze (frazeme in idiome) v italijanščini in slovenščini in se zabavali s

je dijakom predstavil svoje delo in težke razmere, s katerim se je spoprijemal pri svojem delu. V zadnji delavnici so nekateri dijaki poskušali dokazati svoje znanje o Evropi s kvizom, ki so ga pod vodstvom vzgojiteljice Urške reševali v dijaškem domu.

'Predkulturni' dan smo, kot ponavadi, zaključili s proslavo v šolski telovadnici. Letos nam je članica dueta Vodori zaplesala in zapela na romsko glasbo, sledil je očenaš, nazadnje pa nam je gospod ravnatelj v svojem govoru zaželel lepo preživeti kulturni dan. Dogajanje so povezovali in poživili dijaki tretjih letnikov, od katerih smo izvedeli precej zanimiv podatek: 25. maj je svetovni dan brisače.

B. T.

Zbrala in uredila Irena Krapš Vodopivec

IZ OŠ

Dnevi hitro minevajo

Dnevi hitro minevajo – že opazujemo cvetoče sadno drevje, se oziramo v skoraj dramatično vetrovno in oblačno nebo in dve tretjini šolskih dni sta minili.

Smo dali učencem dovolj spodbud, znanja, delovnih navad? Smo poleg učenja skrbeli za njihov celostni razvoj? Večna vprašanja, dokončnih odgovorov ni.

Če bi sodili leto po začetku, nas čakajo tekmovanja – začeli smo s kemijo, nadaljevali s košarko, tekmovanjem za Cankarjevo priznanje, tekmovanje iz angleščine, pa veleslalom, zgodovina, klekljanje, vesela šola; po februarških počitnicah fizika, angleška bralna značka, spet košarka, plavanje... in nato se krog ponovi s tekmovanji na višjih nivojih, pridružijo se matematično tekmovanje, plesni turnirji, likovni in literarni natečaji... Saj je videti, da smo tekmovalna šola – pa ne gre za to; učencem želimo omogočiti, da se izkažejo na več različnih področjih, da v dobi odraščanja spoznavajo dejavnosti, ki jim bodo bogatile prosti čas in morda celo vodile po poklicnih poteh.

Znanje je pomembno, toda živeti pomeni več kot le znati – pomeni iskati usklajenost s soljudmi in s samim seboj, pomeni biti srečen in napredovati.

Za delo pri pouku so učenci ocenjeni. Za tekmovanja so nagrajeni – za oboje pa morajo imeti pogoje in biti motivirani. Pogoje izboljšujemo tako učitelji kot občina. Sedaj urejamo fizikalno učilnico, ki bo omogočala več poskusov in vaj, več izkustvenega in sodelovalnega učenja. Urejamo tudi večjo računalnico. To zmoremo odrasli – motivacija pa je skupno polje odraslih in otrok. Postaja ključni dejavnik napredka in pomeni z vztrajnostjo doseči danes več kot včeraj, premagovati ovire, napor, učiti se iz radovednosti, iz želje spoznavati neznano – vrlina, ki jo pogrešam. Zbodejo me pripombe mladostnikov: »...saj je vse brez veze, zakaj spet to?« in se sprašujem o poslanstvu ter kako naprej. So današnji mladostniki (pre)utrujeni, (pre)zasičeni, (pre)varovani, (pre)razvajeni; je vsega (pre)več? Kakšni – kateri so njihovi vzori? Kako se razlikujejo naša videnja prihodnosti od njihovih? Kaj bo obstalo? Trdno verjamem v trajnost vrednot, ki jih skušamo tudi znotraj eko-šole privzgajati mladim. Vključili smo se v projekt Revščina v svetu.

Smučanje na Krvavcu

Učencem je misijonar predstavil življenje otrok na Slonokoščeni obali. Sedaj za njihove šolarje zbiramo šolske potrebščine. Saj ne, da bomo napolnili zabojnike, gre za sočutje, socialni čut, občutljivost za potrebe drugih, spoštovanje, za človeško toplino. S takimi občutki so bile sešite

Učenec - učitelj

tudi punčke iz cunj. Učenke, ki so jih j spretno sešile, bodo te punčke podarile Unicefu, da jih na dražbi proda, z izkupičkom pa kupi cepivo za otroke v nerazvitih deželah. Februar je mesec kulture in počitnic. Le-te smo popestrili z delavnicami, ki jih je v naši šoli organizirala Zveza prijateljev mladine. Tudi o smučarskem tečaju smo govorili – pa kaj, ko snega ni bilo dovolj v bližini. So se pa zato nekateri naši učenci nasmučali v šolah v naravi na Krvavcu in na Rogli. Ob kulturnem prazniku smo imeli proslavi v naši avli. V Vrhpolju smo sodelovali na prireditvi ob odkritju spominske plošče rojaku Francu Premruju, doslej premalo znanemu in cenjenemu profesorju slovenščine. Ob predstavitvi njegovega življenja in dela smo lahko začutili grenkobo neuresničenih prizadevanj. Zavedal se je svoje poklicanosti kot profesor in ravnatelj, pa so mu načrte omejili s premestitvijo v Zagreb. Njegov prispevek k metodiki poučevanja slovenščine ostaja še neraziskan – morda kot izziv za bodoče diplomante, magistre, doktorje slovenistike.

Marec je mesec lepote in pomladnega prebujanja. Širša okolica šolske stavbe v Vipavi je iz dneva v dan lepša. Pločnik, cesta do vrtca, cvetje,...predvsem pa otroški živžav na igriščih in vrste malčkov na sprehodu dajejo kraju živahno podobo. No, živahnost so prinesli s seboj tudi kurenti, ki so jih učenci nižjih razredov radovedno (nekateri tudi zadržano in skoraj plašno) opazovali. Marec je tudi mesec žena in mater. Ob 8. marcu že vrsto let devetošolci eno šolsko uro poučujejo v oddelkih. Letos smo to izvedli 7. marca. Prav zanimivo je bilo, koliko učencev je želelo to izkusiti, kako so se ob pomoči učiteljev pripravili na pouk in kako so to uro doživljali z mešanico veselja, treme, razigranosti, občutkov pomembnosti, zadrege... Le upam lahko, da se bodo v našo šolo vračali kot dobri, odlični učitelji, ki bodo s svojim zgledom spodbujali učence za nadaljnje delo in prispevali k razvoju zgornje Vipavske doline.

In upam, da jim ne bo nikdar primanjkovalo učencev in da jih bo vedno več in več.

»Kdor živi brez upanja, ne ve, kaj je radost.«

(uzbeški pregovor)

Alenka Nussdorfer Bizjak

Poročilo o EKO sejmu 2007

V soboto, 22. 12. 2007, je na OŠ Draga Bajca v dopoldanskem času potekal Eko sejem.

Pripravili so ga učenci in učitelji naše šole. Učenci so pod mentorstvom učiteljev in sami izdelali zelo lepe in izvirne izdelke, ki so bili narejeni iz različnih materialov (naravnih, odpadnih).

Na Eko sejem smo povabili tudi starše, stare starše, sorodnike, prijatelje, ki so se v velikem številu odzvali vabilu in prišli na sejem ter izdelke tudi kupili. Večina razredov je imela ob 11.30 prazne stojnice.

Foto: Nejc Marc, 9.r

Foto: Nejc Marc, 9.r

Vzdušje na naši tržnici je s svojo harmoniko popestril tudi učenec Tjaš Božič.

Skupno smo prodali za 1.502,00 EUR izdelkov. Na šolski skupnosti učencev pa se bodo učenci točno dogovorili, kako bo denar porabljen. Večina najbrž za humanitarne namene na šoli.

Hvala vsem sodelujočim ter tistim, ki ste Eko sejem obiskali.

*Marija Mikuž Papež,
koordinatorka EKO sejma*

Županova Micka - Kranj - France Prešeren

Učenci osnovne šole Draga Bajca smo se dne 11. 12. 2007, skupaj z nekaterimi učitelji, v sklopu domačega branja (Linhart: Županova Micka) ter spoznavanja življenja in dela Franceta Prešerna, odpravili v Kranj.

Avtobus, poln veselih in nasmejanih obrazov, je v Kranj prispel ob pol desetih dopoldne.

Najprej smo si v Prešernovem gledališču ogledali Linhartovo igro Županova Micka. Vsi veseli in nasmejani, saj je bila igra izredno humorna, smo se počasi odpravili iz dvorane. V tako imenovanem predprostoru smo si imeli priložnost ogledati fotografije iz raznih drugih iger, odigranih v tem gledališču.

Po ogledu gledališke predstave smo se odpravili na ogled hiše, prenovljene v muzej, v kateri je zadnja tri leta svojega življenja stanoval France Prešeren. Prijazna vodička nas je z veseljem popeljala po tej veliki stavbi. Ogledali smo si številne sobe, v katerih je s svojo sestro bival in delal France Prešeren. Ogledali smo si kuhinjo, ki je tedaj zgorela. Od nje je ostala le še zidna omara. Tedanja kuhinja je sedaj spremenjena v prostor, kjer je na kratko predstavljen Prešernov življenjepis. Ogledali smo si tudi posteljo, na kateri je umrl naš največji pesnik. Priložnost smo si imeli ogledati tudi njegovo odvetniško pisarno in mnogo drugih prostorov, med njimi tudi sobo, posvečeno njegovima najboljšima prijateljema, Andreju Smoletu in Matiju Čopu. V sobah so razstavljeni številni pesnikovi rokopisi, dela, najrazličnejše knjige in še mnogo drugih zanimivih stvari.

S hvaležnimi obrazi smo zapustili muzej. Pripravljeni smo bili na novo zanimivost oz. znamenitost. Odšli smo si ogledat Prešernov park oz. gaj, kjer je pesnik pokopan. Po kratkem sprehodu skozi Kranj - prelep, a ledenohladen - smo le prispeli na pokopališče. Zbrali smo se v krog in vodička nam je pripovedovala o Prešernovem življenju. Razkazala nam je ta prečudoviti park in, seveda, Prešernov grob, ki ga krasi visok spomenik.

Prišel je čas odhoda. Na avtobusu je bilo kot ponavadi veselo in živahno. Nekateri so malo zadremali, drugi so poslušali glasbo in se pogovarjali.

Meni bo ta kulturni dan zagotovo ostal v spominu še kar nekaj časa.

Anžej Praček, 8. b

Vladna delegacija v Centru JPV Vipava

23. januarja je vladna delegacija v okviru svojega obiska Severnoprimske regije obiskala tudi Center JPV v Vipavi. Visokim vladnim predstavnikom je bilo predstavljeno delovanje ustanove, s

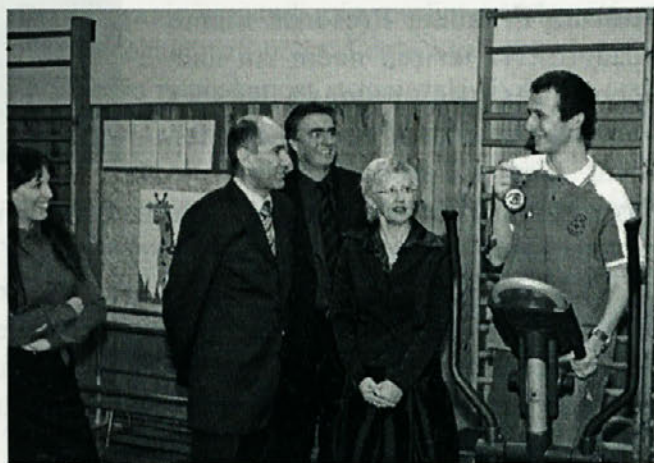
Ministri med pevskim zborom

poudarkom na novostih in spremembah s področja vzgoje in izobraževanja ter usposabljanja oseb s posebnimi potrebami. V zadnjih desetletjih se temeljito spreminja starostna struktura oseb, ki potrebujejo celovit, kompleksen in timski način obravnave, z vključevanjem različnih, ne samo šolskih, ampak tudi terapevtsko-zdravstvenih programov. Tako v Centru narašča število oseb, ki so že končale vzgojno-izobraževalne osnovnošolske programe, zaradi različnih vzrokov pa želijo nadaljevati usposabljanje v vipavskem Centru.

Predsednik vlade Janez Janša si je z vladno ekipo ter poslanko go. Evo Irgl ogledal vse dejavnosti, ki v ustanovi potekajo. Predstavljena jim je bila celovita terapevtsko-rehabilitacijska dejavnost z bazenom, program osnovne zdravstvene oskrbe, šolski del programa (prilagojeni program z nižjim izobrazbenim standardom) ter celodnevna integrirana obravnava. Delegaciji so se predstavili učenci 8. razreda, z razredničarko Ano Hlad, vzgojni del dejavnosti pa so predstavili najmlajši, učenci 2. razreda, pod vodstvom razredničarke Aleksandre Premrl. Obisk je obsegal tudi kratek pregled domskega dela, bolniške sobe za zdravstveno bolj ogrožene mladostnike ter ogled Institucionalnega varstva odraslih, za starejše mladostnike s posebnimi potrebami po 21. letu. Ti so vključeni v vipavski VDC ali so v celoti, na 24-urnem usposabljanju v naši ustanovi.

Ob začetku obiska je vladno delegacijo v avli Centra pozdravil otroški pevski zbor pod vodstvom mentorice Loredane Sajovic, ter zapel pesem Kaplja, kapljice. Za zaključek obiska pa je poskrbela plesna skupina Vrtiljak, ki je vladni delegaciji ter drugim obiskovalcem zaplesala ples Tango na invalidskih vozičkih. Sledila je izmenjava daril, uporabnik IVO - Miran Jordanovski je predsedniku vlade izročil darilo - izdelek naših učencev.

V sklopu vladnega obiska, so Center obiskali tudi 3 resorni ministri, dr. Milan Zver, za šolstvo in šport, Zofija Mazej Kukovič, za zdravje in Marjeta Cotman, za delo, družino in socialne zadeve. Po končanem obisku so se ministri zadržali na delovnem razgovoru, kjer jim je bila predstavljena problematika usposabljanja oseb s kompleksnimi primanjkljaji. Poudarjena je bila predvsem potreba po enovitem pristopu vseh 3 resornih ministrstev, saj je za celosten razvoj oseb s posebnimi potrebami nujen skupen pristop, kjer se med vzgojno-izobraževalne prepletajo še zdravstveno-terapevtske ter socialne vsebine, ne glede na vire financiranja. Izpostavljena je bila tudi aktualna

Predsednik vlade Janez Janša čestita Stjepanu Petroviču za zlato medaljo z letnih iger Specialne olimpiade

problematika: ukinitve oskrbnega dne za otroke v dnevni obravnavi ter za mladostnike po 18. letu, prenehanje pravice mladostnikov po 18 letu do brezplačnega prevoza ob pouka prostih dnevih, uvedba prispevka za namestitve (domski del) mladostnikov nad 18. let, ki so prejemniki nadomestila po zakonu o družbenem varstvu, spremembe s področja novih normativov in standardov, ukinitve priznanih specifik za področje šolstva... Poglavitni moto razgovora pa je bila ugotovitev, da je za osebe s težjimi in kompleksnejšimi primanjkljaji, nujno, tudi z vidika financiranja, usklajeno delovanje različnih resornih ministrstev ter da je parcialni pristop s strogim razmejevanjem na zdravstvene, socialne ali šolske vsebine, neprimeren in predstavlja korak nazaj v postopku celostnega usposabljanja oseb s posebnimi potrebami. Predstavniki ministrstev so menili, da je v večini izpostavljenih zadev možna zadovoljliva rešitev, predvsem v korist otrok in mladostnikov.

*dr. Erna Žgur,
ravnateljica*

Kulturni praznik v Centru Janka Premrla Vojka v Vipavi

Tako kot vsako leto, smo tudi letos pripravili proslavo ob kulturnem prazniku.

Naši učenci radi nastopajo, zato so se v skoraj vseh razredih pripravili na nastop. Mentorice dramskega krožka so vse točke povezale v celoto in pripravile proslavo, ki smo jo izvedli dan pred kulturnim praznikom v avli Centra.

Veliko otrok je tako dobilo priložnost, da premaga tremo in pokaže, kaj zna. Vsem smo navdušeno ploskali.

Najmlajši so nam pripravili recitacije in zapeli pesmice. Malo starejši so zaigrali na instrumente, pripravili kratke dramske prizorčke in ob glasbi zaplesali. Tudi na Franceta Prešerna nismo pozabili. Na izviren način sta nam učenki institucionalnega varstva odraslih predstavili pesem *Železna cesta*. Gospa Loredana Sajovic je

poskrbela za glasbene točke. Učenci pošolske skupine so nam zaigrali pravljico, zaključili pa smo s pesmijo o prijateljstvu. Pozabili pa nismo niti na Trubarja, saj je letošnje leto posvečeno prav njemu. Praznujemo namreč 500-letnico njegovega rojstva.

Urica našega kulturnega programa je minila v prijetnem vzdušju. Dokazali smo, da je kultura pomemben del življenja in dela v našem Centru. Take prireditve učencem in nam zaposlenim v Centru veliko pomenijo. So tudi živ dokaz, da kultura ni nekaj dolgočasnega, ampak da nam bogati življenje, pomaga spoznavati sebe in ljudi, s katerimi živimo in daje možnost, da smo v svoji duši iz dneva v dan bogatejši in srečnejši.

*Alenka Premrl Lemut,
prof. defektologije*

Donacija Športnega društva Dornberk

V mesecu marcu so člani Športnega društva Dornberk obiskali in obdarili Center za usposabljanje invalidnih otrok Janka Premrla Vojka iz Vipave. Člani društva vsako leto zbirajo sredstva, organizirajo dobrodelno tekmo in iščejo sponzorje za akcijo, s katero pomagajo posameznikom ali ustanovi. Tokrat so izbrali vipavski Center, ki izobražuje in usposablja otroke in mladostnike,

ne samo iz ožjega lokalnega področja, ampak iz vse Slovenije. Člani športnega društva so z zbranimi finančnimi sredstvi kupili terapevtski stolček in relaksacijsko blazino. Predaje pripomočkov se je udeležilo več članov društva, ki so si ob tej priložnosti ogledali tudi ustanovo samo ter njene šolske, socialne in zdravstveno-terapevtske programe. Tako terapevtski stolček (z dodatki) kot tudi relaksacijska blazina bosta uporabljena v terapevtske in sprostitvene namene otrok z več primanjkljaji.

Prevzem donacije je potekal v sproščenem, prijateljskem in tudi športnem duhu, saj so člani športnega društva spoznali tudi vipavske športnike in nogometne navijače. Delavci Centra se zahvaljujemo vsem športnim zanesenjakom in številnim dobrotnikom, ki s takimi in podobnimi akcijami pomagajo osebam in ustanovam, ki so pomoči potrebne.

*dr. Erna Žgur,
ravnateljica*

IZ OTROŠKEGA VRTCA

Dolgo čakali in vendarle dočakali!

NOV VRTEC – vanj smo se preselili 7. januarja 2008. Lepo se je preseliti na lepše, boljše, novo,... Tako, kot se veseli vsak, ki gradi novo hišo ali dobi stanovanje, smo tudi mi z veseljem pričakovanjem opazovali gradnjo novega vrtca. V začetku smo si ga ogledovali bolj od daleč; ko pa je dobival pravo podobo in smo lahko celo stopili vanj, se je naša neučakanost stopnjevala. Z otroki smo opazili skoraj vsako spremembo. Energija in dobra volja pa je kar prekipevala, ko smo zagledali nova igrala in jih lahko tudi preizkusili.

V novem vrtcu smo se že kar vživeli. Ker se stene še niso napolnile z otroškim živžavom, se nam zdi, da v prostorih precej odmeva.

Največja pridobitev v novem vrtcu so umivalnice oziroma sanitarije, ki jih ima vsaka skupina posebej samo zase. Na majhno in skromno umivalnico ter hodnike v starem vrtcu smo tako lahko hitro pozabili.

Navdušuje nas tudi nova oprema, ki je zelo prijazna in otrokom blizu, obenem pa še razgibana in živahna.

Najbolj pa smo vsi, še posebno otroci, ki imajo od tega največ, veseli igrišča in večnamenskega prostora, ki mu mi rečemo kar telovadnica. Za nas predstavlja prostor, kjer se lahko razgibamo, pridobivamo najrazličnejše spretnosti, krepimo moč in razvijamo zdrav duh v zdravem telesu.

Otrokom predstavlja velik izziv plezalna stena, ki jo zelo radi uporabljajo in se na njej preizkušajo. Naše novo igrišče, ki pa smo ga po vselitvi kar precej časa zaradi slabega vremena

Minister Milan Zver odpira nov vrtec v Vipavi

Foto: A. Hrovatin

lahko občudovali le skozi okna, ima zelo zanimiva in privlačna igrala. Travnatih površin je sicer bolj malo in posebno sedaj, ko nam trava še ni zrasla, je skoraj ne pogrešamo, ker nas plezala in igrala povsem zaposlijo. Imamo pa na igrišču kar dva sklopa igral. Na vrhu so igrala, ki so namenjena otrokom druge starostne skupine, in sicer od 3 do 6 let, v pritličju, ob jasličnih oddelkih pa igrala, na katerih urijo spretnosti in gibalne veščine naši najmlajši od 1 do 3 let. Igrala so vsestransko uporabna in tako se mnenju strokovnjakov, ki so nam igrala predstavili, pridružujemo tudi mi. Povedali so nam, da so tovrstna igrala ena izmed najboljših, že dolgo preizkušena v tujini in varna ter otrokom in naravi prijazna. Otroci so nad njimi zelo navdušeni, preizkušajo se v različnih spretnostih; še najbolj pa uživajo, ko se spustijo po toboganu.

Nastop otrok ob odprtju vrtca v Vipavi

Foto: A. Hrovatin

Za dobro počutje in predvsem site želodčke imamo tudi primerno in sodobno opremljeno kuhinjo. Nov vrtec je v novem okolju, ki ga na sprehodih počasi bolje spoznavamo. K temu nas spodbuja tudi lep razgled, ki se nam nudi ob pogledu skozi okna. Z vseh strani nas pozdravlja sonce, nas boža s svojimi toplimi žarki in vabi v naravo, ki jo lahko občutimo in doživimo takoj, ko odpremo vrata igralnice.

Za otroke, njihove starše in tudi nas zaposlene je nov vrtec velika pridobitev. Hkrati pa to pomeni tudi prehod v lepše bivanje, kvalitetnejše zadovoljevanje otrokovih potreb in nenazadnje možnost za boljšo vzgojo in izobraževanje predšolskih otrok.

Da pa ne bi čisto pozabili na bivanje v starem vrtcu, se v naše lepe in svetle igralnice vsak dan, tako kot prej, vzpenjamo po stopnicah.

V imenu vseh, ki živimo in delamo v vrtcu, se ob tej priložnosti iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se trudili ali na kakršen koli način pripomogli, da imamo danes v Vipavi lep in nov vrtec.

In kaj so o novem vrtcu povedali otroci:

JURE: ...meni je všeč telovadnica, ker je noter plezalna stena...

PATRICIJA K.: ...so mi lepi ležalniki...

KRISTJAN: ...meni je všeč telovadnica in igrišče, ker je zabavno...

ZALA: ...meni je všeč tobogan...

URŠKA: ...meni je všeč trampolin....

FILIP: ...meni so všeč plezala, ker rad plezam...

LUKA: ...meni je najbolj všeč kotiček, ker lahko kuhaš..

ŽAN: ...meni je všeč vse, ker je tako lepo...

TANAJA: ...meni je všeč telovadnica in novi ležalniki...

PATRICIJA B.: ...meni je všeč telovadnica, igrišče in garderoba, kjer obesimo bunde in se preoblačimo...

BENJAMIN: ...v stranišču lučki samo pomahaš in se prižge...

NIK: ...povohaj nove ležalnike, dišijo kot bazen...

EVA: ...najbolj zanimive so mi igrače in omare...

*Magda Ambrožič,
vzgojiteljica*

Ventusovih deset let

Kvintet Ventus iz Vipave praznuje v letošnji sezoni deseto obletnico delovanja. V počastitev tega jubileja je kvintet 4. januarja 2008 na dvorcu Zemono pripravil slavnostni koncert. V nadaljevanju objavljamo prirejeno povezovalno besedilo, ki ga je na koncertu prebral dramski igralec Pavle Ravnohrib, in osvetljuje desetletje Ventusovega delovanja.

Spoštovani obiskovalci, cenjene obiskovalke!

Kot da je bilo včeraj, se zdi, ko pomislimo ... Pa se jih je le nabralo – deset Ventusovih let. Desetletje skupnega dela, prepevanja in nastopanja. Okrogla obletnica je dovolj dober razlog, da se ljudje zberemo in poveselimo skupaj s slavljencom – in tudi nocoj bi želeli predvsem praznovati. Sproščeno, veselo in v dobri družbi. Tudi petja ne bo manjkalo, to se za praznovanje spodobi, le da si bo tokrat slavljenec – pel kar sam. V zahvalo vam, drago poslušalstvo, ki ste ga v njegovih desetih letih zvesto spremljali, ga spodbujali, mu ploskali. Danes je zato tudi vaš praznik! Naj se začne.

Namesto nekakšnega veznega besedila, ki bi bilo samo sebi namen, bi se kvintet Ventus želel preprosto predstaviti. Povezati skupaj vse, kar se je v teh letih lepega zgodilo v njegovem življenju, ljudi, kraje, dogodke in doživetja, ki so kvintet najbolj zaznamovali. Zato dovolite, da skupaj obudimo nekaj spominov na tiste čase.

Ustanavljanje kvinteta Ventus – jesen 1997

Zgodilo se je leta 1997, sredi meseca novembra. Bolj ali manj po naključju, zagotovo pa zaradi ljubezni do petja, so se takrat usodno srečale življenjske poti *Cirila Subana* iz Šturij, *Egona Stoparja* s Ceste in *Davida Puca* iz Vipave. Skupaj jih je prignala želja po petju in glasbenem ustvarjanju in verjetno si takrat niso mogli niti predstavljati, kako močnega in neustavljivega duha bodo pomagali spustiti iz stekleničke. Ne ve se več, kje in ob kateri priložnosti, po letnem času sodeč pa zelo verjetno ob kozarcu mladega vina, se je rodila zamisel o ustanovitvi moške vokalne skupine.

Še sreča, da so fantje peli različne glasove, saj je to pomenilo, da bi za silo že lahko sestavili moški tercet. Toda nekakšna pevska modna muha tistega časa je bila, da se število članov v moški vokalni skupini zaokroži na pet. Kot močna pest, ki jo sestavlja pet med seboj povezanih prstov, ali pa kot niz petih črt v notnem črtovju.

Seveda pa je res, da obstaja vsaj en utemeljen razlog za tako število pevcev v skupini: klasično štiriglasno sestavo podvojiti pri najnižjem glasu – drugem basu.

Eden prvih nastopov, januarja 1998

Začetna beseda je prav hitro postala meso. S petjem zasvojenemu in podobnih vabil vajelemu *Marjanu Fajdigi* iz Lož ni bilo treba dolgo dopovedovati, za kaj gre, njegovi ženi *Mirjam* pa je bilo takrat tudi že jasno, da se je poročila s prvim tenorjem – najbolj iskanim glasom med vsemi. Marjan se je pridružil skupini in imeli so kvartet.

Manjkal je še en glas. Kot peti element, ki bi v pentagram povezal zemljo, vodo, zrak in ogenj, štiri elemente sveta, kot poslednji izmed petih človekovih čutov. Še en drugi bas, temeljni glas skupine, je v tistem trenutku nastalemu kvintetu posodil *Silvo Škvarč* iz Podkraja. Tako je nastal kvintet, zaenkrat še brez imena: prvi tenorist Marjan Fajdiga, drugi tenorist David Puc, baritonist Egon Stopar in dva basa, *Silvo Škvarč* in *Ciril Suban*. Strokovno in umetniško vodenje kvinteta so fantje zaupali *Igorju Hodaku*, ki je z nekaterimi pevci sodeloval že pri drugih pevskih sestavih. Moštvo je dobilo pravega trenerja.

Sestavljanje kvinteta se je zaključilo z izbiro imena. *Ventus* kot veter, na Vipavskem burja, je kvintetu pristajal. Že od samega začetka so ga imeli v izobilju v svojih jadrih, na glasbeno prizorišče so prinesli svežega vetra, njihovi glasovi zarežejo kot burja v obraz popotnika. *Ventus. Zven burje in sonca*. – so zapisali za svoj slogan.

Odločni prvi pevski koraki

Glasbena pot kvinteta *Ventus* je doživela bliskovit ognjeni krst. Dober mesec skupnih vaj, in že so se *Ventusovci* odločili, da se predstavijo javnosti. 4. januarja 1998, do dneva natančno pred desetimi leti, se je na Slapu pri Vipavi zgodil njihov prvi nastop, in to že kar božični koncert. Odmevi so bili spodbudni, še danes se fantje spominjajo nabito polne slapenske cerkve. Led je bil prebit.

Le redke skupine v podobnih okoliščinah bi sprejele izziv, ki se je kvintetu ponudil samo nekaj dni po prvem nastopu. Organizacija slovenskih zdomcev v Ingolstadtu v Nemčiji je fante povabila, da s petjem obogatijo prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku. Časa ni bilo veliko, in takrat se je prvič pokazalo, da neustrašnost in vztrajnost, ki odsevata iz kvintetovega imena, skupino tudi zares odlikujeta. Dve »vikend vaji«, kot rečemo v pevskem žargonu, sta morali biti dovolj za postavitve zasilnega »železnega« repertoarja in vsaj tri različice koncertnega programa. Gostovanje v Ingolstadtu februarja 1998 je bilo potrditev dobrega dela in pravega izbora pevcev v skupini.

V nadaljevanju krstne sezone so med drugim prvič zapeli tudi v oddaji na nacionalni televiziji, vrhunec sezone pa je prišel v juniju. Samo dober teden dni pred maturitetnim preizkusom najmlajšega člana je kot strela z jasnega udarila novica, da si petje kvinteta *Ventus* na svoji poroki želi nihče drug kot slavni italijanski košarkar, Slovenec *Gregor Fučka*. Dober glas oz. dobri glasovi so tokrat segli dlje kot samo v deveto vas, segli so vse do Italije, do idiličnega mesteca ob jezeru Maggiore v severni Italiji, kjer je kvintet *Ventus* pel pri poročnem obredu in na svatbi enega najvišjih Slovencev. Nepozabni so ostali trenutki druženja in pogovorov z velikanoma evropske in svetovne košarke *Dinom Meneghinom* in *Markom Miličem*.

Kvintet Ventus in Gregor Fučka, junija 1998

V drugi sezoni je vodenje kvinteta prevzela *Vlasta Lokar Lavrenčič*, ki si je s fanti zadala dolgoročnejši cilj – posneti izbor posvetnih skladb domačega skladatelja *Stanka Premrla*, skladatelja slovenske himne. Število vaj se je zdaj še povečalo, vrstili pa so se številni priložnostni nastopi, med drugim je kvintet redno nastopal na prireditvi *Umetniki za Karitas*, na reviji *Primorska poje*, kjer je dosegal vidne uspehe, na različnih kulturno-umetniških prireditvah ipd.

Bo že držalo, da so prav gostovanja na tujem najbolj prijetna popestritev skupnega dela, zato omenimo naslednji obisk kvinteta Ventus med zdomci v Nemčiji, tokrat jeseni 2000 ob praznovanju 40. obletnice slovenske župnije v Stuttgartu. Kvintet je navdušil slovensko poslušalstvo, najbolj pa je ostalo v spominu nadvse prijetno srečanje s tedanjim ljubljanskim nadškofom in slovenskim metropolitom Francem Rodetom. Ventusovci so ga spoznali kot izjemno prijetnega, pozornega in razgledanega človeka, še posebej jih je navdušil s svojo razgledanostjo po svetu glasbe.

Navdušenje pa je bilo očitno obojestransko. Že čez tri mesece, februarja 2001, je sam gospod nadškof in metropolit kvintet Ventus osebno povabil v svojo družbo. In to ne kamorkoli, ampak tja, kamor vodijo vse poti – v Rim. Kvintet se je takrat prvič odpravil v Večno mesto in imel je kaj doživeti. Slovanske sestrskeske Cerkev so se kot vsako leto tudi takrat srečale na shodu v Rimu, kjer so v baziliki sv. Klemenca, v kateri je pokopan slovanski apostol sv. Ciril, obhajale svečano slovesnost. Tokrat je srečanje pripravila slovenska Cerkev, Ventusovo petje pa si je zaželel njen poglavar. Tudi zato je bil to čas, ko je kvintet v svoj program pogosto vključeval različne skladbe iz vzhodne liturgije.

V Vatikanu pa novo presenečenje: v znak zahvale se je kvintet udeležil tudi splošne avdiience pri pokojnem papežu Janezu Pavlu II. v veliki dvorani. Fantje se živo spominjajo njegovega prihoda in nagovora vsem zbranim, nakar so ga vse prijavljene skupine po svoje pozdravile. Tudi kvintet Ventus je prišel na vrsto in papežu zapel odpev Troštove Aleluje. Prizor, ko se je papež nasmehnil in fantom pomahal v pozdrav, je bil veličasten. Seveda je odveč pripominjati, da je kvintet s pesmijo dodobra ogrel tudi obiskovalce vseh pomembnejših katedral v Rimu.

Prva zgoščenka - Premrlove

V Rimu so minila tri leta, odkar so fantje prvič zapeli skupaj, v naslednji sezoni pa so sklenili stopiti korak naprej. Že od samega začetka se je skupina spogledovala z nadvse zanimivim in vznemirljivim opusom posvetnih skladb skladatelja Stanka Premrla. Skladbe so bile povečini neizvajane, skoraj brez izjeme nadpovprečno zahtevne, a kompozicijsko bogate in predvsem jasne v svoji sporočilnosti. V tistih letih je bil Ventus kar nekakšen propagandni stroj Premrlovih skladb, le redki so bili nastopi brez njegove skladbe. Po napornih in dolgotrajnih snemanjih v dobraveljski župnijski cerkvi je izdelek pri Založbi Družina decembra 2001 zagledal luč sveta – prva zgoščenka s preprostim naslovom *Premrlove*.

Le površno omenimo, da je kvintet Ventus v tej sezoni še dvakrat gostoval v Nemčiji, enkrat v slovenskem domu v Münchnu, drugič pa ponovno v Stuttgartu, kar pa ni preveč zmotilo osrednjega cilja sezone, ki je prišel kot nenapovedan gost. Premrlov izdelek je šel za med in kvintet se je z Založbo Ognjišče pogodil za nov podvig – v čim krajšem času, gotovo pa do božiča, posneti izbor slovenskih božičnih skladb. Spet sta se pokazali vztrajnost in neomajnost vipavske burje, ki je kvintetu posodila ime, in začelo se je trdo delo. Sredi vročičnega poletja, ko se ob večerih po starem vipavskem placu zbira trška mladina, da si ohladi vroče glave, in se tu in tam mimo pripelje kmet, ki se mu je popoldansko spravilo sena zavleklo v večer, so skozi odprta okna Stare šole donele skladbe *Božji nam je rojen sin*, *Kaj se vam zdi*, *pastirci vi*, *Sveta noč* in druge. Marsikateri mimoidoči se je takrat verjetno uščipnil in dvakrat premislil, ali bi verjel svojim ušesom.

Druga zgoščenka - Božične

Pred začetkom priprav na snemanje je kvintet Ventus doživel tudi prvo spremembo v sestavi. Po štirih letih je skupino po izdaji *Premrlovih* zapustil lirični baritonist Egon Stopar, na njegovo mesto pa je prišel dramski baritonist *Damijan Škvarč* iz Podkrajja, ki mesto v ekipi zaseda še danes. Tudi mesto umetniške voditeljice je skoraj istočasno prevzela nova moč, *Katarina Čibej*, ki se je projekta božične zgoščene lotila z veliko zagnanostjo, k sodelovanju pa so kot projektne sodelavce povabili

tudi Matjaža Ščeka. Dela je bilo veliko, oktobra 2002 pa so se snemanja na Colu in v Zavodu sv. Stanislava v Ljubljani zaključila. Na police sta prišli druga zgoščenka in kaseta kvinteta Ventus z naslovom *Božične*. Tisto zimo so se po vsej Sloveniji tedensko vrstile predstavitve zgoščenke. Poslušalci so jo lepo sprejeli, o čemer je ponovno pričala njena uspešna prodaja.

Z drugo zgoščenko v žepu je Ventus še bolj samozavestno zrl v prihodnost. Nikoli v svojih desetih letih si ni mogel ali pa ni hotel privoščiti delovnega odmora, niti ustvarjalne krize. Lahko bi rekli, da je prva Ventusova zasedba z izdajo *Premrlovih* zaokrožila eno ustvarjalno obdobje, sledilo je kratko, a še kako intenzivno obdobje z božičnimi skladbami in novo zgoščenko, prihajala pa je naslednja doba. Kvintet se je usodno srečal s škotsko glasbo.

Ventus na Škotskem

Srečanje pa ni bilo le bežno. Iz začetnega odkrivanja in zbiranja notnega gradiva je preraslo v resno spogledovanje z možnostjo, da bi na Škotskem nekoč tudi gostovali. Zgodil se je najboljši možni scenarij – Ventus se je udeležil znamenitega mednarodnega festivala v Edinburgu, na katerem se srečujejo umetniki vseh zvrsti s celega sveta. Sodelovanje z znanci iz Škotske se je obrestovalo in priprave na gostovanje so se lahko začele. Avgusta 2003 je kvintet odpotoval v deželo viskija in s celovečernim koncertom v edinburški katedrali sv. Egidija navdušil številno občinstvo. Na Otoku so ostali dober teden in gostovanje izkoristili še za krajše počitnice.

Kvintet Ventus na Škotskem, avgusta 2003

Po »operaciji Škotska 2003« je kvintet v drugo prevetril svoje vrste. Po šestih letih ga je zapustil eden od obeh basov, Silvo Škvarč, ki se je podal v operne vode, njegovo mesto pa je zapolnil nov basist, *Radovan Ličen* iz Nove Gorice. Skupina je še drugič rahlo spremenila svoj značilni zven, novi član pa je že kmalu spoznal, kaj ga čaka ...

Navdušenje po vrnitvi s Škotske se namreč še ni pleglo, ko je nekega zimskega dne zazvonil telefon, na njem pa se je izpisala – škotska številka. Iz slušalke se je zaslišal malodane ultimati: junija prihodnje leto *morate* priti v Edinburg in s pesmijo počastiti slovenski dan državnosti. Glas je pripadal častni konzulki na konzulatu v Edinburgu, s katero se je Ventus po naključju srečal na festivalu. Rečeno – storjeno. Ventus je v razmaku manj kot leta dni ponovno obiskal Škotsko, še enkrat je nastopil v katedrali sv. Egidija in obiskal tudi tedanjega slovenskega veleposlanika v Veliki Britaniji g. Marjana Senjurja. Edinburg so fantje zdaj poznali kot lastni žep.

Ventus med kanadskimi Slovenci

Če ste dobro poslušali o prigodah naših nocojšnjih slavlencev, potem ste morda opazili, da se kvintet na tuje odpravlja skorajda vsake pol leta. Če to drži, potem bi morali decembra 2004 Ventusovce zaman iskati, da bi vam zapeli na obletnici, poroki, zabavi, otvoritvi, proslavi ali kaki drugi prireditvi. Tovrstnih nastopov je bilo namreč v Ventusovih desetih letih – kljub gostovanjem in snemanjem – še vedno daleč največ. In to bo kar držalo. Pred božičem leta 2004 je kvintet dobil mamljivo ponudbo, na katero se je bilo potrebno odzvati brez premišljevanja.

»Fantje, koliko ste kaj zasedeni v božičnem času? Imeli bi skromno prošnjo za vas ...« Tako nekako se je slišal začetni del povabila. In dalje: »Tu, pri nas, praznujemo 50. obletnico slovenske župnije. Pa nekaj koncertov bi bilo ... Bi prišli? ... V Torontu, saj veste, v Kanadi smo ... Konec meseca ...« Naš rojak g. Valentin Batič, župnik v slovenski župniji v Torontu, je imel vse pripravljeno za praznovanje, manjkalo mu je le – kvintet Ventus. Časa za oklevanje ni bilo in fantje so se znova podali novim dogodivščinam naproti. S Katarino vred so zavihali rokave in se pripravljeno kot vedno odpravili na pot.

Toronto, december 2004. Nepozabno, neponovljivo, popolno v vseh pogledih. V Kanadi so Ventusovce sprejeli po kraljevsko. Naši kanadski rojaki so bili presrečni, da so lahko prisluhnili marsikateri pesmi iz svojega otroštva, njihove melodije so odstirale lepe in žalostne spomine iz nekega drugega sveta in časa. Vsi so jih želeli gostiti na svojih domovih, zato so bili fantje ves čas v polnem pogonu. Obiskali in s pesmijo obdarili so številne družine, odpeli nekaj koncertov, osrednji dogodek pa se je zgodil v nedeljo, ko so zapeli na slavnostni obletnici župnije Marije pomagaj v Torontu. Takrat so se srečali s kardinalom g. Alojzijem Ambrožičem, s tamkajšnjim slovenskim častnim konzulom, ves čas pa jih je spremljal tudi koprski pomožni škof g. Jurij Bizjak. V njegovi družbi čas menda hitreje mineva, pravijo v kvintetu.

Za lažje spremljanje – vstopamo v osmo sezono našega kvinteta. Po kanadski pravljici – bila je bolj zimska, saj se je temperatura v Torontu spustila na -23 °C – je bil primeren čas za razmislek, kako naprej. Ta korak je v ansamblih zelo pomemben. Karte se postavijo na mizo, vsak član razkrije svoj pogled na prihodnost, načrtajo se cilji za prihodnjo sezono. Tako se je od skupine poslovila umetniška voditeljica, hkrati pa jo je – po sedmih letih – zapustil tudi prvi tenorist Marijan Fajdiga, ki takrat še ni vedel, da je bila ta odločitev le začasna. Navidez zapleteno situacijo je kvintet s potrpežljivostjo in spretnim kadrovanjem preostalih članov uspešno razrešil ter pridobil novi okrepitvi. Mesto prvega tenorista je prevzel Jernej Jež iz Orehovice pri Podnanosu, umetniško in strokovno vodstvo pa Nadja Bratina.

Tretja zgoščenka – Marijine

Nova, sveža podoba kvinteta se je komaj začela spoznavati, ko je bil pred njo nov izziv. Le kaj bi skupino bolje povežalo kakor – skupna snemanja? Založba Družina je Ventus ponovno povabila k sodelovanju, tokrat pri snemanju slovenskih Marijinih pesmi. Leto 2005 je bilo tako posvečeno skoraj izključno študiju in »piljenju« Marijinih skladb ter snemanju kvintetove tretje zgoščenke. K projektu so zopet povabili Matjaža Ščeka, ki je skupaj z umetniško voditeljico Nadjo Bratina ekipo dobro vodil med vsemi čermi, ki jih taka naloga prinaša s seboj. Snemanja so potekala v župnijskih cerkvah v Budanjah in Podnanosu ter v Zavodu sv. Stanislava v Ljubljani – in aprila 2006 je izšla. Tretja zgoščenka kvinteta Ventus z naslovom *Marijine*.

Življenje pa se včasih ne ozira okrog sebe, nič ne vpraša, ampak izbere svoje poti. Tako se je po zaključenem projektu od skupine po dobrih osmih letih poslovil drugi tenorist David Puc, zamenjal pa ga je Kristjan Pregelj iz Plač. Hkrati je po dobrem letu sodelovanja svoj odhod napovedal tudi prvi tenorist Jernej Jež, na njegovo mesto pa se je po kratkem postu vrnil Marjan Fajdiga. Tako je skupina spet našla izhod iz težav in kot že nekajkrat prej dokazala, da je v odločilnih trenutkih najmočnejša.

Ventus še drugič v Vatikanu

Kot nagrada za nepopustljivost je v tistih dneh prišlo novo prijetno gostovanje. V sodelovanju s slovenskim veleposlaništvom pri Svetem sedežu in starim prijateljem kvinteta g. Francem Rodetom, takrat že s kardinalskim nazivom, je Ventus prejel vabilo, da se po petih letih ponovno poda v italijansko prestolnico. Konec maja 2006 je obiskal g. kardinala in sodeloval pri redni opoldanski molitvi v poslopju kongregacije, v neuradnem delu pa je z nekaj skladbami predstavil še zgoščenko

Marijinih. Srečanje s kardinalom Rodetom je bilo izredno ganljivo. Kvintet je nato obiskal tudi slovenski oddelek Radia Vatikan, kjer so v enem dopoldnevu posneli kratko oddajo o kvintetu, ki je prek valov radia dosegla slovensko poslušalstvo po vsem svetu. V naslednjih dneh jih je sprejel tudi g. veleposlanik Ludvik Toplak, sooblikovali so slovesnost bogoslovcev v domu Tevtonik v Vatikanu, peli so pri bogoslužju v znamenitem antičnem templju Panteon, v cerkvi sv. Agate pa so pripravili celovečerno koncert in predstavitev najnovejše zgoščenke. Dovolj časa je kvintetu ostalo tudi za obisk rimskih znamenitosti in zvočnost starih rimskih bazilik je bila v tistem tednu zares na preizkusu.

Pri kardinalu g. Francu Rodetu, maja 2006

Deseta sezona in pogled v prihodnost

Deseta, lanska sezona kvintetovega delovanja je ob običajnih nastopanjih in koncertih prinesla novo gostovanje, ki ga prav tako ne smemo pozabiti in mu namenimo nekaj besed. Avgusta 2007, sredi največje vročine, ko večina zasedb uživa zaslužen poletni odmor, se je Ventus prvič odpravil na vzhod – v Makedonijo. Na povabilo akademskega grafika in oblikovalca Dimeta Temkova, ki je poskrbel tudi za oblikovno podobo današnjega koncerta, so fantje med drugim

Vseh devet "Ventusovcev", koncert ob desetletnici, januarja 2008

nastopili v samostanu Pantelejmon nad Skopjem in v enem izmed tamkajšnjih muzejev, srečali pa so se tudi s slovenskim in makedonskim obrambnim ministrom in ju pozdravili s pesmijo. In danes smo tu. Zasedba, ki jo spremljamo na današnjem koncertu, je najnovejša podoba kvinteta. Fantje so se pravkar vrnili iz Nemčije, iz Stuttgarta, kjer so obiskali slovenske zdomce. Skupaj smo prehodili samo tiste največje korake, ki so jih naredili v desetih letih. Tiste, o katerih se rado

veliko govori, o katerih poročajo časopisi, katerih podobe ujamejo fotografski objektiv. Tudi na fotografijah, posebej izdelanih prav za Ventusov deseti rojstni dan. V desetih letih pa se je predvsem v srca pevcev zapisalo še nešteto drugih slik, drobnih trenutkov, ki imajo moč, da odkupijo ves trud, vse delo, odrekanje, vztrajnost. V nenehnem razdajanju, ki je bistvo prepevanja, so majhni trenutki tisto, kar se vrača, s čimer skupina in vsak njen član pridobiva. Koliko se jih je nabralo v teh letih ... Solze v očeh kanadskega Slovenca, ko je prvič po desetletjih slišal pesem, ki ga spominja na njegov dom, pokojna mater in očeta; skrivnostni večer na obrežju škotskega jezera Lomond in tiha, v pianissimu zapeta istoimenska narodna pesem, polna narodove tragike; pomirljivi Večerni ave v objemu vaške cerkvice, zasanjana Kettejeva Na trgu pod mesečino poletnega neba ...

In še in še. Podatek, ki ga je zasledilo budno oko Ventusovega arhivarja, pravi, da so imeli fantje v desetih letih okrog 270 uradnih nastopov, dvanajstkrat pa so gostovali na tujem. Kaj bo čas prinesel, se ne ve. A eno je gotovo: desetletje je lepa doba in Ventusu je uspelo obstati. Devet pevcev, prijateljev, vsak je dal tej zgodbi del sebe, in za to jim danes lahko čestitamo. Ventusovih deset let sestavljajo:

Marjan Fajdiga in Jernej Jež – prva tenorista,
Kristjan Pregelj in David Puc – druga tenorista,
Damijan Škvarč in Egon Stopar – baritonista ter
Ciril Suban, Radovan Ličen in Silvo Škvarč – drugi basisti.

V desetih letih so se na čelu skupine zvrstili tudi štirje umetniški vodje. Vsak izmed njih je dal skupini svoj pečat, s seboj prinesel drugačen način dela in v skupino vnesel novo svežino. Kvintet Ventus so vodili:

Igor Hodak (1997–1998);
Vlasta Lokar Lavrenčič (1998–2001);
Katarina Čibej (2001–2004) in
zdajšnja umetniška voditeljica **Nadja Bratina** (2004–).

Slavnostni koncert ob deseti obletnici se je zaključil s skupnim prepevanjem sedanjih in nekdanjih članov kvinteta Ventus, zbrane pa je nagovoril tudi poseben gost, koprski pomožni škof g. Jurij Bizjak. Ob deseti obletnici se kvintet Ventus zahvaljuje vsem, ki so ga na njegovi ustvarjalni poti podpirali, posebej pa vsem zvestim poslušalcem, med katerimi ste tudi bralci Vipavskega glasa. Da bi nas pèsem še dolgo združevala!

Povezovalno besedilo in prispevek napisal
David Puc

Ventus je zven burje in sonca že 10 let

Svoje desetletno prepevanje doma in v tujini so pevci Kvinteta Ventus hoteli proslaviti v domačem okolju, torej so za slavnostni koncert izbrali dvorec Zemono pri Vipavi. Koncert so izvedli točno 10 let po prvem nastopu, takrat pod vodstvom Igorja Hodaka, na dan 4. januarja. Od takrat so se zamenjali še trije umetniški vodje, in sicer Vlasta L. Lavrenčič, Katarina Čibej in kot zadnja Nadja Bratina, ki sestav usmerja še danes.

Tokratni koncert so sestavljale skladbe iz vseh obdobj delovanja skupine, ki je nastala na pobudo Cirila Subana, drugega basista in predsednika ter organizacijsko silo sestava. V kvintetu so se menjavali pevci in tako je skupina spreminjala tudi glasovno barvitost. Lirični bariton Egona Stoparja je zamenjal dramski baritonist Damjan Škvarč, pri basu sta se zamenjala Silvo Škvarč in Radovan Ličen, pri prvih tenorjih sta se menjala Jernej Jež in Marijan Fajdiga, pri drugih pa David Puc in Kristjan Pregelj. Vsi pevci so kot solisti ali kot skupina dorasli nalogi kvinteta, ki zahteva barvitost, polnost in spetost glasu.

V prvem delu večera, ki ga je z zgodovino sestava spretno povezoval dramski igralec Pavel Ravnohrib, tudi sicer njihov dolgoletni prijatelj, so zapeli Merkušjevo Tak si lepa, Jaz bi rad rudečih rož Zorka Prelovca, Narodno Matije Tomca, Kuharjevo priredbo ljudske Sinoči sem na vasi bil, Se ninje blagoslovite gospoda Ipolita Ivanova, Sovjet prevječnij ter dve Premrlovi Na sveti večer in Kadar tiha žalost.

Po premoru v nabito polni dvorani je sledilo še šest skladb, od katerih je še posebej občuteno zazvenela zadnja Mlada pesem ob klavirski spremljavi Metke Zgaga, poleg te pa so zapeli še Loch Lomond R. V. Williamsa, Abendfrieden neznanega avtorja, makedonsko ljudsko v Srebotnjakovi

priredbi Ajde, slušaj Ando, Volaričevo Razstane in prvič izvedeno Začetek konca našega rojaka Mirana Rustje. Za dodatek so vsi, nekdanji in sedanji člani, skupaj zapeli Blaženo noč Vinka Vodopivca in Kokošarjevo Barčico.

Na koncu naj še omenim, da je kvintet posnel tri zgoščenke, pri zadnjih dveh pa so k strokovnemu sodelovanju povabili Matjaža Ščeka. Enkrat enkratni dogodek se je zaključil še z druženjem ob hrani in pijači.

mag. Lejla Irgl

Tako smo se imeli v letu 2007

Verjetno se marsikdo sprašuje, kaj se dogaja z nami - upokojenci in si misli, da nismo več tako aktivni, kot v preteklih letih. Ne, nič se ni spremenilo. V minulem letu smo bili prav tako dejavni, če ne še bolj. Da je to res tako, govorijo naslednja dejstva in aktivnosti na področju letovanj, izletov, športnih tekmovanj, praznovanj in raznih srečanj.

Naj vam predstavim nekaj naših dejavnosti:

Dvodnevnega izleta v Italijo se je udeležilo veliko naših članov. Avtobus smo napolnili do zadnjega sedeža. Obiskali smo Bergamo, Milano in Lago Maggiore. V Bergamu smo si ogledali znamenitosti starega dela mesta in bili navdušeni nad njegovo lepoto. Pot nas je vodila naprej v Milano. Tam je sledil ogled katedrale z množico stolpičev, galerije Vittoria Emanuela, svetovno znane operne hiše Scala in še nekaj drugih znamenitosti Milana.

V večernih urah smo prispeli na obalo jezera Maggiore v prekrasno mesto Stresa. Naslednji dan smo si to mesto ogledali. Znano je po lepih prestižnih hotelih in sredozemski flori. Tukaj je Grand Hotel Des Iles Borromees nobelovec Ernest Hemingway napisal znameniti roman Zbogom orožje. Jezero Maggiore slovi po Boromejskih otokih. Z ladjo smo se najprej odpeljali do otoka Isola Bella. To je najlepši otok tega jezera. Slovi po veličastni palači Boromejcev in lepo urejenem parku, ki se v terasah spušča k jezeru. Po ogledu palače Boromejcev in sprehodu po parku smo se odpeljali z ladjo do otoka Isola Pescatori (otok ribičev). Samo ime pove, da je tudi ta otok nekaj posebnega. Po ogledu znamenitosti tega otoka smo se vrnili v Streso.

Iz Strese nas je pot vodila na drugi breg jezera v mestece Pallanzi. Tam smo si ogledali slikovite in lepo urejene vrtove vile Taranta. Vsi udeleženci smo bili navdušeni nad videnim in doživetim.

Avgusta smo se odpravili na enodnevni izlet in to zopet v Italijo. To pot pa v Rezijo. Tudi tega izleta se je udeležilo veliko naših članov. Najprej smo se ustavili v Čedadu, rojstnem kraju longobardskega zgodovinarja Pavla Diakona. Sledil je ogled in sprehod čez Hudičev most, pod katerim teče reka Nadiža. Ogledali smo si še spomenik Juliju Cesarju, katedralo in arheološki muzej. Iz Čedada smo se odpeljali na Staro Goro in občudovali lepote samostanske cerkve Matere božje. Včasih so ji rekli *Stara Marija* in je bila najbolj obiskana božjepotna cerkev Slovencev. Nato nas je pot vodila po Beneški Sloveniji do Pušje vasi (Venzona). Sledil je ogled vasi, cerkve in grobnice z mumijami. Tukaj so še vidne sledi potresa iz leta 1976.

Po ogledu Pušje vasi smo se zapeljali v slikovito dolino Rezije. Vožnja po tej dolini, obdani z visokimi gorami in hudourniško istoimensko reko Rezija, je takoj pritegnila našo pozornost. Polni vtisov in navdušeni nad lepoto doline smo prispeli v vasico Ravenca (Prato di Resia), ki je osrednja vasica in župnija ter občinsko središče Rezjanske doline. V kulturnem domu *Ti Rozjanski kulturni hiši* so nam v svojem narečju in z diapozitivi slikovito prikazali lepoto in posebnosti Rezije. Predstavili so nam svoje običaje, šege in edinstveni rezjanski ples. Po ogledu muzeja v vasi Stolvizza smo spoznali, kako trdo in težko je bilo življenje v Reziji, ki je kljub oddaljenosti od slovenskega narodnega ozemlja ohranila svoje prvobitne znamenitosti in običaje. Tudi ta izlet nam je ostal v lepem spominu.

Kot v preteklih letih, je tudi v lanskem DU Vipava organiziralo letovanje v Izoli, v hotelu Delfin in eno v Novemgradu, v hotelu Maestral. Na obeh letovanjih smo imeli izredno lepo vreme. Tudi letos bomo letovali v Izoli in Novemgradu. Slednji je na vse udeležence naredil lep in dober vtis.

Pod Pohorjem smo se udeležili srečanja upokojencev Slovenije, v Goriških brdih pa Severnoprimske regije.

Tudi na 8. marec - dan žena, nismo pozabili. Preživeli smo ga ob glasbi in v prijetnem vzdušju.

Kot vsa leta doslej, je tudi letos DU Vipava organiziralo srečanje upokojencev ob izteku leta. Srečanja, ki je bilo 22.12.2007 v Vipavskem hramu, se je udeležilo okrog 150 upokojencev. Slavje so polepšali zlatoporočenci, ki so si davnega leta 1957 rekli DA. Ti so:

- ga. Silva in g. Janko Vehovar iz Vipave,
- ga. Frančiška in g. Edvard Tončič iz Vrhpolja
- ga. Frančiška in g. Franc Malik s Slapa
- ga. Ivica in g. Marjan Šček iz Manč,
- ga. Mandica in g. Alojz Jež iz Lož,
- ga. Iva in g. Jože Trošt iz Podrage in
- ga. Marjeta in g. Alojz Kobal iz Postojne.

Ob tej priložnosti je bila slavljenecem vročena ura z vipavskim motivom in priznanje. Vsi prisotni smo jim nazdravili in jim zaželeli obilo zdravja in še mnogo srečnih skupnih let. Na novoletnem srečanju je bil tudi bogat srečelov, za katerega se vsem, ki so prispevali dobitke, najlepše zahvaljujemo.

Veselo in dobro razpoloženje je trajalo vse do zgodnjih jutranjih ur.

V letošnjem letu nas čakajo novi izzivi in presenečenja. O tem pa kdaj drugič.

Francka Rancič

Novoletno srečanje športnikov Društva upokojencev Vipava

Januarja 2008 smo se zbrali športniki Društva upokojence Vipava na skupnem prijetnem večeru. Kar lepo število se nas je udeležilo srečanja v prijetni gostilni Na hribu, kjer smo si najprej voščili in zaželeli drug drugemu poleg zdravja, kar je najvažnejše, še veliko športnih uspehov in prijetnih druženj v letu 2008.

Ob dobri hrani, vinski kapljici in prijetnem vzdušju človek resnično pozabi na vsakdanje tegobe. Pripravili smo tudi srečolov. Nastopila sta naša predsednica društva gospa Vida Bajec in gospod Viko z njunim skečem *Sošolci*. Vsi skupaj smo se zelo nasmejali, bila sta prava popestritev tega večera.

Športna referentka Sonja Marc nam je podala kratko poročilo o športnih rezultatih našega društva. Leto, ki se je izteklo, je bilo na športnem področju zelo uspešno. Predsednica društva gospa Vida Bajec je vsem zaželela obilo zdravja in osebne sreče, športnih užitkov in rezultatov ter da bi se nam v letošnjem letu po načelu "zdrav duh v zdravem telesu" pridružilo še veliko upokojencev.

Sonja Marc

Naši starosvetniki

*Od starih ljudi premalo zahtevamo,
saj si ne želijo brezdolja in svobode,
ampak priložnost, da še kaj naredijo.*

Lawrence Frank

*Slavljenka ga. Dora Seljak veselo
razpoložena ob 90. rojstnem dnevu*

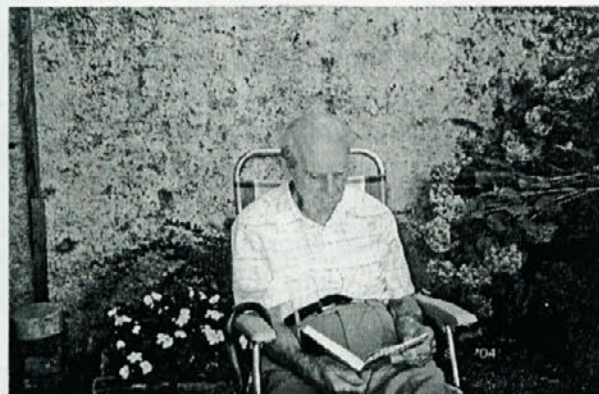
G. Anton Cizera med knjigami in časopisi

V našem društvu imamo osem članov, ki letos praznujejo 90 let in več. V januarju smo obiskali g. Antona Cizera, ki je praznoval visok jubilej - 93 let, v februarju pa go. Doro Seljak, ki je praznovala 90 let. Oba sta vitalna in polna energije. Zaželeli smo jima še veliko zdravih in zadovoljnih let.

DU Vipava

Ga. Jožefa Petkovšek s sinom Jožetom

G. Vinko Premrl še vedno rad bere

Poleg prej navedenih sta v naši KS v januarju in marcu praznovala visok jubilej še ga. Jožefa Petkovšek, 97 let in g. Vinko Premrl, 95 let. Gospa Jožefa preživlja svojo starost v DOS-u v Ajdovščini, g. Vinko pa na svojem domu v Vipavi, kjer zanj skrbi soproga Anica. Vsem našim jubilarantom želimo zdravja in dobrega počutja med nami. Hvaležni smo jim za posredovanje različnih podatkov iz preteklosti Vipave, ki jih večkrat iščemo.

Uredniški odbor VG

Pozdrav s podstrešja!

V Razmetanem podstrešju smo se z vsemi silami zagnali v novo leto in se potrudili, da vam z nami ni bilo dolgčas.

Organizirali smo dva literarna večera: 10. januarja sta delo *Življenjska pot Rafka Premrla* predstavila msgr. dr. Oskar Simčič in ga. Lida Turk, 19. januarja pa nas je mag. Marija Čipić Rehar seznanila s svojo knjigo *Cerkev in oblast na Primorskem v letih 1945 - 1953*. Za ljubitelje pustolovščin nam je 16. februarja Dean Koren pripravil potopisno predavanje z naslovom *Odprava Yosemite*. Imeli smo tudi dve otvoritvi umetniških razstav, in sicer 2. januarja so svoja dela na ogled postavili *Konstanca Tomažič*, *Vesna Ferjančič* in *Angel Batič*, 15. februarja pa je *Maja Štefin* razstavila svoja likovna dela z naslovom *Iz omare*. Majina razstava bo na ogled do konca maja. Seveda pa smo tudi letos organizirali *celodnevno počitniško varstvo v času zimskih počitnic* od 25. do 29. februarja.

Za naslednje trimesečje načrtujemo:

- **BRIŠKULJADA:** briškula in tršet

29. marec ob 18:00 v prostorih našega društva. Prijavnina je 8 EUR na par, prijave sprejemam do 27.3.

INFO in prijave: Monika Fajdiga (031 880 228)

- **LJUBITELJSKO KOLESARJENJE ZA VSE STAROSTI**

od marca do novembra

INFO: Vojko Rehar

- **POTOPISNO PREDAVANJE**

10.5. Jakoba Šraml: *Življenje v Mehiki*

Monika Fajdiga

Blagoslovljene velikonočne praznike
želimo vsem bralcem Vipavskega glasa,
in vas prijazno vabimo na naš koncert,
ki bo na velikonočni ponedeljek ob 18. uri
v Domu kulture v Vipavi.

MAMA

N.Si
Nova Slovenija
VIPAVA

Vsaka mama je prava mama.

Dana za srečo in na veselje.

Prava. In ena sama.

Za vse življenje.

Tone Pavček

Vsem materam in ženam, ki ljubeče gradijo temelje naših družin, čestitamo za materinski dan.

Koncert božičnih pesmi "Oznanim veselje"

"Dns bo Jezus vesel, vejste, bo slišal pouhnu pejsmi uod tkrt, k j' biu mičken..."

priznanje za najboljšo izvedbo slovenske ljudske pesmi. Decembra lani je v Slovenski filharmoniji nastopil na zaključnem koncertu »Sozvočenja 2007«, kamor je bil po izboru strokovne žirije uvrščen kot predstavnik desetih zborov »Gorenjskih sozvočenj 2007«. Gostje so v Vipavi najprej sodelovali pri večerni maši, nato pa skupaj z gostitelji izvedli celovečerni koncert, ki ga je priložnostna otroška dramska skupinica iz Vipave popestrila s pristrčno božično zgodbo. Moravski pevski zbor je pod vodstvom zborovodkinje Elizabete Pirnat in ob spremljavi Tomaža Pirnata oznanjal božično veselje s tehnično in muzikalno dovršenimi izvedbami pretežno slovenskih avtorjev. Številno občinstvo od blizu in daleč se je lahko prepričalo tako o kakovosti solistov kot tudi o ubranosti celotnega zbora, dovršeni intonaciji in pretanjeni izraznosti.

Koncert je obogatil sedaj na Vipavskem že precej poznani in uveljavljeni moški pevski zbor iz Vipave, ki je svojo pot začel v začetku leta 2006, ko se je zbrala skupina cerkvenih pevcev in se z nekaj vajami pripravila na sodelovanje pri maši na drugo postno nedeljo. Lep odziv v župniji in pevsko veselje jih je spodbudilo, da so se začeli srečevati pogosteje, sodelovati pri mašah. Zbor je tako pričel z rednimi tedenskimi vajami in sredini večeri so postali ustaljeno zasedeni z moškim

Moški pevski zbor Župnije Sveti Štefan Vipava

Kot gostujoči zbor koncerta je nastopil Komorni zbor Limbar iz Moravč.

V soboto, 12. januarja letos, smo v vipavski župnijski cerkvi prisluhnili koncertu božičnih pesmi z naslovom "Oznanim veselje". Povabilu Moškega pevskega zbora župnije sv. Štefana iz Vipave se je odzval Komorni zbor Limbar iz Moravč (www.kidlimbar.si) - pevski sestav, ki deluje dvanaajsto leto in s številnimi nastopi bogati kulturno dogajanje v domačem kraju in širši okolici. V letu 2005 je zbor prvič nastopil na tekmovanju Naša pesem v Mariboru in prejel srebrno plaketo ter posebno

petjem. Doslej so v svoji kroniki zabeležili že 27 nastopov ob najrazličnejših priložnostih. Zasedba se vztrajno povečuje, saj člane povezuje predanost petju, prepevanje v božjo čast in prijetno druženje. Zborovodji Marku Fabčiču uspeva, da zbor hitro napreduje v kakovosti in tako preseneča na vsakem nastopu znova.

Prek sorodstvenih in prijateljskih vezi so Vipavci maja lani dobili povabilo za nastop

pri romarski maši na Limbarski gori, kjer so izvedli tudi krajši koncert, tokrat pa je tamkajšnji zbor vrnil obisk in tako popestril zaključek božičnega časa. Poslušalce je skozi sobotni večer vodila Barbara Kunavar Tomažič, katere izbrane besede so koncertu dale še poseben pečat.

Urška Makovec

Naše veselje za srečo drugih!

Trikraljevska akcija v Vipavi – koledovanje 2007/2008

Dobra volja in pripravljenost pomagati pri zbiranju darov za misijone sta tudi tokrat pripeljali do vipavskih domov kolednike, ki v župnikovem imenu prinašajo pozdrave in dobre želje za novo leto. Potem, ko so pri večerni sveti maši na praznik nedolžnih otrok v vipavski župnijski cerkvi prejeli poseben blagoslov, je v soboto, 29. decembra 2007 po Vipavi koledovalo pet skupin kolednikov. Ob željah za mir in dobro v vsaki hiši, kamor so prišli, so zbirali darove za misijone v Zambiji,

Ena od skupin vipavskih kolednikov.

Kongu, na Madagaskarju in v Burundiju. V zloženki, ki so jo koledniki ob tem poklonili, so navedene konkretne prošnje za pomoč v teh misijonskih deželah, poleg tega pa tudi (bogati) sadovi pretekle trikraljevske akcije. Zlasti slednji so lep odraz pogleda Misijonskega središča na velike stiske ljudi po svetu: »Ne moremo naenkrat spremeniti vsega sveta, lahko pa z dobroto vsaj nekaterim prižgemo lučko rešitve.« Ob zavzetosti številnih mladih sodelavcev, že osmo leto tudi v Vipavi.

Barbara K. Tomažič

Spominjanje nadškofa dr. Franca Perka

Z dr. Francem Perkom sem se srečal na Teološki fakulteti v Ljubljani. V drugem letniku sem poslušal njegova predavanja o ekleziologiji (nauk o Cerkvi), v katerih mi je odpiral prostranstva, o katerih se mi dotlej ni niti sanjalo. Prvič sem npr. slišal za besedo »koinonija«, Perko nam je odpiral mednarodna obzorja in nas soočal z aktualnimi družbenimi problemi. Za študenta je vsekakor dogodek, ko je njegov profesor imenovan za nadškofa in metropolita in to v glavnem mestu naše takratne države. Bil sem eden zadnjih študentov, ki sem pri njem delal izpit, potem ko ga je papež Janez Pavel II. 6. januarja 1987 v Rimu že posvetil v škofa. Spomnim se tistega izpita: ni me motilo, nasprotno, zdelo se mi je imenitno, da je bila učilnica zakajena, kadil je namreč pipo, na roki je imel škofovski prstan, bilo je nekakšno vzneseno vzdušje, ob koncu izpita sem mu zaželel blagoslova pri njegovem poslanstvu v Beogradu.

Naneslo je, da sem bil izbran za voditelja ekumenskega krožka v bogoslovju. Naloga voditelja je bila, da je za praznik sv. Save šel kot gost pravoslavne teološke fakultete v Beograd. Spomnim se, kako smo s prof. dr. Dragom Ocvirkom in prof. dr. Rafkom Valenčičem z vlakom potoval v Beograd. Tam smo seveda najprej obiskali beograjskega nadškofa in metropolita dr. Franca Perka in bili pri maši v njegovi kapeli. Skupaj z njim smo šli na praznovanje sv. Save, bili pri vzhodni liturgiji, in se srečali s tedanjim voditeljem srbske pravoslavne avtokefalne Cerkve, patriarhom Germanom. Prespal sem v bogoslovju, iz pogovorov s študenti in profesorji beograjskega pravoslavnega bogoslovja pa

sem začutil, da se je med njimi, kakor tudi med njihovimi profesorji, že naselil nacionalizem. Z mnogimi stališči se nikakor nisem mogel strinjati, že takrat so me obšle črne slutnje, da taka stališča ne obetajo nič dobrega. O tem smo se z nadškofom Perkom, ki je z nami potoval v Slovenijo, pogovarjali na poti domov. V pogovoru je nadškof utemeljeval krščansko ljubezen, ki bo na koncu zmagala. Bil je sposoben združevati optimizem, realizem in pesimizem - njegova izjava se je glasila nekako tako: »Če bo šlo tako naprej bomo morda dosegli edinost čez kakšnih 10 milijonov let.

Franc Perko (1929 - 2008)

Vendar to je zelo optimistična trditev, v tem. Trenutki, preživeti v njegovi bližini, so vplivali name in me spodbudili, da sem za diplomsko nalogo preučeval bizantinsko liturgijo.

Kot predsednik ekumenskega krožka sem dr. Franca Perka povabil v ljubljansko bogoslovje, kjer je bil naš gost, in bogoslovcem predstavil beograjsko nadškofijo in svoje poslanstvo in prizadevanje v njej.

Srečala sva se tudi v Rimu, ko je prišel na praznovanje jubilejnega leta 2000. V dar nam je prinesel »perkovac« - žganje z zelišči, njegov proizvod, v katerem je bilo 100 različnih zeliščnih rastlin, nastal pa naj bi ob molitvi 100 psalmov in 100 rožnih vencev. Pri mizi je s svojim »balkanskim« humorjem provociral »francosko« usmerjenega ljubljanskega nadškofa Rodeta, tako da smo se vsi smejali.

Zadnjič sem se osebno srečal z njim na praznovanju 500-letnice cerkve sv. Kozma in Damijana v Podbrdju, kamor ga je povabil takratni šembiški župnik msgr. Anton Štrancar. Bil sem tudi na njegovem pogrebu na Žalah.

To je nekaj mojih osebnih spominov nanj.

Franc Perko se je rodil 19. novembra 1929 v Krki. Odraščal je v revščini in že kot otrok trdo delal. Obiskoval je škofijsko gimnazijo v Šentvidu nad Ljubljano. Leta 1949 je vstopil v bogoslovje. Škof Anton Vovk ga je 29. junija 1953 posvetil v duhovnika. Dva tedna po novi maši je moral na služenje 18- mesečnega vojaškega roka v Beogradu.

Po služenju je bil zaradi političnega *vica* o Titu obsojen protidržavnega delovanja na pet let zapora. Odsedel je skoraj tri leta, do decembra 1957, ko so ga pogojno izpustili.

Po vrnitvi iz zapora je bil psihično zlomljen. Razmišljal je o tem, da bi zapustil duhovniški poklic in celo o samomoru. Škof Vovk mu je svetoval, da gre na romanje k Mariji Pomagaj na Brezje. Marija mu je res pomagala.

Pozneje je opravljal duhovniško službo v Šenčurju pri Kranju, v Trnovem, na Skaručni. Doktoriral je iz slovanskih apostolov, sv. bratov Cirila in Metoda. Na Teološki Fakulteti v Ljubljani je predaval nauk o Cerkvi in ekumenizmu. Pet let je bil dekan Teološke fakultete. Papež Janez Pavel II ga je 16. decembra 1986 imenoval za beograjskega nadškofa in ga na praznik Gospodovega razglasenja 1. 1987 posvetil v škofa.

V Beogradu je služboval v času razpadanja Jugoslavije, ko so katoličani doživljali hude pritiske, sam pa je bil že bolan. Doživljal je tudi grožnje s smrtjo. Svoje poslanstvo je torej opravljal sredi sovražstva, hudobije, nasprotij in v bolezni. Leta 2001 je papež Janez Pavel II. sprejel njegov odstop in tako se je vrnil v Slovenijo, v Malo Loko, v samostan sester sv. Križa. Na njegovo mesto pa je bil imenovan sedanji beograjski nadškof in metropolit Stanislav Hočevar.

Zanimivo bi bilo vedeti kaj vse se je pogovarjal s politiki ob razpadu Jugoslavije in koliko je pripomogel k temu, da je Slovenija, brez dolgotrajne vojne postala samostojna država. Od zemeljskega življenja se je poslovil sočasno z bivšim predsednikom Slovenije dr. Janezom

Drnovškom, s katerim sta bila v prelomnih časih v Beogradu. Predvidevam, da jima v večnosti ne bo dolgčas in si bosta lahko veliko povedala.

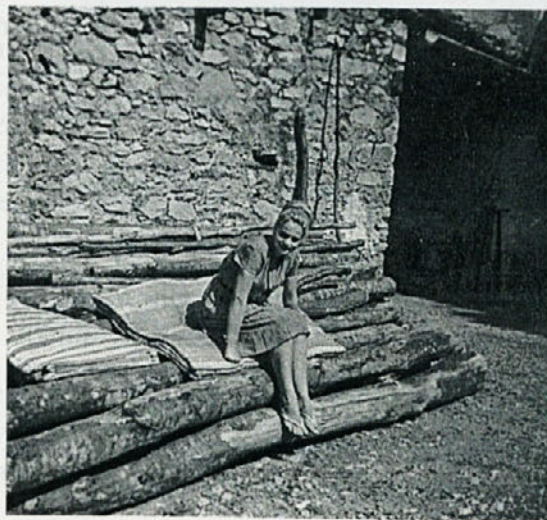
Ob smrti dr. Franceta Perka in dr. Janeza Drnovška smo o njiju v medijih lahko slišali in prebrali veliko hvale, kajti »o mrtvih samo dobro in lepo«. Seveda pa smo do življenja vsakega človeka lahko tudi kritični, vsak človek ima (tudi jaz!) svoje temne strani. Zato je prav, da kristjani za rajne molimo in zanje darujemo sv. maše. Od zaljubljenosti v profesorja dr. Franceta Perka, ki je bil zame na TF v Ljubljani »profesor št. 1«, sem v poznejših letih postajal do njega tudi kritičen, predvsem do načina njegovih nastopov v javnosti. Vsekakor pa ob hvaljenju rajnih ne bi smeli pozabiti na sporočilo, ki so nam ga dali, na naše nadaljevanje njihovega dela, na naše poslanstvo danes. Dr. Franc Perko je v času komunizma javno kritiziral marksistično indoktrinacijo v šolah, kar je zanj pomenilo kršenje osnovnih pravic staršev glede vzgoje otrok. Upal se je izpostaviti v javnosti, kljub Tonetu Fajfarju in Stanetu Dolancu! Ali nismo danes kristjani, pa ne le kristjani, ampak državljani nasploh, saj smo prej kot kristjani vsi še prej in najprej ljudje, ob določenih pojavih preveč tiho. Npr. v Sloveniji imamo največ igralnic na prebivalca v Evropi, a niti enega centra za zdravljenj odvisnikov od iger na srečo. Ali ni to sramota? In mi smo kar tiho in zadovoljni, ker menda igralništvo prinaša velike dobičke, veliko delovnih mest, in dobre plače... Seveda je to le en primer, zdrzniti pa bi se morali še ob tisoč drugih. Če bo šlo tako naprej, nam bo potrošniška ideologija oprala možgane do te mere, da bomo svojo mater prodali za nekaj evrov.

Bogdan Vidmar

Bila je Vipavka

V sredo, 27. januarja letos, je zjutraj iz Vipave odpeljal proti Italiji avtobus s potniki na neobičajno ali posebno romanje. V njem so se zbrali sorodniki, prijatelji in znanci pokojne domačinke Zmage Bajc, por. Tozzi ter pevci MPZ Zlatorog iz Vipave. Namen vseh je bil, da bi se od nje osebno poslovili in jo na pogrebu spremljali s slovensko besedo, molitvijo in slovensko pesmijo. Po petih urah vožnje se je avtobus ustavil pred njenim domom v lepem in bogatem mestu Furlanije Cassanu D'Adda v Italiji.

Pokojna Zmaga Bajc se je po šolanju v Vipavi leta 1961 zaposlila v poslovalnici Parne pekarnice iz Ajdovščine, ki je imela prostore v znani Poniževi pekarni in prodajala kruh, žemljice, krofe in imenitne »kremšnite«. Pekarno je pozneje prevzelo podjetje Mlinotest iz Ajdovščine. Leta 1965 je odšla v Šempeter pri Gorici in se tam zaposlila v novoustanovljeni porodnišnici. Tu je ostala do leta 1970, ko se je poročila in odšla z možem v Treviglio, Italija. Moža je spoznala v Rožni dolini, na meji z Italijo, kjer je opravljal službo financarja. Z eno plačo tudi v Italiji takrat ni bilo lahko, zato si je hitro poiskala dodaten zaslužek in sprejela delo čistilke v otroškem vrtcu v Cassanu D'Adda v ulici Rimembranze, ki so ga vodile šolske sestre. Po nekaj mesecih je ustanova nenadoma izgubila v prometni nesreči glavno kuharico in Zmago so vprašali, če se čuti sposobno stopiti pred štedilnik in prevzeti kuhinjo v vrtcu, kjer je bilo več kot sto otrok. Brez pomisleka je z njej lastno korajžo to sprejela, kljub temu, da italijansko še ni dobro obvladala, pa tudi tovrstne poklicne izobrazbe ni imela. Veliko se je naučila od dobrih in plemenitih

Zmaga pred rojstno hišo v avgustu 1965

sester. Z njimi je ostala povezana tudi potem, ko je vrtec prišel pod občinsko upravo. V službo se je tako vživela, da jo je imela za svoj drugi dom. V njej je bila takorekoč gospodinja in gospodar obenem. Skrbela je za veliko stavbo in vrt pred njo. Zato so imeli otroci na jedilniku pestro in zdravo hrano. Zнала jih je prepričati, da so za glavno jed pojedli vipavsko zelenjavno mineštro. Navdušeni so bili nad njeno špinačo. Še danes ne pozabijo na krompirjev golaž in tenstan krompir v kozici, ki ga prej niso poznali. Sama je kuhala marmelado, paradižnikovo mezgo in delala odlične pice. Tudi med letnimi počitnicami je bila oskrbnica velike stavbe in vrta pred njo.

Zaradi njene delavnosti, organizacijskih sposobnosti, veselega značaja in odločne besede je bila zelo priljubljena pri otrocih, učiteljicah, starših in zaposlenih v tej ustanovi. Večkrat je kuhala v kolonijah skavtov in v drugih kolonijah ali na duhovnih vajah, ki so jih vodili duhovniki. Zato so jo poznali mnogi starši tridesetih in več generacij otrok, zdravniki, pravniki, občinski svetniki in cerkveni dostojanstveniki v mestu. Z njeno veselo naravo in pripravljenostjo vsakemu pomagati z nasvetom ali dejanjem, je bila zelo priljubljena v vrtcu in tudi drugod. Bila je srčno dobra in je na življenje gledala vedno pozitivno. To je pokazal tudi njen pogreb 30. januarja letos, ko se je v stolnici v Cassanu D'Adda zbrala velika množica ljudi. Ob slovesu od nje je v velikem mestu v Italiji zadonela slovenska pesem na njenem domu, v cerkvi pri sv. maši in na pokopališču. Pevcem LPZ Zlatorog iz Vipave je bil pripravljen poseben prostor pred oltarjem desno, levo pa so bili otroci iz vrtca z vzgojnim osebjem. Na domu je ob krsti visela slovenska zastava. K zadnjemu počitku smo ji položili prgišče zemlje iz domačega vinograda, nageljček in rožmarin z napisom: Kadar jaz umrla bom, venček lep imela bom... Z go. Sonjo sva ji namenili še besede slovesa, ki jih je v italijanščini prebrala domačinka Zora iz Vrhpolja, poročena v Milanu.

Zmaga - priljubljena kuharica v vrtcu, leta 2001

Med mašo zadušnico je tamkajšnji duhovnik povedal nekaj besed o pokojnici in njenem narodu v Sloveniji, ki ga je spoznal v taborišču Dachau. Pozdravil je vse, ki smo prišli iz Slovenije. Od nje so se poslovile tudi učiteljice iz vrtca. Čeprav je cerkev zelo velika, je naša občuteno zapeta pesem zaradi odlične akustike mogočno zadonela in prisotne prepričala o naši vernosti in kulturi. Zavladala je napeta tišina. Zato so pevci pri zadnji pesmi ponovili dve kitici.

La Gassetta dell'Adda, mestni lokalni časopis, je 4. februarja o Zmagi objavil članek z naslovom «Addio alla Maga dei fornelli» - Pozdrav čudodelki ob štedilniku. Maga so jo klicali tudi otroci z vrtca. Slovensko ime Zmaga je bilo zanje težko izgovorljivo. Iz članka je razvidno, kako je bila priljubljena pri vseh, s katerimi se je srečevala vsak dan.

V letu 2005 se je upokojila in tedaj tudi zbolela za hudo boleznijo. Na tej težki poti so jo spremljali mož Gioele, hčerki Elena

Zmaga pred trgovino v Ponizevi hiši, leta 1962

Zmaga med šolskimi sestrami v sedemdesetih letih (zgoraj levo)

in Silvana. V njen rojstni kraj Vipavo se je rada vračala ob veselih in žalostnih dogodkih in z veseljem prebiral naš Vipavski glas. Nikoli ni pozabila na rod in dom. Zaradi njenega vsestranskega dela v Cassanu D'Adda bo ustanova vrtca vzdala na pročelje stavbe spominsko obeležje njej v spomin. Vsem, ki so si vzeli čas in poromali ta dan na njen pogreb, iskrena hvala, še posebej pa pevcem LPZ Zlatorog iz Vipave.

sestra Magda Rodman

Dobrodelna akcija »Dvigalo 2007« uspešno zaključena

(Končno poročilo o dobrodelnem zbiranju sredstev)

Dobrodelno zbiranje sredstev za nakup in namestitve dvigala mami treh otrok iz Vipave, ki je po daljši bolezni ostala na invalidskem vozičku, se je začelo spomladi lani, na prvo postno nedeljo. Po skoraj letu dni, ko so zaključene v glavnem vse aktivnosti v zvezi s tem (razen dobave električnega invalidskega vozička), lahko z veseljem povemo, da je bil cilj zbiranja sredstev dosežen! S kar **preko 500 pologi** na v za ta namen odprt sklic računa Karitas Vipavske dekanije je bilo zbranih **13.742,74 evrov**.

Glede na izredno zahtevnost terena, je bilo potrebno precej posvetovanj s strokovnjaki zadevnega področja, preden je bila sprejeta odločitev o najustreznejši rešitvi za premostitev ovir pri uporabi invalidskega vozička. Po preizkusu več variant na terenu, se je kot najbolj optimalen (tudi z najmanj gradbenimi posegi v stanovanjski objekt) in cenovno najugodnejši izkazal nakup **stopnišnega vzpenjalca za invalide**. Ta že nekaj časa dobro služi svojemu namenu. Naročen je tudi **električni voziček**, ki bo izdelan posebej za obdarovanko ter tako prilagojen njenim potrebam in specifičnosti terena. Zaradi velike strmine, ki jo je potrebno premostiti na kratki razdalji, pa predstavlja izdelava takega vozička izziv tudi za proizvajalca in se je zaradi navedenega dobavni rok precej podaljšal.

Za delno odpravo arhitektonskih ovir je bila **preurejena notranjost stanovanja**: zamenjana in razširjena so vhodna vrata in dvoje balkonskih vrat. S preostankom zbranih sredstev je bilo **nabavljenih nekaj nujnih pripomočkov v kopalnici in prilagojeno ležišče**. Spremljajoča gradbena dela so izvedli domači sami.

Vsem in vsakomur za darovani znesek, čas in dobro voljo iskrena hvala! Hvala tudi družini Prelec za njihovo odprtost in zavzeto sodelovanje pri vseh spremljajočih delih in obveznostih v zvezi z akcijo.

Čut za drugega v stiski, ki se je v Vipavi izkazal v izvedeni dobrodelni akciji, bo morda v prihodnosti še komu v naši bližini na podoben način izboljšal kvaliteto bivanja in življenja. In če ob sklepu ponovimo že znano: s tem, ko se darovi delijo, bogatijo – ne le tistega, ki prejme, temveč tudi vsakogar, ki s srcem daruje.

Hvala!

Organizacijski odbor akcije

*Obdarovanka pri uporabi stopnišnega vzpenjalca.
(Foto: Boštjan Prelec)*

Prižgi luč v svojem srcu! Tedaj bo luč zasijala tudi v tvojih očeh in videl boš same lepe reči in same prijazne ljudi. (Phil Bosmans)

Človek je vedno družinsko bitje. Mora koga imeti, mora komu pripadati, biti potreben. Tudi ko je star in bolan - takrat še najbolj. Hoče ostati v družini. (Miha Žužek)

Če vzameš kakšnemu človeku upanje, je isto, kot bi invalidnemu človeku vzel bergle. (madžarski pregovor)

Biti moraš malo predober, če hočeš biti zadosti dober. Ljudje potrebujejo več dobrote, kakor si jo zaslužijo. (Josip Šimenc)

Pelin je grenak, žajbelj je grenak, encijan je grenak, rutica je grenka, brinje je grenko. Vse, kar ima kaj zdravja in moči v sebi, je grenko. In tudi življenje, ki je kaj vredno, je grenko. (Ciril Kosmač)

Kljub nehvaležnosti otrok je materina ljubezen najstanovitnejša ljubezen na svetu. (Pavlina Pajkova)

Enajsta zapoved naj bi se glasila: Brigaj se zase! Najprej pometi pred svojim pragom, najprej uredi svoje zadeve in se ne vtikaj v življenje drugih tam, kjer ni potrebno. (Metka Klevišar)

Obvestila iz župnije

- Materinski dan, ki se obhaja na praznik Gospodovega oznanjenja Mariji, bi želeli dodatno poudariti tudi v okviru župnije. Letos je obhajanje praznika zaradi sovpadanja z velikonočno osmino predstavljeno na ponedeljek po beli nedelji. Zato lepo vabljeni na krajšo Akademijo materam in družinam v vipavski župnijski cerkvi na praznik, v **ponedeljek, 31.3.2008 po večerni sveti maši**.

- V **četrtek, 24. aprila 2008 ob 20. uri** bo v cerkveni hiši gost **msgr. France Dular**, župnik v Št. Peter-Otočcu. Župnijskim sodelavcem in vsem drugim, ki (lahko) s svojimi talenti prispevajo k dejavnemu življenju župnije, bo spregovoril na temo: **Izbrani in poslani**. Vabljeni!

- Ob letošnjem letu družine so se v župniji pričele priprave na

Romanje družin Župnije Sveti Štefan Vipava, ki bo v nedeljo, 15. junija 2008.

Okvirni program romanja je naslednji: odhod iz Vipave ob 9. uri z avtomobili do Kanjega dola nad Colom, kjer bo ob pristnem stiku z naravo pripravljen program za starše (nagovor dr. Lojzeta Gosarja na temo: **USTVARJANJE ŽIVLJENJU NAKLONJENIH RAZMER**) ter program za otroke, za varstvo katerih bo tudi poskrbljeno. Predvidoma ob 11. uri bo skupna sveta maša, pri kateri bo sodeloval vipavski otroški zbor, nato topli obrok in družabne dejavnosti, z možnostjo popoldanskih izletov po okolici. Zaključek predvidoma ok. 16. ure. Podrobnosti na tel. 05 36 65 343 (Martina) ali 031 317 773 (Barbara), natančnejši program in potek dneva bo še objavljen.

Družine z otroki vseh starosti lepo vabljene, da preživite prijetno junijsko nedeljo v naravi, božji bližini in medsebojnem druženju.

Za ŽPS: Martina Naglost in Barbara K. Tomažič

Posebna ljubezen

Namen mojega članka so čestitke za imenitno zamisel in njeno še imenitnejšo uresničitev v knjigi Zbornik o šolstvu v Vipavi s podnaslovom, Stoji učilna zidana. Petdeset let po zaključku svojega šolanja so nekdanji dijaki 4. letnika nižje gimnazije Vipava tako počastili svojo šolo. Obudili so svoje spomine in zbrali pričevanja svojih nekdanjih učiteljev, istočasno pa so se študijsko poglobili v zgodovino vipavskega šolstva in častitljive šolske stavbe, kjer je potekal njihov pouk. "Urednica in srce zbornika" (Vlasta Tul, Pokrajinski arhiv v Novi Gorici, Zborniku na pot) je bila Magda Rodman.

Vsak dan smo izpostavljeni napadom nepomembnih obvestil in vabil k potrošništvu, zato me toliko bolj razveseljuje bogastvo vsebine v Zborniku, povezanost vseh podatkov in smiselnost celotnega dela. Zgodovina šolstva v Vipavi nam pove, kolikšen pomen so izobrazbi pripisovali Vipavci in da so bili zanj pripravljeni marsikaj žrtvovati. V prispevkih različnih avtorjev znova zaživi preteklost z zanimivimi dogodki in ljudmi. Spomini so napisani živo in prepričljivo.

Zanimivo branje za vse, ki jih zanima preteklost in jim je izobraževanje vrednota.

Marija Mercina

* * *

Vsem, ki ste se nas ob novoletnih praznikih spomnili ter nam zaželeli veliko uspeha pri izdajanju Vipavskega glasa, iskrena hvala.

Uredniški odbor

* * *

POVABILO

Imate vi sami ali kdo od vaših najbližjih težave z alkoholom? Ste živeli v družini, kjer je bil kdo od vaših najbližjih zasvojen z alkoholom in imate sedaj težave na osebem področju?

Društvo Klub zdravljenih alkoholikov Ajdovščina - Vipava vam nudi strokovno pomoč. Pokličite našega strokovnega sodelavca in dogovorili se boste, kako poiskati pravo rešitev. Telefon: 041 520 966.

Rešitev iz 83. številke VG

VODORAVNO: loj, aval, kopalnica, **nanoški sir**, smeh, ZE, moda, Atlantik, Iko, Noel, EC, proza, alk, glista, Al, Lea, olje, NG, itrij, arijec, Neca, Nemec, Noe, hlod, ha, **Yoviland**, LS, Egidij, prenos, rop, bakrotisk, Enare, Ratomir, rivalstvo, Eni, Eja, AK, ar, kal.

NAVPIČNO: anali, Nyerere, **sto let**, oogonij, **mlekarne Vipava**, Neal, ie, id, Ra, Kahn. Gojc, libela, lon, Tell, Ahaja, SK, opozicija, LN, krt, jašek, ser, odprava, LK, PT, Ind, rotor, animiranje, leto, Visoko, gem, snimek, acidoza, ceh, osina, Lara, Al, Ca, skril.

ZA RAZVEDRILO

VRTEC VIPAVA

	SESTAVIL VLADIMIR ANŽEL	TELESNA DEJAVNOST IGRE TEKMOVAN- JA	VZLETNA, PRISTAJAL- NA STEZA	HRVAŠKO MOŠKO IME	KEMIJSKI ZNAK ZA RENU	RUĐARSKO MESTO V BOSNI	KRAJŠE BESEDILLO, POJASNILO KAKI STVARI		VZGOJNA SKUPINA V VRTCU OTROCI OD 4 DO 5 LET	TRAVA DRUGE KOŠNJE	IME FILOZOFA KER- MAUNERJA
	TRTNA ROŽGA							ZNOJ			
	AVTOHITO- NA SORTA TRTE IN VINA							IME IGRAL- KINE PRIPLOVED, PESNITEV			
	KONICA				IZDELOVA- LEC OPEKE MEHKA KOVINA						
	DALJŠA DOBA										
	RAZLIČNA SAMOGLAS, STRELE, POGOVORNO		GRŠKA ČRKA ZNAMKA NEMŠKEGA AVTOMOBILA		GRŠKI OTOK PLAČILO ZA UČENJE			PODOLGOVAT KOS USNJA INČIRID ŠELJ			
VAS IZ OD VIPAVE SREDNJSCH VRHOV			ARABSKI SREBRNIK	NEKDAJ GLAV MESTO BABELONJE NAJVIŠJA KARTA		ZA POLTON ZNEŽAM TON E	JUPITROV SATELIT			NEKDANJI ITALIJANSKI SMUČAR, IVANO	BIKOBOREČ, KI ZABODE BIKA
URADNI JEZIK PAKISTANA			SKUPINA V VRTCU OTROCI OD 1 DO 2 LETI VIKTOR CAR				ČELADA TATJANA RIZJAK				
MEDSEBOJNA ODVISNOST								PESEM HIVALNICA ZAČETNIK KONJAC ABECEDA			
	ZAJEDNO- EVROPSKA, GORATA DRŽAVA			VEZNIK IME ČRKE M		POKRAJINA V VOJVODINI KEMIJSKI ZNAK ZA NOBELIJ					
	KLEMENTINA ŠUMANOVAC SEKTA		IME PEVKE HORVAT	VODJA OKTOBRSKJE REVOLUCIJE ODNOS, ZVEZA			CEV ZA KRI SKUPINA V VRTCU OTROCI OD 3 DO 4 LET				
KDOR SE UKVARJA Z LICENJEM				ČIN V VOJSKI PODREDNI VEZNIK				ŠPANSKI NARODNI JUNAK RAVANTELJ- ICA VRTCA			
CESTNI ZAVOJ, RIDA						POŠKODBA, RANA OD UDARCA, ZASTARELO	DIVJA MAČKA	NASELJE PRI PODČETRTRKU EMA BAJC			
TINTA					KOBILJI MLADIČ KOVIN, PLOŠ Z RULIRNO PREDNO					KEM. ZNAK ZA BRIDU BOLEČE DELOVANJE MISA	
ODISEJEV OTOK				VEČJE NASELJE NA KOROŠKEM BLEIBURG						KDOR SE POKLICNO UKVARJA Z MASKI- RANJEM	DEL IMENA TRAINERJA SMIČ, SKAKALCEV, NIKKOLE
NIKALNICA		ANTON CEBEJ IME TV VOGAJELJICE SUNDIV		IZRASTEK NA GLAVI JEČA, AREST			ŽENSKO IME NEIGLOČNEŽ, BOJAZLIVEC				
IME PIANISTA BERTONCIJA			ABRAHAMOV SIN V SVETEM PISMU IME VIPAVE FOTOGRAFA NAGLOSTA			ZIMSKI ŠPORTNIK KRATEK, REZEK GLAS					
	DALMATIN- SKO ŽENSKO IME	PRIPADNIK VOJSKE ZADETEK PRI NOGOMETU			NEKDANJI NOT. MINIST. ANDREJ VZDEVEK TONČICA TURNIZZIJA				KEM. ZNAK ZA SILICU ELDA VILER		
PEDAGOŠKI VODJA VRTCA V VIPAVI											ŽANE KORADIN
STAROČE PO PRIMORSKO			ZAREZA PRI SODU				PREIHRANA				
VNEMA, ZANOS			ČOLN ZA SPUST PO REKI				ALENKA ČELOVIN		KRATICA HUMANITAR- NE ORGANIZACI- JE		

KAZALO ZA LETO 2007

- Adamovo nesrečno rebro (Bajc, Karolina) 51/83/07
 Ali so Gorenjci res škrt (Goričan, Anton) 46/82/07
 Ali ste vedeli? 44/83/07
 Anton Pegan: Indija Komandija ,zbrano delo, (Černigoj, Franc)26/80/07
 Babič, Vida: Investicija vodovod in kanalizacija... 18/82/07
 Babič, Vida: Iz Občine Vipava 14/83/07
 Babič, Vida: Julka Lumbin iz Francije 2/82/07
 Babič, Vida: Primož Lorenc 25/80/07
 Babič, Vida:Iz dela občine Vipava 20/80/07
 Bačar, Stane: Fosili na ogled 9/82/07
 Bajc, Karolina: Adamovo nesrečno rebro 51/83/07
 Benčina, Maja: Vipavska vinska kraljica 32/80/07
 Bil je tako lep dan (Glogovec, Viktorija Zmaga) 52/81/07
 Bile smo uspešne (Lavrenčič, Anuška) 41/82/07
 Bilo nam je lepo (Rančič, Francka) 49/80/07
 Bizjak Nusdorfer, Alenka: Spomladanski meseci 27/81/07
 Blagoslov konj... nas./83/07
 Božično-novoletni čas (Skapin, Sandi) 46/83/07
 Breščak, Irena: Rekvijem za vipavske Mlake 16/81/07
 Breščak, Tea: Moja želja 0/81/07
 Breščak, Tonca: Po trgatvi 0/82/07
 Bucik, Katja: Pletli smo venčke in plesali 32/81/07
 Cerkev in oblast na Primorskem... (Rodman, Magda) 29/83/07
 Cicibanove urice v vrtcu (Rehar, Alenka) 39/81/07
 Civilna iniciativa za pomoč v stiski- Nakup dvigala...(Goričan, Anton) 50/80/07
 Če je sreča kapljica... 0/83/07
 Čermelj, Ivica: Šola za starše 50/83/07
 Černigoj, Franc: Anton Pegan: Indija Komandija 26/80/07
 Černigoj, Marija: Iz dela KS Vipava
 Černigoj, Marija: Poslovno poročilo KD za leto 2006 19/80/07
 Čestitka (UO) 0/80/07
 Čestitka (UO) 0/81/07
 Čestitka ob doktoratu Anji Žgur 56/80/07
 Čestitka(UO)0/83/07
 Člekovič, Jožef: Seminar o sobodajalstvu 47/80/07
 Člekovič, Jožko: Vipava je dobila priznanje 22/83/07
 Čopovo pismo Prešernu (Naglost, Matej) 38/80/07
 Dalmatinski večer(Irgl, Lejla) 41/82/07
 Delovni tabor Banjaluka 2007(Naglost, Štefan) 28/82/07
 Dobrodela agencija Leo kluba Vogrsko v Centru JPV(Žgur,Erna) 30/81/07
 Dobrodela akcija- dvigalo 2007(Prelc, Romana) 51/81/07
 Dogajanje na šoli (Nusdorfer Bizjak, Alenka) 37/80/07
 Društvo Razmetano podstrešje(Rehar, Maja) 44/82/07
 Društvo upokojencev Vipava 45/81/07
 DU Vipava- z novim vodstvom v nove uspehe(Rančič, Francka) 45/81/07
 Duhovni vikend 35/80/07
 Eko sejem 2006(Bajc, Klavdij, Papež Mikuž, Marija) 37/80/07
 Enake možnosti za vse(Princes, Tanja) 41/83/07
 Enciklopedija dobrih del(Ličen, Jožica) 48/83/07
 Evro- naš novi gospodar(Bučinel, M) 55/80/07
 Ex-tempore (Lavrenčič, Kristina) 29/81/07
 Fajdiga, Stanko: Mir iz nerazdeljenosti srca v novem šolskem letu 52/82/07
 Fosili na ogled(Bačar, Stane) 9/82/07
 Glasilo Studenček(Petrič, Ivica) 42/83/07
 Glede igralništva v Sloveniji je veliko sprenevedanja(Vidmar, Bogdan) 32/83/07
 Glogovec, Viktorija Zmaga: Bil je tako lep dan 52/81/07
 Goodbye Slovenia?(Vidmar, Bogdan) 22/82/07
 Goričan, Anton: Ali so Gorenjci res škrt 46/82/07

Goričan, Anton: Civilna iniciativa za pomoč v stiski- Nakup dvigala... 50/80/07
 Govor ob dnevu smostojnosti 25/80/07
 Hasl, Miran: Ob 35- letnici smrti Ivana Ščeka 23/83/07
 Hribovsko drevo življenja (Semenič, Ida) 9/80/07
 Igralništvo 32/83/07
 Imago Sloveniae 2007-...(Ličen, Boris) 19/82/07
 In kako je mene Gospod poklical?(Rehar, Gregor) 49/82/07
 In memoriam 25/80/07
 Investicija vodovod in kanalizacija...(Babič,Vida) 18/82/07
 Irgl, Eva: Govor ob dnevu samostojnosti 25/80/07
 Irgl, Janja: Kazalo za leto 2006 59/80/07
 Irgl, Lejla: Dalmatinski večer 41/82/07
 Irgl, Lejla: Les pastoreaux(Pastirčki) v vipavski cerkvi 42/81/07
 Irgl, Lejla: Naši zbori pojo 50/80/07
 Irgl, Lejla: Prvi v vrsti koncertov... 43/81/07.
 Iskrice 52/83/07
 Iskrice 54/80/07
 Iskrice 54/81/07
 Ivan Šček 23/83/07
 Iz društev 43/83/07
 Iz CUIO 30/81/07
 Iz CUIO 38/82/07
 Iz CUIO 39/80/07
 Iz CUIO39/83/07
 Iz dela Škofijske gimnazije Vipava (zbr. in ur.Premrl, Andreja) 33/80/07
 Iz dela KS Vipava(Ličen, Boris) 12/81/07
 Iz dela KS Vipava(Ličen, Boris) 17/82/07
 Iz dela KS Vipava(Černigoj, Marija) 12/81/07
 Iz dela občine Vipava (Babič, Vida) 20/80/07
 Iz dela Škofijske gimnazije Vipava(zbr. in ured. Premrl, Andreja) 22/81/07
 Iz društev 40/81/07
 Iz društev 40/82/07
 Iz društev 41/80/07
 Iz naše KS 12/81/07
 Iz naše KS 14/83/07
 Iz naše KS 19/80/07
 Iz naše KS Vipava 17/82/07
 Iz naše občine 20/80/07
 Iz naše občine 13/81/07
 Iz naše občine 14/83/07
 Iz naše občine 18/82/07
 Iz naše preteklosti 2/80/07
 Iz naše preteklosti 2/81/07
 Iz naše preteklosti 2/83/07
 Iz naše preteklosti 3/82/07
 Iz Občine Vipava(Babič, Vida) 14/83/07
 Iz OŠ 27/81/07
 Iz OŠ 32/82/07
 Iz OŠ 36/80/07
 Iz OŠ 38/83/07
 Iz Otroškega vrtca 36/81/07
 Iz Otroškega vrtca 40/80/07
 Iz Otroškega vrtca 40/82/07
 Iz Otroškega vrtca 42/83/07
 Iz ŠGV 22/81/07
 Iz ŠGV 27/82/07
 Iz ŠGV 33/80/07
 Iz ŠGV 33/83/07
 Iz Škofijske gimnazije(Krapš Vodopivec, Irena) 33/83/07
 Iz TIC-a Vipava(Hladnik, Maja, Grmek, Urška)46/80/07
 Iz TRG-a Vipava (Hladnik, Maja, Grmek, Urška) 46/80/07

Iz ustanov in društev 22/81/07
 Iz ustanov in društev 27/82/07
 Iz ustanov in društev 33/80/07
 Iz ustanov in društev 33/83/07
 Julka Lumbin iz Francije (Babič, Vida) 2/82/07
 Kačič, Mila: Kar je pri vrhu... 1/83/07
 Kal, ki ga ni več(Vidrih, Darinka) 3/83/07
 Kar je pri vrhu...(Kačič, Mila) 1/83/07
 Kazalo za leto 2006(Irgl, Janja) 59/80/07
 Kdor deli, bogati(Tomažič K., Barbara) 52/81/07
 Knjižne novosti 27/83/07
 Ko nas obiščejo prijateljice iz Škofijske gimnazije 39/80/07
 Kobal, Helena: Usoda ima neskončno poti- ti eno samo 50/81/07
 Kobal, Helena: Zahvala Egidiju Paviću 48/81/07
 Kobal, Janja, Petrič, Ivica: Valeta v CUIO JPV v Vipavi 32/81/07
 Kodelja, Tina: Počitnice v Strunjanu 39/82/07
 Kolenc, Petra: Vipavski rojak Štefan Kociančič 10/83/07
 Kompara, Meta: Spoznavni dan v očeh prvošolke 27/82/07
 Koren, Liljana: Pri zobozdravnici 35/81/07
 Kostanjevic Ružič, Nada: Na rob diskusiji...spomenika dr. Natlačnu 54/83/07
 Kostanjevic, Nada: Pozdrav od izvoženih Vipavcev 57/82/07
 Kralj, Robert: Svetopisemska družba Slovenije... 49/81/07
 Krapš Vodopivec: Iz Škofijske gimnazije 33/83/07
 Krašna, Francka: Starejši za višjo kakovost življenja 40/82/07
 Kresovanje na Slapu(Smet Rondič, Karmen) 54/81/07
 Križanka 55/81/07
 Križanka 55/83/07
 Križanka 59/82/07
 Krst fazanov 2007(Hodak, Kristi, Gregorič, Ana) 29/82/07
 Kulturni praznik(Nussdorfer Bizjak, Alenka) 1/80/07
 Lavrenčič, Anuška: Bile smo uspešne 41/82/07
 Lavrenčič, Kristina: Ex-tempore 29/81/07
 Lavrenčič, Mitja: Mednarodni turnir U11... v Franciji 47/81/07
 Les pastoreaux(Pastirčki) v vipavski cerkvi(Irgl, Lejla) 42/81/07
 Ličen, Boris: Imago Sloveniae 2007... 19/82/07
 Ličen, Boris: Iz dela KS Vipava 12/81/07
 Ličen, Boris: Iz dela KS Vipava 17/82/07
 Ličen, Boris: Nastopam novo službo 20/80/07
 Ličen, Boris: Ob koncu leta 2007 14/83/07
 Ličen, Boris: Redarstvo v Vipavi 21/83/07
 Ličen, Boris: Vipavska trgatve 2007 1/82/07
 Ličen, Boris: Vstop v leto 2007 19/80/07
 Ličen, Jožica: Enciklopedija dobrih del 48/83/07
 Lokar Lavrenčič, Vlasta: Mladi tamburaši na taboru v Tolminu 37/82/07
 Makovec, Jurij: Plesni večeri Vipava 56/82/07
 Makovec, Maruša, Žvanut, Tina: Opazovanje treh astronomskih 29/81/07
 Malavašič, Ivan: Velikonočno jutro 52/80/07
 Marko Natlačn 53/82/07
 Maša za starejše(Smet Rondič, Karmen) 54/81/07
 Materinski dan v Vipavi (Tomažič K., Barbara) 51/80/07
 Med novoletnimi počitnicami 39/80/07
 Mednarodni turnir U11(letnik 1995) v Franciji(Lavrenčič, Mitja) 47/81/07
 Mercina, Marija: Rodbinski pečat 10/82/07
 Mercina, Marija: Rodbinski pečat 12/80/07
 Mercina, Marija: Rodbinski pečat 4/83/07
 Mercina, Marija: Rodbinski pečat 5/81/07
 Meta Fajdiga 43/81/07
 Mir iz nerazdeljenosti srca v novem šolskem letu(Fajdiga, Stanko) 52/82/07
 Mladi tamburaši na taboru v Tolminu(Lokar Lavrenčič Vlasta) 37/82/07
 Mlekarna Vipava 30/83/07
 Moja prijateljica Marta 40/80/07

Moja želja(Breščak, Tea) 0/81/07
 Na koncertu(Rondič Smet, Karmen) 50/80/07
 Na naši šoli se vedno kaj dogaja(Nussdorfer Bizjak, Alenka) 38/83/07
 Na rob diskusiji ... spomenika dr. Natlačnu(Kostanjevic Ružič Nada) 54/83/07
 Način, s katerim daješ...(Naglost, Martina) 49/83/07
 Naglost, Andrej: Pohod po Otmarjevi poti 48/80/07
 Naglost, Martina: Način, s katerim daješ... 49/83/07
 Naglost, Matej: Čopovo pismo Prešernu 38/80/07
 Naglost, Štefan: Delovni tabor Banjaluka 2007 28/82/07
 Naglost, Danilo: Otmarjeva pot 53/83/07
 Nastopam novo službo(Ličen, Boris) 20/80/07
 Naši zbori pojo(Irgl, Lejla) 50/80/07
 Natečaj za kraljico vina zelen 21/81/07
 Ne- odvisen(Popovič, Simon) 55/82/07
 Nižja gimnazija Vipava 25/83/07
 Njih dela gredo z njimi(Tomažič, Barbara) 53/82/07
 Noč bomo prespali v vrtcu(Petrič, Klavdija, Srebot, Tanja) 36/81/07
 Nova prijateljstva 32/82/07
 Novemu šolskemu letu naproti(Žgur, Erna) 38/82/07
 Novost v vinskem svetu(Prijatelj, Dominika) 30/80/07
 Nussdorfer Bizjak, Alenka : Dogajanje na šoli 37/80/07
 Nussdorfer Bizjak, Alenka: Slovenski kulturni praznik 1/80/07
 Nussdorfer Bizjak, Alenka: Na naši šoli se vedno kaj dogaja 38/83/07
 Nussdorfer Bizjak, Alenka: Vsak začetek je težak 36/82/07
 Ob 35- letnici smrti Ivana Ščeka(Hasl, Miran) 23/83/07
 Ob izidu Zbornika o šolstvu v Vipavi(Ferjančič, Evgen) 18/82/07
 Ob koncu leta 2007(Ličen, Boris) 14/83/07
 Ob občinskem prazniku 1/81/07
 Območno srečanje tamburašev v Vipavi(Prelec, Boštjan) 40/81/07
 Obvestilo 48/82/07
 Odmevi 54/83/07
 Opazovanje treh astronomskih...(Makovec, Maruša, Žvanut, Tina) 29/81/07
 Otmarjeva pot(Naglost, Danilo) 53/83/07
 Ovitek : Gradnja avtoceste Podnanos- Razdrto nas. /82/07
 Ovitek:Mali cicibančki iz Vipave nas./82/07
 Papež Mikuž, Marija: Sprejem prvošolcev v šolsko skupnost učencev 38/80/07
 Pariz 2007(Uršič, Helena) 30/82/07
 Petkovšek, Agata: V pričakovanju novega vrtca 40/82/07
 Petkovšek, Lori: Ugrabljeni Božiček 44/83/07
 Petrič, Ivica, Kobal, Janja:Valeta v CUIO JPV v Vipavi 32/81/07
 Petrič, Ivica: Glasilo Studenček 42/83/07
 Petrič, Klavdija, Srebot, Tamara: Noč bomo prespali v vrtcu 36/81/07
 Pianistično doživetje(Vrčon, Martina) 43/81/07
 Pisali so nam 57/82/07
 Pisali so nam 58/80/07
 Ples v Vipavi (Rodman, Magda) 8/80/07
 Plesni večeri Vipava(Makovec, Jurij) 56/82/07
 Pletli smo venčke in plesali(Bucik, Katja) 32/81/07
 Po trgatvi (Breščak, Tonca) 0/82/07
 Počitnice v Strunjanu(Kodolja, Tina) 39/82/07
 Pohod po Otmarjevi poti (Naglost, Andrej) 48/80/07
 Pomen gibanja za otroke (Sušl, Boža) 40/80/07
 Ponovno medalje za vipavska vina(Prijatelj, Dominika) 32/80/07
 Ponovno odprt Vipavski hram(Prijatelj, Dominika) 31/80/07
 Popovič, Simon: Ne- odvisen 55/82/07
 Poslovno poročilo KS za leto 2006 (Černigoj, Marija) 19/80/07
 Povabilo 48/82/07
 Povejte nam svoje mnenje 47/82/07
 Pozdrav od izvoženih Vipavcev(Kostanjevic, Nada) 57/82/07
 Praznovanje 50. obletnice zaključka šolanja na Nižji gimnaziji Vipava 13/81/07
 Predlogi bralcev 58/80/07

Predstavljamo vam 10/82/07
 Predstavljamo vam 4/83/07
 Predstavljamo vam 5/81/07
 Predstavljamo vam 9/80/07
 Pregeljc, Nadja: Spoznavni dan v očeh starša 27/82/07
 Prelc, Boštjan: Območno srečanje tamburašev v Vipavi 40/81/07
 Prelc, Romana: Dobrodelna akcija-dvigalo 2007 51/81/07
 Premrl, Andreja: Iz dela Škofijske gimnazije 22/81/07
 Premrl, David: Stotrideset (130) let ... gasilskega društva Vipava 41/80/07
 Premrl, Pavel: Sakralni prostor v Vipavi 59/80/07
 Premrl, Pavel: Sanabor, vas z najboljšo pozicijo 58/80/07
 Pri zobozdravnici(izbr. Koren, Liljana) 35/81/07
 Prijatelj, Dominika: Novost v vinskem svetu 30/80/07
 Prijatelj, Dominika: Ponovno medalje za vipavska vina 32/80/07
 Prijatelj, Dominika: Ponovno odprt Vipavski hram 31/80/07
 Prijatelj, Dominika: Sto let Mlekarnе Vipava 30/83/07
 Prijatelj, Dominika: Že ob trgatvi so zbirali grozdje... 26/82/07
 Primož Lorenc (Babič, Vida) 25/80/07
 Princes, Tanja: Enake možnosti za vse 41/83/07
 Princes, Tanja: Svetovne igre Specialne olimpiade v Shanghaju 39/83/07
 Prispevki za Vipavski glas 56/81/07
 Prispevki za Vipavski glas 56/83/07
 Prispevki za Vipavski glas 60/82/07
 Prispevki za Vipavski glas 64/80/07
 Prišel je evro 39/80/07
 Priznanja Občine Vipava za leto 2007(Kobal, Helena) 13/81/07
 Program poletnih kulturnih prireditev... 15/81/07
 Proslva ob kulturnem prazniku 35/80/07
 Prvi v vrsti koncertov... (Irgl, Lejla) 43/81/07
 Prvošolci- ob koncu šolskega leta32/82/07
 Rančič, Francka: Bilo nam je lepo 49/80/07
 Rančič, Francka: DU Vipava - z novim vodstvom v nově uspehe 45/81/07
 Redarstvo v Vipavi(Ličen, Boris)21/83/07
 Rehar, Alenka: Cicibanove urice 39/81/07
 Rehar, Gregor: In kako je mene Gospod poklical? 49/82/07
 Rehar, Maja: Društvo Razmetano podstrešje 44/82/07
 Rekvijem za vipavske Mlake(Breščak, Irena) 16/81/07
 Rodbinski pečat (Mercina, Marija) 12/80/07
 Rodbinski pečat (Mercina Marija) 10/82/07
 Rodbinski pečat (Mercina, Marija) 4/83/07
 Rodbinski pečat(Mercina, Marija) 5/81/07
 Rodman Koradin, Nadja: Šola v Vrhpolju 29/83/07
 Rodman, Magda: Cerkev in oblast na Primorskem 29/83/07
 Rodman, Magda: Slovesno ob 50- letnici nižje gimnazije Vipava 25/83/07
 Rodman, Magda: Veselili so se in plesali še pred nami 8/80/07
 Rodman, Magda: Zgodovina je življenje spomina 7/82/07
 Rodman, Magda: Žlahtnost vode, lesa in kamna 53/80/07
 Rondič Smet, Karmen: Na koncertu 50/80/07
 Rondič Smet, Karmen: Teta Tončka, Bog vas živi 50/83/07
 Rose- prvak v Vipavski dolini 20/81/07
 Sajovic, Loredana: Večer z družinsko godčevsko skupino Volk Folk 34/81/07
 Sakralni prostor v Vipavi(Premrl, Pavel) 59/80/07
 Sanabor, vas z najboljšo pozicijo(Premrl,Pavel) 58/80/07
 Sanjska Škotska in Ipavska(Vrčon, Martina) 42/82/07
 Semenič, Ida: Hribovško drevo življenja 9/80/07
 Seminar o sobodajalstvu(Člekovič, Jožef) 47/80/07
 Slovenski kulturni praznik (Nusdorfer Bizjak.Alenka) 1/80/07
 Slovenski vojaki v Afganistanu posadili štiri vipavske trte 24/82/07
 Slovesno ob 50- letnici nižje gimnazije Vipava(Rodman. Magda) 25/83/07
 Smet Rondič, Karmen: Kresovanje na Slapu 54/81/07
 Smet Rondič, Karmen: Maša za starejše 54/81/07

Spomin na mater (Torkar, Štefka) 0/80/07
 Spomini iz mojega vojaškega življenja, del 1.(Štekar, Ivan)2/80/07
 Spomini iz mojega vojaškega življenja... del 2.(Štekar, Ivan) 2/81/07
 Spomini iz mojega vojaškega življenja... del 3.(Štekar, Ivan) 3/82/07
 Spomladanski meseci(Bizjak Nusdorfer, Alenka) 27/81/07
 Spoznavni dan prvošolcev v očeh starša(Pregeljc, Nadja) 28/82/07
 Spoznavni dan v očeh prvošolke(Kompara, Meta) 27/82/07
 Sprejem prvošolcev v šolsko skupnost učencev (Papež Mikuž, Marija) 38/80/07
 Sramotilni kamen na Slapu (Vidrih, Darinka) 7/80/07
 Srebot, Tadeja, Petrič, Klavdija: Noč bomo prespali v vrtcu 36/81/07
 Starejši za višjo kakovost življenja doma (Krašna, Francka) 40/82/07
 Sto let Mlekarnice Vipava(Prijatelj, Dominika) 30/83/07
 Sto trideset (130) let ... gasilskega društva Vipava(Premrl, David) 41/80/07
 Sušl, Boža: Pomen gibanja za otroke 40/80/07
 Sv. Socerb(Vidmar, Bogdan) 2/83/07
 Svetopisemska družba Slovenije in ...(Kralj, Robert) 49/81/07
 Svetovna vojna 1940- 1943 del 3.(Štekar, Ivan) 3/82/07
 Svetovna vojna 1940- 1943, del.1.(Štekar, Ivan) 2/80/07
 Svetovna vojna 1940-1943 del 2.(Štekar, Ivan) 2/81/07
 Svetovne igre Specialne olimpijade v Shanghaju(Princes, Tanja) 39/83/07
 Ščuka, Maja: Tvoja lučka gori... 1/83/07
 Šelj, Ingrid: Vrtec na Nanosu 38/81/07
 ŠGV v šolskem letu 2007/08 27/82/07
 Šola v Vrhpolju (Rodman Koradin, Nadja) 29/83/07
 Šola za starše (Čermelj, Ivica) 50/83/07
 Športni dan 34/80/07
 Štefan Kociančič 10/83/07
 Štekar , Ivan: Spomini iz mojega vojaškega življenja...del 3 3/82/07
 Štekar, Ivan :Spomini iz mojega vojaškega življenja... del 2. 2/81/07
 Štekar, Ivan: Spomini iz mojega vojaškega življenja, del 1..... 2/80/07
 Teta Tončka, Bog vas živi (Rondič Smet , Karmen) 50/83/07
 Ti si kakor ti in rad te imam(Tomažič K.,Barbara) 51/80/07
 TIC Vipava 46/80/07
 Tomažič K., Barbara: Kdor deli, bogati 52/81/07
 Tomažič K.,Barbara: Ti si kakor ti in rad te imam 51/80/07
 Tomažič, Barbara: Njih dela gredo z njmi 53/82/07
 Torkar, Štefka: Spomin na mater 0/80/07
 TRG Vipava 46/80/07
 Trio Lorenz in Domen Lorenz(Irgl, Lejla) 43/81/07
 Tul, Vlasta:Zbornik o šolstvu v Vipavi 27/83/07
 Tvoja lučka gori...(Ščuka Maja) 1/83/07
 Ugrabljeni Božiček(Petkovšek, Lori) 44/83/07
 Uršič, Helena: Pariz 2007 30/82/07
 Usoda ima neskončno poti- ti eno samo(Kobal, Helena) 50/81/07
 V pričakovanju novega vrtca(Petkovšek, Agata) 40/82/07
 V vrtcu nas je obiskal Modri medvedek(Žvanut, Sonja) 42/83/07
 Valeta v CUIO JPV v Vipavi(Petrič, Ivica, Kobal, Janja) 32/81/07
 Večer z družinsko godčevsko skupino Volk Folk(Sajovic, Loredana) 34/81/07
 Velagič, Ana: Ženska liga prijateljstva 43/83/07
 Velikonočni hren (Zina) 53/80/07
 Velikonočno jutro (Malavašič, Ivan) 52/80/07
 Veselili so se in plesali še pred nami (Rodman, Magda) 8/80/07
 Vidmar, Bogdan: Goodbye Slovenia22/82/07
 Vidmar, Bogdan: Sv. Socerb 2/83/07
 Vidmar,Bogdan: Glede igralništva v Sloveniji je veliko sprenevedanja 32/83/07
 Vidrih Darinka: Zakaj Slapence zafrkljivo imenujejoGavgrji 8/80/07
 Vidrih, Darinka: Kal, ki ga ni več 3/83/07
 Vidrih, Darinka: Sramotilni kamen na Slapu7/80/07
 Vinoteka Vipava (Člekovič, Jožko) 47/82/07
 Vipava je dobila priznanje (Člekovič, Jožko) 22/83/07
 Vipavska folklor 44/81/07

Vipavska trgatev 2007(Ličen, Boris) 1/82/07
 Vipavska vinska kraljica (Benčina, Maja) 32/80/07
 Vipavski rojak Štefan Kociančič (Kolenc, Petra) 10/83/07
 Vipavski siri ponovno zasijali v zlatu 20/81/07
 Vipavski tamburaši so se na srečanju...(Žgur, Jure) 40/81/07
 Vipavski vinogradniki na strokovni ekskurziji v Italiji 18/81/07
 Vipavsko vino zelen ima novo kraljico 25/82/07
 Vrčon, Martina: Sanjska Škotska in Ipavska 42/82/07
 Vrčon, Martina: Pianistično doživetje 43/81/07
 Vrčon, Martina: Zadarsko zlato za Ipavsko 41/81/07
 Vrčon, Martina:Zlata slovesnot 51/82/07
 Vrtec na Nanosu (Šelj, Ingrid) 38/81/07
 Vsak začetek je težak (Nussdorfer Bizjak, Alenka) 36/82/07
 Vsebina 57/81/07
 Vsebina 57/83/07
 Vsebina 61/82/07
 Vsebina 65/80/07
 Vstop v leto 2007 (Ličen, Boris) 19/80/07
 Za dom in družino 44/83/07
 Za dom in družino 49/81/07
 Za dom in družino 49/82/07
 Za dom in družino 50/80/07
 Za razvedrilo – križanka 57/80/07
 Za razvedrilo 55/81/07
 Za razvedrilo 55/83/07
 Za razvedrilo 59/82/07
 Zadarsko zlato za Ipavsko (Vrčon, Martina) 41/81/07
 Zahvala Egidiju Paviču (Kobal, Helena) 48/81/07
 Zahvala (Žgur, Erna) 39/83/07
 Zakaj Slapence zafkrljivo imenujejo GAVGRJI (Vidrih , Darinka) 8/80/07
 Zaključek donatorske akcije (Žgur, Erna) 31/81/07
 Zbornik o šolstvu v Vipavi (Tul, Vlasta) 27/83/07
 Zgodovina je življenje spomina (Rodman, Magda) 7/82/07
 Zigo, zigo , zago... med vipavskimi folkloristi 44/81/07
 Zimski utrinek 33/80/07
 Zina: Velikonočni hren 53/80/07
 Zlata slovesnost (Vrčon, Martina) 51/82/07
 Že drugi pevski vikend našega pevskega zbora 33/80/07
 Že ob trgatvi so zbirali grozdje... (Priatelj, Dominika) 26/82/07
 Ženska liga prijateljstva (Velagič, Ana) 43/83/07
 Žgur, Erna: Dobrodelna agencija Leo Vogrsko v Centru JPV 30/81/07
 Žgur, Erna: Novemu šolskemu letu naproti 38/82/07
 Žgur, Erna: Zaključek donatorske akcije 31/81/07
 Žgur, Jure: Vipavski tamburaši so se na srečanju... 40/81/07
 Življenska pot Rafka Premrla 28/83/07
 Žlahtnost vode, lesa in kamna (Rodman, Magda) 53/80/07
 Žvanut, Sonja: V vrtcu nas je obiskal Modri medvedek 42/83/07
 Žvanut, Tina, Makovec, Maruša: Opazovanje treh astronomskih29/81/07

Pripravila Janja Irgl

PRISPEVKI ZA VIPAVSKI GLAS OD 1.1.2008 DO 31.3.2008

Blažič Marjanca	Švedska	50 €
Božič Danica	Kreljeva	10 €
Brajovič Cvetka	Ljubljana	30 €
Cizera Anton	Grad. brig. 13	20 €
Clemenž Majda	Ljubljana	10 €
Čakarmiš Ana	Kreljeva	10 €
Česen Ignacij	Ul. Milana Bajca	40 €
Družina Sterlekar	Ljubljana	30 €
Furlan Doroteja		10 €
Furlan Franc	Vipava	20 €
Hrepevnik Zora	Vinarska 2	20 €
Kobal Marija	Slap	10 €
Kodelja Aleš	Budanje	25 €
Kukovec Silva	Ormož	20 €
Malik Jože	Slap	20 €
Malik Otilija	Gradišče	5 €
NN	Vipava	20 €
NN		15 €
Praček Marija	Grad. brig. 1	10 €
Prelec Marija	Ljubljana	30 €
Rodman Pavel	Koboli	10 €
Sfiligoj Minka	Gorica	20 €
Silvester Martin	Ljubljana	10 €
Vidrih Peter	Slap	20 €
Žorž Veronika	Slap	20 €
Skupaj		485 €

Vsem se najlepše zahvaljujemo!

Svoje prispevke lahko nakažete tudi na TRR KS Vipava 01336-6450860755
s pripisom ZA VIPAVSKI GLAS.

VIPAVSKI GLAS - glasilo KRAJEVNE SKUPNOSTI VIPAVA
MAREC 2008
700 izvodov

Uredniški odbor:

Gizela Furlan - urednica, Magda Rodman, Vladimir Anžel, Boris Ličen in Breda Butinar - lektorica

Sodelovali so še: Erna Žgur, Branko Morenčič, Liljana Vidrih Lavrenčič, Nadja Rodman Koradin, Anica Rondič, Ivan Rodman, Lejla Sancin, Helena Kobal, Ivan Princes, Dominika Prijatelj, Irena Krapš Vodopivec, Alenka Nussdorfer Bizjak, Marija Mikuž Papež, Anžej Praček, Alenka Premrl Lemut, Magda Ambrožič, David Puc, Lejla Irgl, Francka Rančič, Sonja Marc, Monika Fajdiga, Urška Makovec, Barbara K. Tomažič, Bogdan Vidmar, Martina Naglost, Ivo Mamič, Marija Mercina.

Pisne prispevke lahko pošljete na e-naslov: vipavski.glas@gmail.com

VSEBINA

8. februar -slovenski kulturni praznik	stran 1
--	---------

Iz naše preteklosti

Lekarna Vipava do osvoboditve l. 1945	stran 3
Stopili smo v Trubarjevo leto	stran 6
Franc Premrl	stran 7
Ob slovenskem kulturnem prazniku odkrili spominsko ploščo Jožefu Premruju	stran 11
Trgovine v Vipavi nekoč	stran 12
Moji spomini na trgovsko službo v Vipavi leta 1947	stran 15

Predstavljamo vam

Janez Krhne	stran 16
-------------------	----------

Iz naše KS

Poslovno poročilo KS za leto 2007	stran 21
Obvestili	stran 21

Iz naše občine

Im memoriam	stran 22
Veleposlanica Češke republike obiskala Slovenijo	stran 23
Člani vlade prejeli vino zelen	stran 24
V Parizu nagradili vino chardonnay Ventus	stran 24

Iz ustanov in društev

Iz ŠGV	stran 25
Iz OŠ	stran 30
Iz CUIO	stran 33
Iz otroškega vrtca	stran 35
Iz društev	stran 37

Za dom in družino

Koncert božičnih pesmi "Oznanim veselje"	stran 48
Naše veselje za srečo drugih!	stran 49
Spominjanje nadškofa dr. Franca Perka	stran 49
Bila je Vipavka	stran 51
Dobrodelna akcija "Dvigalo 2007" uspešno zaključena	stran 53
Iskrice	stran 54
Obvestilo iz župnije	stran 54

Odmevi

Posebna ljubezen	stran 55
Povabilo	stran 55

Za razvedrilo

Križanka	stran 56
Kazalo za leto 2007	stran 57

Rajdovščina

SP 0

VIPAUSKI

2008

352.9(497.4 Vipava)

0117695,84

COBISS c

LIBRARIJA KRAJZNIČA

RAČKE

POLŽKI

RIBICE

PIKAPOLONICE

METULJI

MUCE